qui habebat uillicum. Ex qua similitudine exhortatio
subinfertur facite uobis amicos de mamona iniqui
tatis. Et Verbum. Lectio viii. Homo iste diues ille intelligitur
de quo per prophetam dictum est. Ecce ueniet dominus et homo. Qui uero di
ues est apud illum sunt omnes thesauri sapientie reconditi. Villi
cus hoc loco pro dispensatore ponitur qui grece yconomos
appellatur. Villicus enim proprie uille gubernator est. Yconomos
autem omnium que dominus possidet dispensator. Et Magna. Lectio ix.
Villici domini sunt quibus spiritualia seu temporalia bona
concessit qui ea dispensant cum non ad proximorum utili
tates sed ad suas uoluptates explendas usurpant sed cum
tandem se rationem sue uillicationis reddituros aduertunt tan
ta penitentia se affligunt et tantum in fide proficiunt ut a
lios qui se perfectos putabant suo exemplo ad penitentiam
et fidem inuitent. Et sic de reliquis. Ad l. an. Ihesus xpc. v. Dominus
Ad eloquia domini uictima aurem tuam. Capitulum. Regnauit
custodi ea in medio cordis tui uita enim sunt inuenien
tibus ea et uniuerse carni sanitas. v. Dominus regit. Ad b. an.
Dixit dominus uillico quid hoc audio de te redde rationem uillicationis tue
Largire nobis domine quesumus semper spiritum cogitandi. Coll. Calle.
que recta sunt propicius et agendi ut qui sine te esse non pos
sumus secundum te uiuere ualeamus. P. Ad iii. cap.
Accipite disciplinam et non pecuniam doctrinam magis
quam aurum eligite melior est enim sapientia cunctis operibus
preciosissima et omne desiderabile non potest ei comparari. Coll.

John Carter Brown
Library
Brown University

Hain 9091
Proctor 2548.

Ulmae. Joh Zainer
1487

Tractatus de ymitatione cristi Cum tractatulo de meditatione cordis

Tabule capitulorū in libros sequentes.

Capitula libri i

De imitatione cristi ⁊ de contemptu omnium vanitatum mundi. Capitulum .j. folio .j.
De humili sentire sui ipsius .c.ii. ij
De doctrina veritatis c.iij iij
De prudentia in agendis c.iiii. v
De lectione sanctarum scripturarum c.v. vi
De inordinatis affectōnibus.c.vi.vi
De vana spe et elatione fugienda c.vii. vii
De cauenda nimia familiaritate c.viii viii
De obedientia et subyectōe.c.ix.viii
De cauenda superfluitate verborum c.x. ix
De pace acquirenda et zelo proficiendi c.xi. x

De vtilitate aduersitatis c.xii. xi
de tentatõibus resistendis.c.xiii. xii
detemerario iudicio vi-
tando c.xiiii. xiiii
de operibus ex charitate
factis c.xv. xv
de sufficientia defectum
aliorum c.xvi. xvi
de monastica vita c.xvii. xvii
de exemplis sctõꝝ patꝝ.c.xviii.xvii
de exercitijs boni reli-
giosi c.xix. xix
de amore solitudinis et
silentij c.xx. xxi
de compunctione cordis.c.xxi.xxiii
de considerarione humane
miserie c.xxii. xxv
de meditatõe mortis .c.xxiii.xxviii
de iudicio et penis pecca-
torum c.xxiiii. xxx
de feruentiemendatione totius vite
nostre c.xxv. xxxii

Capitula libri ii

De interna ꝯuersatione c.j. xxxvi
de humili submissione sub prelati
regimine c.ii. xxxviiii
de bono pacifico hoīe c.iii. xxxix
de pura mente et simplici in-
tentione c.iiii. xli
de ꝓpria ꝯsideratione c.v. xli
de letitia bone conscientie .c.vi.xlii
de amore ihesu super
omnia c.vii xliiii
de familiari amicitia
ihesu c.viii. xlv
de carentia oīs solatij c.ix. xlvi
de gratitudine ꝑ gr̄a dei c.x. xlix
de paucitate amatorum crucis
ihesu c.xi. li
de regia via sancte
crucis c.xii lii

Capitula libri iii

De interna cristi locutione ad animã
fidelem c.j. lvii
Qd veritas intus loquitur sine stre
pitu verborum c.ij. lviii
Qd verbo dei cum humilitate
sunt audienda: et qꝑ multi ea non
ponderant c.iii. lix
Oratio ad implorandum deuotiõis
gratiam c.iiii. lx
Qd in veritate et humilitate coram
deo quersandum est c.v. lxi
De mirabili effectu diuini amo-
ris c.vi. lxii
De ꝓbatione veri amoris .c.vii. lxv
De occultanda gratia sub humilita-
tis custodia c.viii. lxvii
De vili estimatione suiipsius in
oculis dei c.ix. lxix
Qd oia ad deum sicut ad finẽ vlti-
mum sunt referenda c.x. lxx
Qd spreta mundo dulce est seruire
deo c.xi. lxxi

Q̃ d̃ desideria cordis examinanda
sunt et moderanda c.xii. lxxii
de informatione patientie et lu-
ctamine aduersus concupiscen-
tias c.xiii. lxxiii
de obedientia humilis subditi ad ex
emplum ihesu xp̃i c.xiiii. lxxv
De occultis dei iudicijs con-
siderandis ne extollamur in
bonis c.xv. lxxvi
Qualit̃ standum sic ac dicendū in oī
re desiderabili c.xvi. lxxvii
Oratio p̃o beneplacito dei per-
ficiendo c.xvii. lxxviii
Q̃ d̃ verum solatium in solo deo est
querendum c.xviii. lxxviii
Q̃ d̃ omnis solicitudo in deo po-
nenda est c.xix. lxxix
Q̃ d̃ temporales miserie cristi
exemplo equanimiter sunt
ferende c.xx. lxxx
de tolerantia iniuriaꝝ et quis verus

patiens probetur c.xxi. lxxxi
de ꝯfessione ꝓprie infirmitatis ⁊ hꝰ
vite miserijs c.xxii. lxxxiii
Qđ in deo sup oīa bona et dona re
quiescendū est c.xxiii. lxxxiiii
de recordatione beneficiorum dei
multiplicium c.xxiiii. lxxxvii
de quatuor magnam importantibus
pacem c.xxv. lxxxviii
Oratio contra cogitationes
malas c.xxvi. lxxxix
Oratio ꝓ illuminatione mentis
deuotissima c.xxvii. lxxxix
de euitatōe curiose inquisitōnis sup
alterius vita c.xxviii. lxxxx
In quibꝰ firma pax cordis et verus
ꝓfectus ꝯsistit c.xxix. lxxxxi
de eminentia libere mentis et ꝙ
supplex oratio magis meretur
q̄ꝫ lectio c.xxx. lxxxxii
Qđ priuatus amor a summo bono
maxime retardat. c.xxxi. lxxxxiii

Oratio pro purgatione cordis et ce
lesti sapientia c.xxxii.lxxxiiii
Cōt̄ liguas obtrectatoꝝ.c.xxxiii.xcv
Qualiter instante tribulatione
deus inuocandus est et bene/
dicendus c.xxxiiii. lxxxv
de diuino petendo auxilio et
confidentia recuperande
gratie c.xxxv lxxxvi
de neglectu omnis creature
vt creator possit inue/
niri c.xxxvi. lxxxviii
de abnegatione sui ꝛ abdicatōe oīs
cupiditatis c.xxxvii. C
de instabilitate cordis et de in/
tentione finali ad deum ha/
benda c.xxxviii. Ci
Qđ amanti sapit deus sup omnia
et in omnibus c.xxxix. Ci
Qđ non est securitas a tentatione
in hac vita c.xl. Ciii
Cont̄ vana hoīm iudicia .c.xli. Ciiii

De pura et integra resignatione
sui ad obtinendam cordis liber-
tatem c.xlii Lv
De bono regimine in externis et re-
cursu ad deū in piculis.c.xliii Lvi
Qđ homo non sit importunus in
negocijs c.xliiii. Lvii
Qđ homo nihil boni ex se hz et de
nullo gloriari pōt c.xlv. Lvii
De contemptu omnis temporalis
honoris c.xlvi Lix
Qđ pax non est ponenda in ho-
minibus c.xlvii Lix
Contra vanam et secularem scien-
tiam c.xlviii Lx
De non attrahendo sibi res exte-
riores c.xlix. Lxi
Qđ omnibus non est credendū z de
facili lapsu verborum c.l. Lxii
De ꝑfidentia in deo habenda qñ in-
surgunt ꝟborum iacula.c.li.Lxiiii
Qđ omnia grauia pro eterna vita

sunt toleranda c.lii. Lxv
De die eternitatis et huius vite an-
gustijs c.liii. Lxvii
De desiderio eterne vite et quanta
sint certantibus bona pro-
missa c.liiii. Lxix
Qualiter hō desolatus debeat in
manus dei se offerre c.lv. Lxxii
Qō hūilibus insistenduz est opibus
cum deficit a sūmis .c.lvi. Lxxiiii
Qō homo non reputet se consola-
tione dignum sed magis verberi-
bus reum c.lvii. Lxxv
De gratia que non miscetur terrena
sapientibus c.lviii. Lxxvi
De diuersis motibus nature et
gratie c.lix. Lxxviii
De corruptione nature et efficacia
gratie diuine c.lx Lxxxi
Qō nosipsos abnegare et chri-
stum imitari debemus per
crucem c.lxi. Lxxxiii

Q̃ homo non sit nimis deiectus
quando in aliquos labitur
defectus c.lxii. Lxxxiiii
de altioribus rebus et occul-
tis iudicijs dei non scrutan-
dis c.lxiii. Lxxxv
Q̃ omnis spes et fiducia in solo
deo est figenda c.lxiiii. Lxxxix

Capitula libri iiii

Cum quanta reuerentia cristus sit
suscipiendus c.j. Lxxxx
Q̃ magna bonitas et charitas
dei in sacramento exhibetur
homini c.ii. Lxxxxiiii
Q̃ vtile sit sepe coicare. c.3. Lvii
Q̃ multa bona p̃stantur deuote
comunicantibus c.iiii. Lviii
de dignitate sacramenti et statu sa-
cerdotali c.v. Li
Interrogatio de exercitio ante com
munionem c.vi. Lii

De discussione proprie conscientie et emendationis ppo-
sito c.vii. Lii
de oblatione christi in cruce et ppria
resignatione c.viii Liiii
Qd nos et omnia nostra. deo debe
mus offerre et pro omnibus
orare c.ix. Lv
Qd sacra communio de facili non
est relinquenda c.x. Lvii
Qd corpus christi et sacra scriptura
maxime sint anime fideli ne-
cessaria c.xi: Lix
Qd cum magna diligentia se de-
beat communicaturus christo
preparare c.xii. Lxii
Qd toto corde anima deuota christi
vnionem in sacramento affectare
debet c.xiii. Lxiii
de quorundam deuotorum ar-
denti desiderio ad corpus
christi c.xiiii. Lxv

Q̃ gratia deuotionis humilitate et sui ipsius abnegatione acquiritur c.xv. Lxvi
Q̃ necessitates nostras cristo aperire et eius gratiam postulare debemus c.xvi. Lxvii
De ardenti amore et vehementi affectu suscipiendi cristum c.xvii. Lxviii
Q̃ homo non sit curiosus scrutator sacramenti sed humilis imitator cristi subdendo sensum suum sacre fidei c.xviii. Lxx
Tractatus de meditatione cordis folio Lxxii

Finis tabule

Tractatus aureus et perutilis de perfecta ymitatione xp̃i et vero mundi contemptu.

Capitulum .j.

Qui sequitur me non ambulat in tenebris. sed habebit lumen vite dicit dñs. Hec sunt verba xp̃i quibus ām̃onemur quatenus vitaz eius et mores imitemur: si velimus veraciter illuminari: et ab omni cecitate cordis liberari. Summum igitur studium nostrum sit in vita ih̃u xp̃i meditari. Doctrina xp̃i oñs doctrinas sanctorum precellit: z qui spiritū xp̃i haqeret. adsconditum ibi manna inueniret. Sed ꝓtingit ꝙ multi ex frequenti auditu euangelij paruum desiderium sentiunt. quia spiritum xp̃i non habent. Qui autem vult plene

et sapide xp̄i v̄ba intelligere: opor-
tet vt totam vitam suam illi studeat
conformare. Quid prodest tibi alta
de trinitate disputare. si careas hu-
militate vñ displiceas trinitati? Ue-
re alta verba non faciunt sanctum ⁊
iustum. sed virtuosa vita efficit deo
charū. Opto magis sentire compunc
tionem. q̄ꝫ scire eius diffinitionē. Si
scires totam bibliam mentetenus et
oīm philosophoꝝ dicta: quid totū ꝓ
desset sine charitate dei et gr̄a? Ua-
nitas vanitatum et omnia vanitas:
preter amare deum ⁊ illi soli seruire
Ista est summa sapīa ꝑ contemptuꝫ
mundi tendere ad celestia regna. Ua
nitas igit̄ est diuitias perituras que
rere. et in illis sperare: Uanitas q̄ꝫ ē
honores ambire et in altum se extol
lere. Uanitas est carnis desideria se
qui. ⁊ illud desiderare vnde postmo
dum grauiter oportet puniri. Uani-

tas est longam vitam optare: et de bona vita paruꝫ curare. Uanitas est presentem vitam solum attendere: ꝛ que futura sunt non prouidere. Uanitas est diligere quod cum omni celeritate transit: ꝛ illuc nō festinare vbi sempiternum gaudium manet: Memento illius frequenter puerbij: qꝫ non saciatur oculus visu. nec auris impletur auditu. Stude ergo cor tuum ab amore visibilium abstrahere et ad inuisibilia te transferre. Nam sequentes suam sensualitatem. maculant conscientiam et perdunt dei gratiam.

De humili sentire suiipsius Ca. ii.

OMnis homo naturaliter scire desiderat. sed scientia sine timore dei quid importat? Melior est pfecto humilis rusticus

qui deo seruit: q̃ superbus philoso
phus qui se neglecto cursum celi cõ
sidera. Qui bene seipsum cognoscit
sibiipsi vilescit. nec laudibus delecta
tur humanis. Si scirem omnia que
in mundo sunt et non essem in chari-
tate: quid me iuuaret coram deo. qui
me iudicaturus est ex facto? Quiesce
a nimio sciendi desiderio: quia mag
na ibi inuenitur distractio et decep-
tio. Scientes libenter volunt videri
et sapientes dici. Multa ḡ sunt que
scire parum vel nihil anime prosunt
Et valde insipiens est qui alijs inten
dit q̃ his que saluti sue deseruiunt.
Multa verba non saciant animam:
sed bona vita refrigerat mentem: et
pura conscientia magnam prestat ad
deum confidentiam. Quanto plus ⁊
melius scis tanto grauius inde iudi
caberis nisi sanctius vixeris. Noli ḡ
extolli de vlla arte vel scientia. sed

potius time de data tibi noticia. Si tibi videtur q̄ multa scis et satis bñ intelligis. scio tñ q̄ sunt multa plura que nescis. Noli altum sapere. sz ignorantiaz tuā magis fatere. Quid vis te alicui p̄ferre. cum plures doctiores te inueniant. ⁊ magis in lege periti? Si vis vtiliter aliquid scire ⁊ discere: ama nesciri et p̄ nihilo reputari. Hec ē altissima et vtilissima lectio: suiipsius vera cognitio ⁊ despectio. De seipso nihil tenero. et ꝺ alijs semp bñ et alte sentire. magna sapiētia est et pfectio. Si videris aliquez aptē peccare vel aliqua grauia ppetrare. non debes te tñ meliorem estimare. q̄ nescis q̄ꝺiu possis in bono stare. Omnes fragiles sumus. sed tu neminem fragiliorem teipso tenebis

De doctrina veritatis Capitulum iii

Felix quem veritas p se docz
non p figuras et voces tran
seuntes. sed sicuti se habet.
Nostra opinio et noster sensus sepe
nos fallit. et modicum videt. Quid
pdest magna cauillatio de occultis
et obscuris rebus de quibus nec ar
guemur in iudicio quia ignorauim⁹
Grandis insipientia q̄ negligeris vti
libus et necessarijs. vltro intendim⁹
curiosis ꝛ damnosis. Oculos haben
tes non videmus. Et quid cure no
bis de generibus et speciebus? Cui
eternū v̄bum loquit. a multis opinio
nib⁹ expedit. Ex vno v̄bo oīa ꝛ vnū
loquunt oīa. ꝛ b est p̄incipium q̄ et
loquit nobis. Nemo sine illo intelli
git. aut recte iudicat. Cui omīa vnuz
sunt et oīa ad vnum trahit et oīa in
vno videt. potest stabilis corde esse
ꝛ in deo pacificus p̄manere. O veri
tas de⁹ fac me vnū tecū in charitate

ppetua. Tedet me sepe multa lege/
re ⁊ audire. In te est totum qđ volo
et desidero. Taceant oĩs doctores
sileant vniuerse creature in cõspectu
tuo. tu mihi loquere solus. Quanto
aliquis magis vnitus sibi et interius
simplificatus fuerit: tanto plura ⁊ al
tiora sine labore intelligit: qr desup
lumen intelligentie accipit. Purus
simplex ⁊ stabilis spiritus in multis
opibus non dissipatur. qr oĩa ad dei
honorem op̃at: ⁊ in se ociosus ab oĩ
ppria exquisitione esse nitit. Quis
te magis impedit et molestat q̃ tua
imnortificata affectio cordis? Bon⁹
et deuotus homo op̃a sua prius int⁹
disponit que foris agere debet. Nec
illa trahũt eum ad desideria vitiose
inclinationis: sed ipse inflectit ea ad
arbitriũ recte rationis. Quis h̃ for
tius certamen. q̃ qui nitit vincere se
ipsum? Et hoc deberet esse negotium

nostrum. vincere videlicet seipsuꝫ et quotidie seipso fortiorem fieri: atqꝫ in melius aliquid ꝑficere. Dis ꝑfectio in hac vita quandam impfectionē sibi hꝫ annexam. et omnis speculatō nr̄a quadam caligine non caret. Humilis tui cognitio certior via est ad deum: q̄ꝫ ꝑfunde scientie inquisitio. Non est culpanda scientia. aut quelibet simplex rei noticia que bona est in se considerata et a deo ordinata: sed p̄ferenda est semp bona conscia et virtuosa vita. Quia vero plures magis stud̄t scire q̄ꝫ bñ viuere. ideo sepe errant: ꝛ pene nullū vel modicū fructū ferunt. O si tantam abbiberēt diligentiā ad extirpanda vitia et virtutes inserendas. sicuti admouendas questiones: non fierent tanta mala ꝛ scandala in populo. nec tanta dissolutio in cenobijs. Certe adueniente die iudicij nō queret a nobis qd legim⁹

sed quid fecimus: nec q̃z bñ vixim⁹. sed q̃z religiose vixim⁹. Dic mihi vbi sunt modo omnes illi oñi et magistri quos bene nouisti dum adhuc viuerent ꝛ in studijs florerent? Jam eorum p̄bendas alij possident. ꝛ nescio vtr̄ de eis recogitent. In vita sua aliqd videbant: et mō de illis tacet. O q̃z cito transit gloria mundi. Utinam vita eorum: scie ipsorum p̄cordasset tunc bñ studuissent et legissent. Quā multi pereunt p̄ vanam sciam in hoc seculo. qui parū curant de dei fruitio Et quia magis eligunt magni esse q̃z humiles. ideo euanescunt in cogitationibus suis. Uere magnus est qui magnam h̄z charitatem. Uere magnus est qui in se paruus est: et p̄o nihilo oñe culmen honoris ducit. Uere prudens est qui oīa terrena arbitrat. vt sterc̄ora: vt xp̄m lucrifaciat. ꝛ vere bñ doctus est: q̄ dei voluntatez

facit: et suam voluntatem relinquit.

De prudentia in agendis

Ca. iiii

NOn est credendum oī verbo nec instinctui sed caute ꝛ longanimit̄ res est ſm deū ponderanda. Prohdolor sepe malum facilius q̄ bonum de alio creditur et d̄r. ita infirmi sumus. Sz perfecti viri non facile credunt omni enarranti. qꝛ sciunt infirmitatē hūanam ad malū ꝓcliuam et in v̄bis satis labilē. Magna sapīa est non esse p̄cipitem in agendis. nec ꝑtinaciter in proprijs sensibus stare. Ad hanc etiam ꝑtinet. non quibuslibet hoīm verbis credere: nec audita vel credita mox ad aliorum aures effundere Cum sapiente et conscientioso viro consilium habe: ꝛ quere potius a meliori instrui. q̄ tuas adinuentiones

sequi. Bona vita facit hominem sapientem fm deum. ⁊ exptum in multis. Quanto quis in se humilior fuerit et deo subiectior: tanto in omnibus erit sapientior et pacatior.

De lectione sanctarum scripturarum Ca. v

Veritas est in scripturis sanctis q̄renda: nō eloquentia Omnis scriptura sacra eo spū dr legi q̄ facta est. Quere potius debemus utilitatem in scripturis q̄ subtilitatē fmonis. Ita libent devotos ⁊ simplices libros legere debemus sic altos. et pfundos Non te offendat auctoritas scribentis vtr parue vel magne literature fuerit: sz amor pure veritatis te trahat ad legendū. Non queras quis b dixerit: sz quid dicat attende. homines transeunt: sed veritas domini manet

ineternum. Sine ꝓsonay acceptione varijs modis loquitur nobis deus. Curiositas nostra sepe nos impedit in lectione scripturay: cum volumus intelligere et discutere. vbi simplicit esset transeundum. Si vis ꝓfectum haurire. lege hnmiliter simpliciter ꝛ fideliter: nec vnq̃ velis hr̃e nomen scientie. Interroga libenter. et audi tacens verba sanctorum: nec displiceant tibi parabole seniorum: sine causa enim non proferuntur.

De inordinatis affectionibus Ca. vi

Quandocunq; homo aliquid inordinate appetit. statim in se inquietus fit. Superbus et auarus nunq̃ quiescunt. Paup ꝛ humilis spiritu in multitudine pacis conuersantur. Homo qui necdum ꝓfecte in se mortuus est: cito tentatur

z vincitur in paruis z vilibus rebus
Infirmus spū z quodāmodo adhuc
carnalis et ad sensibilia inclinatus.
difficulē se pōt a terrenis desideriis
ex toto abstrahere: et ideo sepe ha-
bet tristiciam cum se subtrahit. leui-
ter etiaz indignatur si quis ei resistit
Si aūt psecutus fuerit quod concu
piscit: statim ex reatu conscie grauā-
tur: qz secutus est passionez suā: que
nihil iuuat ad pacem quam quesiuit
Resistendo igit passionibus inuenit
vera pax cordis. non autē seruiendo
eis. Non est ḡ pax in corde hominis
carnalis. non in homine exteriorib⁹
vedito sed in feruido et spirituali.

De vana spe et elatione fugienda Ca. vii

VAnus est qui spem suaz po
nit in hoibus aut in creatu-
ris. Non te pudeat alijs sui

re amore ihu xpi: z pauperem in hoc
seculo videri. Non stes sup teipsum
sed in deo spem tuam constitue. Fac
quod in te est: et deus aderit bone
voluntati tue. Non confidas in tua
scientia. vel cuiusq; astutia viuentis
sed magis in dei gratia qui adiuuat
humiles: et de se presumentes hu-
miliat. Ne glorieris in diuitijs si as-
sunt: nec in amicis quia potentes sūt
sed in deo qui omnia prestat: et se-
ipsum super omnia dare desiderat.
Non te extollas ō magnitudine vel
pulchritudine corporis: que modica
infirmitate corrumpitur et defeda-
tur. Non placeas tibiipsi de habili-
tate aut ingenio tuo. ne displiceas
deo cuius est totum quicquid boni
naturalit habueris. Non te reputes
alijs meliorē: ne forte coram deo de
terior habearis: q scit quid est in ho
mine. Nō superbias de opibus bonis

quia aliter sunt iudicia dei q̃z homi-
num: cui sepe displicet quod homini
bus placz. Si aliquid boni habueris
crede de alijs melioza. vt humilitatē
conserues. Non nocet si omnibus te
supponas: nocet autem plurimum si
vel vni te preponas. Jugis pax cum
humili: in corde autem superbi zelus
et indignatio frequens.

De cauenda nimia familiaritate Ca. viii

Non oī boī reueles cor tuuz
sz cū sapiente ⁊ timente deū
age causam tuā. Cū iuuenib⁹
⁊ extraneis rarus esto. Cū diuitibus
noli blandiri: et coram magnatis nō
libent' appareas. Cū būilibus et sim
plicib⁹. cū deuotis ⁊ morigeratis so
ciare: ⁊ q̄ edificatōis sūt ptracta. Nō
sis familiaris alicui mulieri sz in cōi
oñs bonas mulieres deo cōmenda

Soli deo et angelis eius opta fami liaris esse: et hominum noticiam de uita. Charitas habenda est ad oñes sed familiaritas non expedit. Qñq; accidit vt psona ignota ex bona fa/ma luceſcat: cuius tñ p̄ſentia oculos intuentium obfuſcat. Putamus ali/qñ alijs placere ex coniunctione nr̄a z incipimus magis diſplicere ex mo rum improbitate in nobis ꝑſiderata

De obedientia et ſub/iectione Ca.ix

Valde magnum est inobedi/entia stare. sub prelato viue re: z sui iuris non esse. Mul to tutius est stare in subiectione: q̄; in prelatura. Multi sunt sub obedi/entia magis ex neceſſitate q̄; ex cha ritate: z illi penam hñt z leuiter mur murant: nec libertatem mentis acqui rent nisi ex toto corde ꝓpter deuz se

subijciant. Curre hic vel ibi: non inuenies quietem nisi in humili subiectione sub prelati regimine. Imaginatio locorum et mutatio multos fefellit. Uerum est q̄ vnusquisq; libenter agit pro sensu suo: et inclinatur ad eos magis qui secum sentiūt Sed si deus est int' nos. necesse est vt relinquamus etiam qñq; nr̄m sentire propter bonum pacis. Quis est ita sapiens qui omīa plene scire p̄ōt Ergo noli nimis in sensu tuo confidere: sed velis etiam libencer aliorum sensum audire. Si bonus est tuū sentire. ⁊ ꝫ ipsum ꝓpter deum dimittis ⁊ aliū seq̄ris. magis exinde ꝓficies Audiui enim sepe. securius esse audire et accipe consilium q̄ dare. Potest enim contingere vt bonū sit vni uscuiusq; sentire. sed nolle alijs acquiescere cum id ratio aut causa postulat: signum est supbie et ptinacie.

De cauenda superfluitate verborum Ca. x

CAueas tumultū hoīm quā tū potes. multum eīi impe dit tractat⁹ secularīū gesto rū etiā si simplici intentiōe pferant. Lito eīi inquinamur vani tate ⁊ captiuamur. Uellē me pluries tacuisse ⁊ inter hoīes non fuisse. Sz quare tam libent loquimur ⁊ inuicē fabulamur. cū tñ raro sine lesione cō scientie ad silentiū redimus? Ideo tā libent loqmur. qz p mutuas locutōs ab inuicem ꝓsolari querimus: et coz diuersis cogitationibus fatigatū op tamus releuare: Et multum libent ō bis q̄ multū diligim⁹ vel cupim⁹: vel que nobis ꝓtraria sentim⁹. libet loq et cogitare. Sz phdoloz sepe inanit ⁊ frustra: Nam hec exterioz ꝓsolatō interioris et diuine ꝓsolationis non

modicū detrimentū est. Ideo vigilā dum est ⁊ orandū ne tempus ociose transeat. Si loqui licet et expedit: q̄ edificabilia sūt loq̄re. Malus vsus et negligentia pfect⁹ nr̄i multū facit ad incustodiā oris nr̄i. Iuuat tñ non parū ad pfectū spūalē deuota spūaliū rerū collatio maxime vbi pares animo ⁊ spū in deo sibi sociantur.

De pace acquirenda et zelo proficiendi Cap̄. xi

MUltam possemus pacē habere. si non vellemus nos cum alioꝝ dictis et factis q̄ ad nr̄am curam nō spectant occupare. Quō pōt ille otiū in pace manere q̄ alienis curis se intromiscet qui occasiones forinsecus querit: qui parū vel raro se intrinsecus colligit? Beati simplices. quoniā multā pacē habebunt. Quare quidam sanctorū

tam ꝓfecti ec contemplatiui fuerunt
Quia oio seipsos mortificare ab oi
bus terrenis desideriis studuerunt ⁊
ideo totis medullis cordis deo inhe
rere atq; libere sibi vacare potuerũt
Nos quidem nimium occupamur ꝓ
prijs passionibus. et de trãsitorijs ni
mis sollicitamur. Raroeriã vnus vi
cium ꝓfecte vincimus. ⁊ ad ꝗtidianũ
ꝓfectum nõ accendi mur: iõ frigidi ⁊
tepidi remanemus. Si essem⁹ nobis
ipsis ꝓfecte mortui: ⁊ interius minie
implicati tunc possemus etiam diui
na sapere et de celesti ꝓtemplatione
aliquid expiri. Totum et maximum
impedimentũ est. qz nõ fumus a pas
sionibus ⁊ ꝓcupiscentijs liberi: nec ꝓ
fectam sctorũ viam conamur ingre
di. Qñ etiam modicum aduersitatis
occurrit: nimis cito deijcimur: et ad
humanas ꝓsolationes conuertimur
Si niteremur sic viri fortes stare in

prelio. pfecte auxilium oñi videre/
mus sup nos de celo: Ipse eñ certā
tes et de gr̄a sua sperantes paratus
est adiuuare: qui nobis certādi occa
siões pcurat: vt vincamus. Si tñ in
istis exterioribus obfuantijs pfectū
religionis ponimus. cito finem ha/
bebit deuotio nr̄a. Sed ad radicē se
curim penam⁹. vt purgati a passiōi-
bus pacificā mentē possideamus. Si
oī anno vnū vicioz extirparem⁹. cito
viri pfecti efficeremur. Sed mō ecō
trario sepe sentimus vt meliores et
puriores in initio conuersionis nos
fuisse inueniamus. q̄z post multos an
nos professionis. Feruor et profec/
tus noster quotidie deberet crescere
sz nunc p magno videt. si quis primi
feruoris ptez possit retinere. Si mo
dicā violentiā faceremus in p̄ncipio
tūc postea cuncta possem⁹ facere cuz
leuitate ergaudeo. Graue est assueta

dimittere: sed grauius est contra ꝓ-
priã voluntatẽ ire: Sed si nõ vincis
ꝑua et leuia. qñ suꝑabis difficiliora
Resiste in p̃ncipio inclinationi tue et
malã desiste ꝯsuetudinẽ ne forte pau
latim ad maiorẽ te ducat difficultatẽ
O si aduerteres q̃ntã tibi pacẽ ⁊ aliis
leticiã faceres. teip̃m bñ hñdo: puto
ꝙ solicitior esses ad spũalẽ ꝓfectuꝫ.

De vtilitate aduersitatis

Ca. xii

BOnũ est nobis ꝙ aliqñ ha
bemus aliquas grauitates
et contrarietates. qꝛ sępe
hoĩem ad cor reuocãt, qua
tenus se in exilio esse cognoscat nec
spem suã in aliqua re mundi ponat.
Bonũ est ꝙ patiamur qñq; ꝯtradic-
tores et ꝙ male ⁊ imꝑfecte d̃ nobis
sentiat̃. etiã si bñ agim⁹ ⁊ intendim⁹
Ista sępe iuuant ad humilitatez. et a

vana gl'ia nos defendūt. Tūc eñ melius interiorē testē deū q̄rim⁹: qñ foris vilipendimur ab hoībus: ⁊ nō bñ nobis creditz. Ideo deberet se hō in deo totalit' firmare vt nō esset ei necesse mltas ꝯsolatōes q̄rere: Qñ hō bonę voluntatis tribulatz vel tentatz aut malis cogitatōibus affligitz, tunc deū sibi magis necessariuz intelligit sine quo nihil boni se posse dep̄hendit: Tunc etiā tristatz, gemit ⁊ orat ꝓ miserijs quas patitz. Tūc tędet eum diutiùs viuere. mortē optat inuenire vt possit dissolui ⁊ cū xp̄o esse. Tunc etiā bñ aduertit ꝑfectā securitatez ⁊ plenā pacē in mdo non posse ꝯstare

De tentationibus resistendis Cap̄.xiii

Quamdiu in mdo viuimus sine tribulatōne ⁊ tantatōe esse nōn possumus. Unde

in Job scriptū est. Tentacio est vita hoīs sup terram. Ideo vnusquisq; solicitus esse deberet circa tentatōs suas et vigilare in oīonibus ne dia bolus locum inueniret decipiendi q nunq; dormitat: sed circuit quęrens quem deuoret. Nemo tam pfect⁹ est ꝛ sctūs: q non habeat aliq̄ tentatōs et plene eis carere nō possum⁹. Sūt tñ tentatōs hoī sępe valde vtiles. li cet molestę sint et graues: qz in illis hō humiliat purgat ꝛ erudit. Oīs sancti p multas tribulationes et ten tatōs transierunt ꝛ pfecerunt. Et qui bene tentationes sustinere nequiue runt reprobi facti sunt ꝛ defecerunt Non est aliquis ordo tam sctūs nec locus tam secretus. vbi non sint ten tatōs vl aduersitates. Non est hō se curus a tentationibus totalit q; diu vixerit: qz in nobis est vñ tentamur exq̄ in ꝯcupiscentia nati sumus. Una

tentatione seu tribulatiõe recedente alia supuenit: et semp aliquid ad patiendũ habebim⁹. Naz bonũ felicitatis nr̃ę ꝓdidimus. Multi quęrũt tentationes fugere. et grauius incidunt in eas. Per solam fugã non possum⁹ vincere. sed ꝑ patientiã ꝛ verã hũilitatẽ oĩbus hostibus efficimur fortiores. Qui tantummõ exteri⁹ declinat nec radicẽ euellit. paruz ꝓficiet: imo citius ad eũ tentatões redient et peius sentiet. Paulatim ꝛ ꝑ patiẽtiam cũ longanimitate deo iuuante meli⁹ supabis. q̃ꝫ cũ duricia ꝛ importunitate ꝓpria. Sepius accipe ꝓsilinz in tentatione. ꝛ cum tentato noli durit̃ agere: sed ꝓsolationẽ ingere: sic̃ tibi optares fieri. Initiũ oĩm malaꝝ tentationum inconstantia animi ꝛ parua ad deum ꝓfidentia: qz sicut nauis sine gubernaculo hincinde a fluctib⁹ impellitur ita homo remissus ꝛ suũ

ꝓpositū deserēs varie tentat. Ignis
ꝓbat ferrum: et tentatio hoīez iustū
Nescimus sepe qd possumus sz ten
tatio apit quid sumus. Uigilandum
est tñ p̄cipue circa initium tentatiōis
qꝛ tunc facilius hostis vincit: si ostiū
mentis nullaten⁹ intrare sinit: sed ex
tra limen statim vt pulsauerit. illi ob
uiat. Uñ quidā dixit: Principijs ob
sta: sero medicina parat. Cū mala ꝑ
longas ꝯualuere moras. Nam p̄mo
occurrit menti simplex cogitatio. de
inde fortis imaginatio postea delec
tatio et motus prauus et assensio:
Sicqꝫ paulatim ingredit hostis ma
lignus ex toto. dum illi nō resistit in
principio: Et quanto diucius quis ad
resistendum torpuerit: tanto in se q̄ti
die debilior fit. et hostis contra eum
potentior. Quidā in principio ꝯuer
sionis sue grauiores tentationes pa
tiunt: quidā aūt in fine. quidaz vero

quasi p totā vitā suā male hñt. Nō nulli satis leuit tentant fm diuīe or dinatōis sapiam et equitatē: q statū et merita hoīm pensat: et cuncta ad electoy suoy saluté pordinat. Jō nō debemus desparecum tentamur: sed eo feruenti⁹ deū exorare q̄ten⁹ nos in oī tribulatione dignet adiuuare: q vtiq; fm dictuz pauli talé faciet cū tentatōe puentum vt possimus susti nere. Humiliemus ergo animas no stras sub manu dei in omni tentatōe et tribulatione: qz hūiles spū sal uabit et exaltabit. Jn tentationib⁹ ꝛ tribulationib⁹ ꝓbat hō quantum ꝓ fecit ꝛ ibi maius meritū existit. ꝛ vir tus melius paresc it. Hec magnum est si homo deuotus sit et feruidus cumgrauitatem non sentit: sed si tem pore aduersitatis patient se sustinet spes magni ꝓfectus erit. Quidam a magnis tentationibus custodiuntur

et in paruis q̃tidianis sepe vincunt̃: vt hũiliati nũq̃ de seip̃is in magnis ꝯfidant. q in tam modicis infirmant̃

De temerario iudicio vitando Ca. xiiii

AD teip̃m oculos reflecte. et alioꝝ facta caueas iudicare In indicando alios hõ frustra laborat. sepius errat et leuiter peccat. Seip̃m v̄o iudicando ⁊ discutiẽdo semp̱ fructuose laborat Sic̃ nobis res cordi est. sic de ea frequent̃ iudicamus. Nam verũ iudiciũ ꝓpter priuatũ amorẽ facilit̃ ꝑdimus si deus semp̱ esset pura intentio nr̃i desiderij. nõ tã facilit̃ turbaremur ꝓ resistentia sensus nr̃i. Sꝫ sepe aliqd ab intra latet. vel etiã ab ext̃ ꝯcurrit qd̃ nos etiã parit̃ trahit. Multi occulte seipsos querunt in rebus quas agunt et nesciunt: Uidentur etiam in

non

bona pace stare: quando res pro eo rum velle fiunt et sentire. Si autem aliter fit q̃ cupiunt: cito mouentur ꝛ tristes fiunt. Propter diuersitatem sensuum et opinionum. satis frequẽ ter oriuntur dissensiones inter amicos et ciues. inter religiosos et deuotos. Antiqua consuetudo difficulter relinquitur et vltra proprium videre nemo libenter ducitur. Si rationi tue magis inniteris vel industrie q̃ virtuti subiectiue ihesu christi raro ꝛ tarde eris homo illuminatus quia deus vult nos sibi perfecte subiici. et omnem rationem p̃ inflammatum amorem transcendere.

De operibus ex charitate factis Cap̃. xv

PRo nulla re mundi et p̃ nullius hoīs dilectõe aliqd malum est faciendum: sed pro

vtilitate tñ indigentis opus bonum aliqñ intermittendum est aut etiã ꝓ meliori mutanduz: ꝫ eñ facto. opus bonum non deserit. sed in melius cõ mutat. Sine caritate opus externũ nihil ꝓdest. quicqd aut ex charitate agit q̃ntumcũqꝫ etiã paruũ sit et de/ spectũ. totũ efficit fructuosum. Ma/ gis siquidẽ deꝰ pensat ex quanto qs agit: q̃ꝫ quantũ qs facit. Multũ facit q multũ diligit. Multũ facit qui rem bñ facit: Bñ facit q magis cõitati q̃ꝫ sue voluntati ꝑuit. Sepe videt esse charitas: et est magis carnalitas. qꝛ carnalis inclinatio. ꝓpria voluntas spes retributionis. affectus comodi tatis raro abesse volunt. Qui veraz et perfectam charitatem habet: in nulla re seipsum querit: sed dei solũ modo gloriam in oĩbus fieri deside rat. Nulli etiaz inuidet: qꝛ nullũ p̃ua tum gaudiũ amat. nec in seipso vult

gaudere. sed in deo sup omnia bona optat beatificari. Nemi aliquid boni attribuit: sed totalit ad deū refert a quo fontaliter omnia p̄cedunt: in quo finaliter omnes sancti fruibilit quiescunt. O qui scintillam haberet vere charitatis: p̄fecto omnia terrena sentiret plena fora vanitatis.

De sufferentia defectuum aliorum La.xvi

Que homo in se vel in alijs emendare non valet. debet patienter sustinere. donec deus aliter ordinet. Cogita q2 forte sic melius est pro tua p̄bation et patientia. sine qua non sunt multum ponderanda meritanra. Debes tñ p talibus impedimentis supplicare. vt de⁹ tibi dignet subuenire et possis benigne portare. Si qs semel aut bis admonit⁹ non acquiescit

noli cum eo cõtendere: sed totũ deo cõmitte vt fiat voluntas eius et honor in oĩbus seruis suis: qui scit bñ mala in bonum ꝓuertere. Studepatiens esse in tollerando alioꝝ defectꝰ et qualescunqꝫ infirmitates: qꝛ et tu multa habes q̃ ab alijs oportet tolerari. Si non potes te talem facere q̃lem vis: quõ poteris alium hr̃e ad tuũ bñplacitum? Libenter habemus alios ꝓfectos: et tñ ꝓprios nõ emendamus defectꝰ. Uolumus q̃ alij stricte corrigantur: et ipsi corrigi nolumꝰ Displicet larga aliorum licentia: et tñ nobis nolumus negari qõd petimus Alios restringi p statuta volumus: et ipse nullatenus patimur amplius cohiberi. Sic ḡ patꝫ q̃ꝫ raro primũ sicut nosipsos pensamus. Si essent omnes ꝓfecti: qd tũc haberemus ab alijs ꝑ deo pati? Nunc autẽ deus sic ordinauit: vt discamus alter alterius

onera portare: qꝛ nemo sine defectu nemo sine onere. nemo sibi sufficiēs nemo sibi satis sapiens: sed oportet nos inuicem portare. inuicē cōsolari pariter adiuuare instruere ⁊ admonere. Quante aūt v̄tutis q̄sq; fuerit melius patet occasione aduersitatis Occasiones nāq; hoīem fragilez nō faciunt sed qualis sit ostendunt.

De monastica vita

Ca. xvii

Iñs Portet vt discas teipsum in mltis frangere. si vis pacem ⁊ ꝯcordiā cum alijs tenere. Non est paruū in monasterijs vel in congregatione habitare. et ibi sine querela conuersari. ⁊ vsq; ad mortem fidelis perseuerare Btūs quidē q ibi bñ fixit: ⁊ feliciter consumauit. Si vis debite stare et proficere teneas te tanq̄ exulem et

peregrinū sup terrā. Oportet te stul
tum fieri ꝓpter xp̄m: Si vis religio
sam ducere vitā. Habitus ⁊ tonsura
modicum ꝯferunt: sed mutatio moꝝ
⁊ integra mortificatio passionum ve
rum faciūt religiosū. Qui aliud que
rit q̄ꝫ pure deum ⁊ aīe sue salutē. nō
inueniet nisi tribulationem ⁊ dolorē
Non pōt etiam diu stare pacificus.
qui non nitit̄ esse minimus: ⁊ oībus
subiectus. Ad seruiendū venisti. non
ad regendū. Ad patiendū ⁊ laboran
dum scias te vocatū. nō ad ociandū
vl' fabulandum. Hic ḡ ꝓbant̄ hoīes
sic̄ aurum in fornace. Hic nemo po-
test stare. nisi ex toto corde se volue
rit propter deum humiliare

De exemplis sanctoꝝ patrum Ca. xviii

Tuere sanctorum patruꝫ
seruida exempla. ī quibus

vera ꝑfectio refulsit et religio: et vi
debis q̃ꝫ modicũ sit et pene nihil qđ
nos agimus. Heu quid est vita nr̃a
si illis fuerit comparata? Scti ⁊ ami
ci xp̃i dño ſuierunt in fame et siti. in
frigore ⁊ nuditate. in labore ⁊ fatiga
tione. in vigilijs et ieiunijs. in or̃oni
bus et sctis meditationib⁹. in ꝑsecu-
tionibus et opprobrijs multis. O q̃ꝫ
multas ⁊ graues tribulationes passi
sũt apostoli. martyres ꝯfessores. vir
gines et reliqui oẽs. qui xp̃i vestiga
voluerunt sequi. Nam aĩas suas in
hoc mundo oderunt: vt in eternam
vitam eas possiderent. O q̃ꝫ strictam
⁊ abdicatam vitam scti patres in he
remo duxerunt: q̃ꝫ longas et graues
tentationes ꝑtulerunt: q̃ꝫ frequenter
ab inimico vexati sunt. q̃ꝫ crebras et
feruidas orationes deo obtulerunt
q̃ꝫ rigidas abstinentias peregerunt:
q̃ꝫ magnũ zelum ⁊ feruorẽ ad spũale

ꝓfectum habuerunt: q̃ꝫ forte bellum aduersus edomatõnem vitioꝝ gesserũt q̃ꝫ purã ⁊ rectã intentõez. ad deũ tenueruut. Per diẽ laborabãt et noctibus or̃oni diuine vacabant: quãq̃ꝫ laborando ob or̃one mentali minĩe cessarẽt. Om̃e temp⁹ vtilit̃ expendebant: oĩs hora ad vacandũ deo breuis videbat̃: ⁊ pre magna dulcedine ꝯtemplatõis etiã obliuiõi tradebat̃ necessitas corꝑalis refectõis. Oĩbus diuitijs. dignitatib⁹. honoribus. omicis et cognatis renunciabant: nil de mdo hr̃e cupiebãt: vix necessaria vite sumebant: corꝑi seruire etiã in necessitate dolebãt. Pauꝑes igit̃ erãt rebus terrenis. sed diuites valde in gratia et virtutibus. Foris egebant sed intus gratia ⁊ ꝯsulatõne diuina reficiebantur. Mundo erant alieni: sed deo ꝓximi ac familiares amici: Sibi ip̃is videbantur tanq̃ꝫ nihili et

huic mȯo despecti sed erant in oculis dei p̄cioſi et electi. In vera humilitate ſtabant in ſimplici obedientia viuebant. in charitate et patiĕtia ambulabant. et ideo quotidie in ſpū p ficiebant ꝛ magnā apud deum gr̄az obtinebant. Dati ſunt in exemplum omnibus religioſis: ꝛ plus puocare nos debent ad bñ pficiendum. q̄z tepidorum numerus ad relaxandum. O quantus feruor omnium religioſorum in principio ſue ſancte inſtitutionis fuit. O quanta deuotio orationis: quanta emulatio virturis. q̄z magna diſciplina viguit: q̄nta reuerentia ꝛ obedientia ſub regula mgr̄i in omibus effloruit. Teſtant adhuc veſtigia derelicta q̄ vere viri ſancti et pfecti fuerunt: q tam ſtrenue militantes mȯm ſuppeditauerunt. Jam magnus putat ſi qs tranſgreſſor nō fuerit: ſi quis qȯ accepit cū patientia

tolerare potuerit. Ah tepoꝛis et ne-
gligentia stat⁹ nr̄i. ꝙ tā cito declinā⁹
a p̄stino feruoꝛe: et iam tedet viuere
pꝛe lassitudine et tepoꝛe. Utinā in te
penit⁹ nō doꝛmitet ꝓfect⁹ virtutū: q
mlt a sepi⁹ exempla vidisti deuotoꝝ

De exercitijs boni religiosi Cap̄. xix

Vita boni religiosi omnibus
virtutibus pollere debet: vt
sit talis interius. qualis vide
tur hoībus exterius. Et merito mul-
to plus debet esse intus: q̄ꝫ qd̄ cerni
tur foꝛis: quia inspectoꝛ nr̄ est deus
quē sūmope reuereri debemus vbi
cūqꝫ fuerimus. ⁊ tanq̄ꝫ angeli in con
spectu eius mūdi incedere. Om̄i die
renouare debemus pꝛopositu3 nr̄m
et ad feruoꝛe3 nos excitare quasi ho
die p̄mum ad ꝯuersionem venissem⁹
atqꝫ dicere. Adiuua me dn̄e de⁹ me⁹

in bono ꝓposito et sctō ſuitio tuo: ⁊ da mihi nunc hodie ꝑfecte incipe. qꝛ nihil est qd̄ hactenus feci. Scd̄m ꝓpositū nr̄m cursus ꝓfectus nr̄i ⁊ multa diligentia opus est bn̄ ꝓficere volenti. ꝙ si fortiter ꝓponēs sepe deficit. qd ille qui raro aut min⁹ fixe aliquid ꝓponit? Uarijs tn̄ modis ꝯtingit desertio ꝓpositi nr̄i ⁊ leuis omissio exercitioꝝ vix sine aliq̄ dispēdio transit. Justoꝝ ꝓpositum in gr̄a dei potius q̄ꝫ in ꝓpria sapīa pendet inq̄ ⁊ semꝑ ꝯfidunt quicqd arripiūt. Nā hō ꝓponit. sed deus disponit nec est in homīe via eius. Si pietatis causa aut fraterne vtilitatis ꝓposito qn̄qꝫ ꝯsuetum omittit̄ exercitiū. facile postea poterit recupari. Si autem tedio animi aut negligentia facilit̄ relinquit̄. satis culpabile est et nociuū fentiet̄. Conemur quantū possumus adhuc leuiter deficiemus in multis

Semp tñ aliquid certi ꝓponēdū est contra illa ꝓcipue que ampliꝰ nos impediunt: Exteriora nostra et interiora pariť a nobis scrutanda sunt ꝛ ordinanda: quia vtraq; expediūt ad ꝓfectum. Si non ꝓtinue te vales colligere. saltē interdum: ꝛ ad minus semel in die. mane videlicet aut vespe Mane ꝓpone. vespe discute mores tuos qualis hodie fuisti in ꝟbo ope ꝛ cogitatōe: qꝛ in his sepius forsitan deum offendisti et ꝓrimuꝫ. Accinge te sic̄ vir ꝓtra diabolicas nequitias: frena gulam. et omnē carnis inclinationem facilius frenabis. Nunq; sis ex toto ociosus: sed aut legens aut scribens aut orans aut meditans aut aliquid vtilitatis ꝓ communi laborans. Corporalia exercitia discrete sunt agenda. nec omnibus equaliter assumenda. Que coīa non sunt. non sunt foris ostēdenda: nam in secreto

tntius exercent priuata. Cauendum tñ ne piger sis ad coīa et adsingularia ꝓmptior: sed expletis integre et fideliter debitis et iniunctis. si iā vlt̄ vacat. redde te tibi ꝓut deuotio tua desiderat. Non pñt omnes hr̄e vnū exercitium: sed aliud isti. alliud illi magis deseruit. Etiam ꝓ temporum congruentia diuersa placent exercitia: quia alia in festis: alia in feriatis magis sapiunt diebus. Alijs indigemus tempore tentationis: et alijs tempore pacis et quietis. Alia cum tristamur libtt cogitare. et alia cum leti in dño fuerimus. Circa principalia festa renouanda sunt bona exercitia ⁊ sanctorū suffragia feruentius imploranda. De festo in festum ꝓponere debemus. quasi tunc de hoc seculo migraturi simus: et ad eternum festū ꝑuenturi. Ideoq; solicite nos p̄parare debemus in deuotis tp̄ibus

ꝛ deuoti⁹ ꝯuersari atq; oēz obſuātiā
ſtricti⁹ cuſtodire tāq̄ in breui p̄miū
laboris nr̄i a deo ꝑcepturi. Et ſi dila
tum fuerit credamus nos minus bñ
p̄paratos atq; indignoſ tante adhuc
glorie: que reuelabitur in nobis tpe
p̄finito. ꝛ ſtudeamus nos melius ad
exitū p̄parare. Btūs ſeruus ait euan
geliſta lucas. quē cū venerit dñs in
uenerit vigilantē. Amen dico vobis
ſup omnia bona ſua conſtituet eum:

De amore ſolitudinis et ſilencij Ca. xx

QUare aptum tempus va-
candi tibi. et de beneficijs
dei frequenter cogita. Re-
linque curioſa. Tales ꝑle-
ge materias que compunctionē ma-
gis p̄ſtant q̄ occupationē. Si te ſub
traxeris a ſupfluis locutionibus: et
ocioſis circuitionibus. nec non a no-

uitatibus et rumoribus audiendis: inuenies tempus sufficiens ⁊ aptum ꝑ nobis meditationibus insistendis Maxi sctōꝝ hūana ꝯsortia vbi poterant vitabant. ⁊ deo in secreto viuere elegebant. Dixit quidā: Quotiens inter hoīes fui. minor hō redij Hoc quippe sepius exꝑimur: qñ diu ꝯfabulamur. Facilius est oīo tacere q̄ꝫ vero non excedere. Facilius est domi latere. q̄ꝫ foris se posse sufficiēter custodire. Qui igitur intendit ad interiora ⁊ spiritualia ꝑuenire: oportet eum cum ihesu a turba declinare. Nemo secure apparet: nisi qui libenter latet. Nemo secure preest: nisi qui libenter subest. Nemo secure precipit. nisi qui libenter obedire didicit. Nemo secure gaudet: nisi qui bone conscientie testimoniuꝫ habet Nemo secure loquitur: nisi qui libēer tacett. Semper amen sanctorum

securitas plena timoris dei extitit.
Hec eo minus soliciti et humiles in
se fuerunt: quia magis virtutibus et
gr̃a emicuerunt. Prauorum aũt secu
ritas ex supbia et presumptione orit
et in fine in deceptionem sui vertitur
Nunq̃ p̃mittas tibi securitatem in
hac vita: q̃uis bonus videaris ceno
bita aut deuot⁹ heremita. Sepe me
liores in estimatione hoim grauius
periclitati sunt ꝓpter suam nimiã cõ
fidentiaz. Unde multis vtilius est vt
non penitus tentationibus careant:
sed sepi⁹ impugnent. ne nimiũ securi
sint: ne forte in supbiam eleuent. ne
etiam ad exteriores ꝯsolationes li-
centius declinent. O qui nunq̃ tran
sitoriaz leticiam quereret. qui nanq̃
cum mundo se occuparet: q̃ bonam
conscientiam seruaret. O qui omnẽ
vanam solicitudinem amputaret: et
dumtaxat salutaria ac diuina cogi-

taret·⁊ totam spem suam in deo ꝯsti
tueret: q̃ꝫ magnam pacem et quietez
possideret. Nemo dignus est celesti
ꝯsolatione nisi diligenter se exercue
rit in sctā compunctione. Si vis cor
detenus compungi. intra cubile tuū
⁊ exclude tumultus mdi·sic̄ scriptuz
est. In cubilibus vr̄is compungimī.
In cella inuenies qd̄ deforis sepius
amittes. Cella ꝯtinuata dulcescit·et
male custodita tediuz generat. Si in
p̄ncipio ꝯuersionis tue bene eam in
colueris et custodieris: erit tibi po-
stea dilecta amica·⁊ gratissimū sola
tium. In silentio et quiete ꝓficit aīa
deuota ⁊ descit abscondita scriptura
rum. ibi inuenit fluenta lacrimarum
quibus singnlis noctibus se lauet et
mundet vt ꝯditori suo tanto familia
rior fiat·quanto longius ab oī secu-
lari tumultu degit. Qui g̊ se abstra-
bit a notis et amicis: appropinq̄bit

illi deus cum angelis ſctis. Melius eſt latere et ſui curā agere: q̄ ſe neglecto ſigna facere. Laudabile ē hoī religioſo raro foras ire: fugere videri: nolli eciam hoīes videre. Quid vis videre: qđ non licet hīc? Tranſit mđus et ꝓcupiſcentia eius. Trahunt deſideria ſenſualitatis ad ſpaciandū: ſed cum hora tranſierit: quid niſi grauitatē ꝓſcie et cordis diſpſionem imporras. Letus exitus triſtem ſepe reditum parit: et leta vigilia ſe rotina. triſte mane facit · Sic omne carnale gaudium blande intrat: ſed in fine mordet et ꝑmit. Quid potes alibi videre. qđ hic non vides? Ecce celum et terrā et oīa elementa. nam ex iſtis oīa ſunt facta. Quid potes alicnbi videre: qđ diu poteſt ſub ſole ꝑmanere? Credis te forſitan ſatiari. ſed non poteris ꝑtingere. Si cuncta videres ꝑtia. quid eſſet niſi viſio

vana? Leua oculos tuos ad deum in excelsis. et ora p peccatis tuis et negligẽtijs. dimitte vana vanis tu aũt intende illis que tibi precepit deus. Claude super te ostiũ tuũ et voca ad te ihm dilectum tuũ. Mane cũ eo in cella. qr nõ inuenies alibi tanctã pacẽ Si nõ exisses. nec qcq̃ de rumoribꝫ audisses melioꝫ in bona pace pmãsisses. Exq̃ noua delectat aliqñ audire oportz exñtbatõez cordis tolerare

De compunctione cordis

Ca. xxi

Si vis aliquid pficere. pfua te in timore dei: et noli esse nimis liber. sed sub disciplia cohibe omnes sensus tuos. nec inepte te tradas leticie. Da te ad cordis compunctionẽ. p inuenies deuotõez Cõpunctio multa bona apit. que dissoluto cito pdere pfueuit. Mirũ est

q̄ hō possit unq̄ pfecte letari in hac vita. q̄ suū exiliū et taz multa picula aīe sue ꝓsiderat et pensat. Propt̄ leuitatem cordis et negligentiā defectuū nr̄oz non sentimus aīe nr̄e dolores sed sepe vane ridem⁹ q̄n merito flere deberem⁹. Honest⁹ ba libertas nec bona leticia. nisi in timore dei cū bono ꝓscia. Felix q abiicere pōt omne impedimentum distractiōis: z ad vnionē se redigere sctē cōpunctōnis Felix q a se abdicat quicqd ꝓsciam suā maculare pōt vl̄ grauare. Certa viriliť. ꝓsuetudo ꝓsuetudine vincit̄. Si tu scis hoīes dimittere. ipi bñ te dimittēt tua facta facere. Non attrahas tibi res aliozum: nec te implices causis maioz. Habe semp oculū sup te ꝑmū: z admoneas teipm specialit̄ pre oībus tibi dilectis. Si nō habes fauorē hoīm: noli ex ß tristari: sed ß sit tibi graue qz nō habes te satis bñ

et circumspecte: sicut deceret dei ser
uum et deuotũ religiosum ꝯuersari
Utilius est sepe et securius ꝙ hõ nõ
habeat multas ꝯsolatõnes in hac vi
ta ſm carnẽ p̃cipue. tñ ꝙ diuinas nõ
habemus. aut rarius sentim⁹ nos in
culpa sum⁹. qꝛ cõpunctõeꝫ cordis nõ
q̃rim⁹. nec vanas ⁊ extr̃nas ꝯsolatõs
oĩo abijcim⁹. Cognosce te indignũ di
uina ꝯsolatõe. sed magis dignũ mul
ta tribulatione. Qñ hõ ꝑfecte est cõ
punctus. tũc grauis et amarus est ei
tot⁹ mdus. Bonus hõ sufficientẽ in
uenit materiã dolendi ⁊ flendi. Siue
em̃ se ꝯsiderat siue de ꝓximo pensat
scit qꝛ nemo sine tribulatione h̃ viuit
Et q̃nto strictius sese ꝯsiderat. tanto
amplius dolet. Mat̃ie iusti doloꝛis
et int̃ne compunctõis sunt peccata ⁊
vitia nostra quibus ita inuoluti iace
mus vt raro celestia ꝯiemplari vale
amus. Si freq̃nti⁹ d̃ moꝛte tua q̃ꝫ de

longitudine vite tue cogitares. non dabiũ qn ferfenti⁹ te emẽdares. Si etiaꝫ futuras inferni siue purgatorij penas cordialit̃ ꝑpenderes. credo ꝙ libent̃ laborẽ et dolorẽ sustineres: ⁊ nihil rigoris formidares. Sꝫ qꝛ ad cor ista nõ ĩnseunt. et blandimẽta ad huc amamus. ideo frigidi ⁊ valde pigri remanem⁹. Sepe est inopia spũs vñ tã leuit̃ cõquerit̃ miserũ corpus. Ora igit̃ humilit̃ ad dñm: vt det tibi compunctõnis spm̃: et dic cũ ꝓpheta Ciba me dñe pane lacrimarum: ⁊ potum da mihi in lacrimis in mensura

De consideratione humane miserie Ca. xxii

Miser es vbicunqꝫ fueris et q̃cunqꝫ te verteris. nisi ad deum te conuertas. Quid turbaris quia non succedit tibi sicut vis et desideras? Quis est qui habꝫ om

nia fm suaz voluntatē? Nec ego nec tu.nec aliqs hoim sup terrā. Nemo est in mdo sine aliqua tribulatōe vel angustia. q̃uis rex sit vel papa. quis est qui meli⁹ hz? vtiq; qui p deo aliqd pati valet. Dicūt multi imbecilles et infirmi: Ecce q̃ bonā vitaz ille hō hz. q̃ diues. q̃ potens. q̃ excelsus q̃ magnus et q̃ pulcer. Sed attende ad celestia bona z videbis q oia ista tpalia nulla sunt: sed valde incerta et magis grauantia: qz nunq̃ sine solicitudine et timoze possidēt. nō est hois felicitas hr̄e tpalia ad abundantiā. f sufficit ei mediocritas. Vere misia est viuere sup terrā. Quanto homo voluerit esse spūalioz: tanto presens vita sit ei amarioz. quia sentit melius et videt clarius humane corruptiōis defectus. Nam comedere bibere vigilare dormire qesce re laborare et ceteris necessitatibus

nature subiacere: vere magna miſia
eſt ⁊ afflictio hoī deuoto: qui libent
eſſet abſolutus ⁊ libet ab oī peccato
Ualde eñ grauaſ interioꝛ hō neceſſi
tatib⁹ coꝛpalib⁹ in ℔ mꝺo. Uñ ꝓphe
ta deuote rogat q̄tenus liber ab iſtiſ
eſſe valeat. dicens: De neceſſitatib⁹
meis erue me dñe. Sꝫ ve nō cogno
ſcentibus ſuā miſiam. ⁊ amplius ve
illis q diligūt hāc miſiam ⁊ coꝛrupti
bilē vitā: Hā intantū quidā hāc am
plectūſ. licꝫ etiā vix neceſſaria labo
rando aut mēdicando habeant. vt ſi
℔ paſſent ſemꝑ viuere de regno dei
nihil curarent. O inſani et infideles
coꝛde: q tā ꝓfunde interris iacent vt
nil niſi carnalia ſapiant. Sꝫ miſi ad
huc in fine grauiſ ſentient q̄ꝫ vile et
nihilū erat qꝺ amauerunt. Scti aūt
dei ⁊ oēs deuoti amici xꝑi nō attēde
runt q̄ carni placuerūt. nec q̄ in ℔ tem
poꝛe floꝛuerūt: ſed tota ſpes coꝛ et

intentio ad eterna bona anhelabat. fe
rebat totū desiderium eoꝝ ad man-
sura ⁊ inuisibilia. ne amore visibiliū
traherentur ad infima. Noli frater
amittere ꝯfidentiā ꝓficiendi ad spū
alia. adhuc habes tempus et horam
Quare vis ꝓcrastinare ꝓpositū tuū
Surge et in instāti incipe ⁊ dic: Nūc
tempus est faciendi: nunc tempus est
pugnandi. nūc temp⁹ aptū est emen-
dandi. Qñ male habes ⁊ tribularis
tunc tempus est ꝓmerendi. Oportet
te transire ꝑ ignem et aquam anteq̄
venias in refrigerium. Nisi tibi vim
feceris: vitium nō suꝑabis. Quādiu
istud fragile corpus gerim⁹. sine pec
cato esse nō possumus: nec sine tedio
et dolore viuere. Libent haberem⁹
ab oī miseria quietē: sed qꝛ ꝑ pecca-
tum ꝑdidimus īnocentiā. amisimus
etiā veram btītudinē: Ideo oportet
nos tenere patientiā ⁊ dei expectare

miſericordiam: donec tranſeat iniq
tas hec: ⁊ mortalitas abſorbiat a vi
ta. O quanta fragilitas humana que
ſemp prona eſt ad vitia. Hodie pfi
teris pcām tua: ⁊ cras iterum ppetraſ
pfeſſa: Nunc pponis cauere et poſt
horam agis quaſi nihil pposuiſſes.
Merito ḡ noſipos hūiliare poſſum⁹
nec vnq̄z aliqd magni de nobis ſenti
re. qr tā fragiles ⁊ in ſtabiles ſumus
Lito etiam poteſt pdi p negligentiā:
qđ multo labore vix tandē acqſituz
eſt per gr̄am. Quid fiat de nobiſ ad
huc in fine qui tepeſcimus taz mane
Ue nobis ſi ſic volum⁹ declinare ad
quietē q̄ſi tam pax ſit et ſecuritas: cū
necdum appareat veſtigiū vere ſcti
tatiſ in nr̄a ꝓuerſatōe. Bñ opus eſſz
ꝙ adhuc iterum inſtitueremur tanq̄z
boni nouicij ad mores optimos. ſi
forte ſpes eſſz de aliqua futura emē
datione et maiori ſpirituali pfectu.

De meditatione mortis

Ca.xxiii

VAlde cito erit tecum hic factum. Vide aliter quō te habeas. hodie hō est ⁊ cras nō cōparet. Cum aūt sublatus fuerit ab oculis cito etiā transit a mēte. O hebetudo et duricia cordis hūai q̄ solum p̄sentia meditat ⁊ futura nō magis p̄uidet: Sic te in oī facto et cogitatu deberes tenere: q̄si statim esses moritur⁹. Si bonā p̄sciam haberes nō multum mortē timeres. Melius esset pcta cauere. q̄z mortem fugere Si hodie non es paratus: quō cras eris: Cras est dies incerta. et qd scis si crastinū habebis: Quid p̄dest diu viuere: q̄n tam parum emendamur? Ab longa vita non semp emendat: sed sepe culpā magis auget. Utinā p̄ vnam diem bñ essemus conuersati

in ß mundo. Multi annos cõputant
uersionis: sed sepe paruus est fruc
tus emendatiõis. Si formidolosum
est mori. forsitã piculosius est diuti⁹
viuere. Btũs q horã mortis sue sem
per añ oculos hz: t ad moriendũ q̃ti
die se disponit. si vidisti aliqñ hoĩez
mori: cogita q: t tu p eandem viam
transibis. Lũ mane fuerit. puta te ad
vesperum nõ puenturũ. Uespe aũt fac
to. mane non audeas tibi polliceri.
Semp g̃ paratus esto. et talit viue:
vt nunq̃z te imparatũ mors inueniat
Multi subito et improuise moriunt
nam hora qua nõ putat: filius hoĩs
venturus est: Quando illa extrema
hora venerit. multũ aliter sentire in
cipies de tota vita tua p̃terita: t val
de dolẽbis q tam negligẽs t remis
sus fuisti. q̃z felix et prudens q talis
nũc nitit esse in vita q̃lis optat inue
niri in morte. Dabit nanq̃z magnam

ꝯfidentiā fidelit̄ moriendi ꝑfect⁹ cō
tempt⁹ mdi feruens desideriū in vir
tutib⁹ ꝓfitendi. amor discipline la-
bor pñie. ꝓmptitudo obedientie: ab
negatio sui: et supportatio cuiuslibꝫ
aduersitatis ꝓ amore xp̄i. Mlta bo
na potes opari dum sanus es: sed in
firmatus nescio quid poteris. Pau-
ci ex infirmitate emendant̄: sic ⁊ qui
multū ꝑegrinant̄ raro sanctificant̄.
Noli ꝯfidere sup̄ amicos et ꝓxios:
nec in futuris salutē tuā differas. qꝛ
citius obliuiscent̄ tui homīes q̄ꝫ esti
mas: Melius est nunc tempestiue ꝓ
uidere et aliquid boni premittere:
q̄ꝫ sup̄ aliorum auxilio sperare. Si
non es pro teipso solicitus mō. quis
erit pro te solicitus infuturo. Nunc
temp⁹ est valde p̄ciosum: sed ꝓhdo
lor ꝙ hoc inutilius expendis. in quo
promereri valis vnde eternaliter vi
uas: Ueniat quando vnum diem seu

horam p emendatione ꝓsiderabis ꝛ
nescio an impetbis. Eya carissime de
quanto piculo te poteris liberare. ꝺ
q̃ magno timore exipe. si mō semp
timoratus fueris et de morte suspe-
ctus. Stude nūc taliter viuere. vt in
hora mortis valeas potius gaudere
q̃ timere. Disce nūc mori mundo vt
tunc incipias viuere cum xp̄o. Disce
nunc omnia contēnere: vt tunc possis
libere ad xp̄m pergere. Castiga nunc
corpus tuum p penitentiam: vt tunc
valeas certam hr̄e ꝓfidentiam. Ah
stulte quid cogitas tediu victurum
cum nullum diem habeas securum.
Quam multi decepti sunt. et in spe:
rate de corpore extracti. Quotiens
audisti a dicentibus. quia illegladio
cecidit ille submersus est. ille ab al-
to ruens ceruicē fregit. ille manducā
do obriguit. ille ludendo finem fecit
aliꝰ igne. aliꝰ ferro. aliꝰ peste: et aliꝰ

latrocinio pijt. et sic oim finis mors est. et vita hoim tanq̃ vmbra subito ꝑtransit. Quis memorabit tui post mortẽ et quis orabit ꝓ te? Age age nunc carissime quicqd agere potes. qꝛ nescis qñ morieris. nesscis etiam qd tibi post moriẽ sequet. Dum tempus habes ꝯgrega tibi diuitias immortales: Pret salutẽ tuã nihil cogites. solũ q̃ dei sunt cures. Fac nũc tibi amicos venerando dei sctõs. ⁊ eorum actus imitando. vt cũ defeceris in hac vita illi te recipiant in eterna tabernacula. Serua te tãq̃ ꝑegrinũ et hospitẽ sup t̃ram ad q̃ꝫ nihil spectat de mdi negocijs: Serua cor liberum et ad deũ sursum erectũ: qꝛ non habes hic manentem ciuitatem. Illuc preces et gemitus quotidianos cum lacrimis dirige: vt spiritus tuus mereatur post mortem ad dominuꝫ feliciter transire. Amen

De iudicio et penis pctõx

La. xxiiii

In omnibus rebus respice finem: et qualiter ante districtum iudicem stabis. cui nihil est occultuz. qui muneribus nõ placatur: nec excusationes recepit. sz quod iustum est iudicabit. O miserrime et insipiens peccator quid respondebis deo. omnia mala tua scienti: qui interdum formidas vultum hominis irati? Ut quid nõ preuides tibi in die iudicij. quando nemo poterit per alium excusari vel defendi: sed vnusquisq; sufficiens onus erit sibiipsi? Hunc labor tuus est fructuo suo. fletus acceptabilis. gemitus exaudibilis. dolor satisfactori⁹ ꝛ purgatiuus. hz magnũ ꝛ salubre purgatoriũ patiens hõ q suscipiens iniurias plus dolet ỏ alterius malicia. q̃z de

sua iniuria:qui ꝑ ꝯtrariantibus si-
bi libenter orat ⁊ ex corde culpas in
dulget :qui veniā ab alijs petere nō
retardat:qui facilius miseret̄ q̄ꝫ ira
scit̄:qui sibiipsi violentiā frequenter
facit:et carnem suā omnino spiritui
subiungare conat̄.melius est modo
purgare pctā et vitia resecare. q̄ꝫ in
futuro purganda reſuare.Uere nos
ipsos decipimus ꝑ inordinatū amo-
rem quē ad carnem habemus.Quid
aliud ille ignis deuorabit nisi pecca
ta tua?Quanto amplius tibiipsi nūc
parcis et carnē seq̄ris. tanto durius
postea lues:⁊ maiorē materiā cō bu
rendi ſuas. In quib⁹ hō peccauit :
in illis grauius punie t̄.Ibi accidiosi
ardentibus stimulis pungent̄:et gu-
losi ingenti fame ac siti cruciabuntur
Ibi luxuriosi ⁊ voluptatū amatores
ardenti pice et fetido sulphure per-
fundentur. Et sicut furiosi canes pre

dolore inuidiosi vllulabunt. Nullū vitium erit qđ suū ꝓpriū cruciatum nō habebit. Ibi supbi oi ꝓfusione replebunt: ⁊ auari miserrima egestate artabunt. Ibi erit vna hora grauior in pena. q̄ hic centū anni in amarissima pēnia. Ibi nulla reqes est et nulla ꝓsolatio damnatis. Hic tñ interdum cessat a laboribus: atq; amicoꝝ fruitur solatijs. Esto mō solicitus et dolens ꝓ peccatis tuis vt in die iudicij sis securus cum btis. Tunc enim iusti stabunt in magna constancia aduersus eos qui se angustiauerunt et deprecerunt. Tunc stabit adiudicandum: qui modo se subijcit humiliter iudicijs hoīm. Tunt magnam fiduciam habebit paup et humilis: et pauebit vndiq; supbus. Tunc videbit sapiens in hoc mundo fuisse: qui pro cristo didicit stultus et despect⁹ esse Tunc placebit omnis tribulatio pa

tienter ppessa:et ois iniquitas oppi
labit os suum. Tunc gaudebit ois ꝺ
uotus et merebit omis irreligiosus
Tūc plus exultabit caro afflicta : q̃ꝫ
si in delitijs fuisset semp nutrita. tūc
splendebit habitus vilis: et obtene-
brescet vestis subtilis. Tūc plus lau
dabit paupculum domiciliū q̃ꝫ de-
auratū pallatiū. Tunc plus iuuabit
ꝓstans patientia: q̃ꝫ ois mꝺi poten-
tia: Tunc amplius exaltabit simplex
obedientia. q̃ꝫ ois secularis astutia.
Tunc plus letificabit pura et bona
ꝓscientia: q̃ꝫ docta philosophia. Tūc
plus ponderabit ꝓtemptus diuitiaꝝ
q̃ꝫ totus thesaurus terrigenarum.
Tunc magis consolaberis super de
uota oratione: q̃ꝫ super delicata co-
mestione. Tunc potius gaudebis de
seruato silentio q̃ꝫ de longa fabula-
tione. Tunc plus valebunt sctā opa
q̃ꝫ multa pulcra verba. Tunc plus

placebit stricta vita ⁊ ardua peniten
tia: q̃ꝫ oī s delectatio t̃rena. Disce nūc
in modico pati: vt tūc a prauioribus
valeas libirari. Hic primo ꝓba qd
possis pati postea. Si nūc tam parū
nō vales sustinere: quō poteris tunc
eterna tormēta sufferre? Si mō mo
dica passio taꝫ impatientē efficit: qd
gehēna tūc fatiet? Ecce vere nō potes
duo gaudia hr̃e. delectari h̄ in mdo
et postea regnari in celo cū xp̄o. Si
vsqꝫ in hodiernū diē semꝑ in hono-
rib⁹ et voluptatib⁹ vixisses: qd totū
tibi ꝓfuisset. si iam in instāti mori cō
tingeret? Oīa ḡ vanitas preter ama
re. deum et illi soli seruire. Qui em̄
deum ex toto corde amat. nec mortē
nec supliciū nec iudiciuꝫ nec infernū
metuit: qꝛ ꝑfectus amor securū acces
sum ad deum facit: Queꝫ aūt adhuc
peccare delectat. nō mirū si mortē et
iudiciū timeat. Bonū tñ est: vt si nec

dū amor a malo te reuocat. saltem ti
mor gehenalis coerceat q̄ vo timorē
dei p⁹ ponit. diu stare ī bono nō vale
bit. sz dyaboli laq̄os citius in curret

De feruenti emendatione totius vite nostre Ca.xxv

Esto vigilans et diligens in
dei seruitio et cogita freq̄nt̄
ad quid venisti et cur seculū
reliq̄sti. Nōne vt deo viueres. ⁊ spū
alis hō fieres? Igit̄ ad ꝓfectū ferue
as: qr mercedē laboꝝ tuoꝝ in breui
recipies. nec erit tūc amplius timor
aut dolor in finibus tuis. Modicum
nūc laborabis et magnā requiē ī mo
ꝑpetnā letitiā inuenies: Si tu ꝑman
seris fidelis ⁊ feruid⁹ in agēdo. de⁹
ꝓculdubio erit fidelis ⁊ locuples ī re
tribuēdo. Spez bonā retiere dēs ꝙ
ad palmā ꝑuenies: sz securitatē cape
nō oportet ne torpeas aut elat⁹ fiat

Cum em̄ quidā anxius int̄ metum ⁊
spem frequent̄ fluctuaret ⁊ q̄dā vice
merore ꝯfectus in ecclesia añ qđdaꝫ
altare se in or̄one ꝓstrauisset. hec in
ter se reuoluit dicēs: O si scirē ꝙ ad
huc ꝑseueratur⁹ essem statimq; audi
uit intus diuinū responsū. Quid si h̄
scires facere velles? Fac nūc qđ tūc
facere velles ⁊ bñ secur⁹ eris: Mox
q; ꝯsolatus ⁊ ꝯfortatus diuine se cō
misit voluntati. et cessauit anxia fluc
tuatio: noluitq; curiose inuestigare
vt sciret q̄ sibi essent futura. sꝫ magis
studiūt inqrere q̄ esset voluntas dei
bñplacēs et ꝑfecta ad oē opus bonū
inchoādū ⁊ ꝑficiēdū. Spera in dño
et fac bonitatē ait ꝓpheta: et inhabi
ta t̄ram et pasceris in diuitijs eius.
Unū est qđ multos a ꝓfectu ⁊ feruē
ti emendatōe ret̄hit horror difficul-
tatis seu labor certamīs. Eniuero illi
maxīe pre alijs in virtutib⁹ ꝓficiūt q

ea q̄ sibi magis grauia ꝛ ꝓtraria sūt
virib⁹ vincere nitunt. Hā ibi hō pl⁹
ꝓficit et gr̄am meret ampliorez: vbi
magis seipm vincit et in spū mortifi
cat. Sed nō oēs hñt eque multū ad
vincēdū ꝛ moriendū. Diligēs tñ emu
lator volētior erit ad ꝓficiendū etiā
si plures habeat passiōes: q̄z ali⁹ bñ
morigerat⁹. min⁹ tñ feruēs ad virtu
tes. Duo tñ specialit ad magnā emē
dationē iuuāt vicz subtrahere se vio
lent ad qđ natura vitiose inclinat: ꝛ
feruenter instare ꝓ bono quo am-
plius quis indiget. Illa etiā studeas
magis cauere ꝛ vincere: que tibi frē
q̄ntius in alijs displicēt: Ubiq; ꝓfec
tum tuuz capias: vt si bone exempla
videas vl audias. ad imitādum accē
dar is: Si quid aūt reprehensibile con
sideraueris. caue ne idem facias: aut
si aliquando feciſti. citius emendare
re studeas. Sicut oculus tuus alios

ꝑsiderat: sic iterum ab alijs notaris: Quã iocundũ ⁊ dulce est videre feruidos et deuotos fratres bñ morigeratos ⁊ disciplinatos. Quã triste est ⁊ grauc videre inordinate ambulantes. qui ea ad que vocati sunt nõ exercent. Quã nociuũ est negligere vocationis sue ꝓpositũ: et ad nõ cõmissa sensuꝫ inclinare. Memor esto arrepti ꝓpositi. et imaginẽ tibi ꝓpone crucifixi: Bñ verecũdari potes in specta vita ihu xpi. qr necduꝫ magis illi te ꝯformare studuisti. licꝫ diu in via dei fuisti. Religiosus qui se intente et deuote in sanctissima vita ⁊ passione domini exercet: omnia vtilia et necessaria sibi abundanter ibi inueniet: nec opus est vt extra iesum aliquid melius querat. O si ihesus crucifixus in coꝛ nostrum veniret. q̃ cito et sufficienter docti essemꝰ. Religiosus feruidus omnia bñ portat

ꝛ cāpit que illi iubent. Religosus ne gligens et tepidus hꝫ tribulationem sup tribulationem: et ex omni parte patitur angustiam. quia interiori cō solatione caret et exteriorem q̄rere phibet. Religosus extra disciplinā viuens graui ruine patet. Qui laxi ora querit et remissiora. semp in an gustijs erit: qꝛ aut vnū aut reliquum sibi displicebit: Quomō faciunt tā multi alij religiosi q satis artati sūt sub disciplina claustrali? Raro ex eunt. abstracte viuunt. pauprime co medunt. grosse vestiunt. multum la borant. parum loquunt. diu vigilāt mane surgunt. orationes plongant frequenter legunt: et se in omni disci plina custodiunt. Attende carthusi enses cistercienses ꝛ diuerse religi onis monachos ac moniales. quali ter omni nocte ad psallendum dño essurgunt. et ideo turpe est vt tu de

beres in tam sancto ope pigritare: vbi tanta multitudo religiosoꝝ incipit deo iubilare. O si nihil aliud faciendum incūberet. nisi oīm deū nr̄m toto corde et ore laudare. O si nūq̄ indigeres comedere nec bibere nec dormire. sed semper posses deū laudare: ⁊ solūmodo spūalibus studijs vacare: tunc multo felicior esses: q̄ mō cum carni ex qualicūq; necessitate seruis. Utinam non essent iste necessitates: sed solūmodo spirituales aīe refectiones: quas heu satis raro degustamus. Qñ homo ad hoc peruenit q̄ de nulla creatura consolatiōnem suam querit: tūc ei deus primo pfecte sapere incipit: tunc etiam bñ contentus de omni euentu rerū erit tunc nec p magno letabitur. nec pro modico ꝓtristabit. sed ponit se integre ⁊ fiducialit̄ in deo: qui est ei oīa in omnibus. cui nihil vtiq; perit nec

morit̃.sed oĩa ei viuunt et ad nutum incũctant̃ deſuiũt. Memento ſemp finis:et qꝛ ꝑditum non redit tempuſ Sine ſolicitudine ⁊ diligentia:nũq̃ acquires v̓tutes. Si incipis tepeſce re:incipies male hr̃e. Si autem de/ deris te ad feruorem. inuenies mag nam pacem:⁊ ſenties leuiorem labo rem ꝓpter dei gr̃am ⁊ virtutis amo rem. Homo feruidus et diligens ad oĩa eſt paratus. Maior labor eſt re ſiſtere vitijs et paſſionibus:q̃ corpa libus inſudare laboribus. Qui par uos non vitat defectus.paulatim la bitur ad maiores. Gaudebis ſemper veſpere:ſi diem expendas fructuoſe Uigila ſuper teipſum:excita teipſuꝫ admone teipſuꝫ.⁊ quicquid de alijs ſit non negligas teip̃m. Tantum pro ficies.quantũ tibiipſi vim intuleris

Explicit liber primus

Incipit Secundus

Regnum dei

intra vos est dicit dominꝰ Conuerte te ex toto corde tuo ad dñm: ⁊ relinque hunc miserū mundum. et inuenies anima tua requiem. Disce exteriora contemnere et ad interiora te. dare et videbis regnum dei in te venire. Est enim regnum dei pax et gaudium in spiritu sancto: quod non datur impijs. Veniet ad te cristus ostendens tibi consolationem suā. si dignam illi ab intus paraueris mansionem. Omnis gloria eiꝰ et decor ab intra est et ibi complacet sibi. Frequens illi visitatio cum homine interno. dulcis sermocinatio. grata consolatio. multa pax familiaritas stupēda nimis. Eya

aia fidelis prepara huic sponsa cor tuum. q̃tinus ad te venire ꝛ in te habitare dignet. Sic eñi dicit Si quis diligit me sermonẽ meum seruabit: et ad eum veniemus: ꝛ mansionẽ apud eum faciemus. Da g̃ xp̃o locum: ꝛ ceteris omnibus nega introitum. Cum xp̃m habueris. diues es et sufficit tibi. Ipse erit prouisor tuus: ꝛ fidelis ꝓcurator in omnibus: vt non sit op⁹ tibi inhominibus spare. Homines enim cito mutantur: ꝛ deficiunt velociter. xp̃s autẽ manet in eternum et astat vsq; in finem firmiter. Non est magna fiducia ponenda in homine fragili ꝛ mortali. etiam si vtilis sit ꝛ dilectus: neq; tristicia multa capienda ex hoc si interdum aduersetur et contradicat. Qui hodie tecum sunt: cras contrariari possunt: et econuerso sepe vt aura vertuntur. Ponetotam fiduciam tuam in dño: ꝛ sit

ipse timor tuus et amor tuus. Ipse
p te respondebit et faciet bñ sic me/
lius fuerit. Non habes hic manentē
ciuitatē. et vbicunq; fueris extrane?
es t pegrinus. nec requies aliqñ ha
bebis: nisi xpo intime fueris vnitus.
Quid hic circumspicis. cum iste non
sit locus tue requietionis? In celesti
bus debet esse habitatio tua: et sicut
in transitu cuncta terrena sunt aspici
enda. Transeunt omia et tu cum eis
pariter. Vide vt non inhereas. ne ca
piaris et pereas. Apud altissimum
sit cogitatio tua: t deprecatio tua ad
christum sine intermissione dirigatur
Si nescis alta speculari et celestia.
requiesce in passione xpi. t in sacris
vulneribus eius libenter habita. Si
enim ad vulnera et preciosa stigma
ta ihesu deuote cōfugis. magnam in
tribulatione confortationem senties
nec multum curabis hominū despec

tiones. faciliterq; verba detrahen
tium pferes. Xps fuit etiam in mun
do ab hoīibus despectus: t in max
ima necessitate a notis et amicis in-
ter opprobria derelictus. Xpus pati
voluit et despici. t tu audes de aliq
conqueri? Xps habuit aduersarios t
oblocutores: t tu vis omnes habere
amicos et bñfactores? Unde corona
bit patientia tua. si nil aduersitatis
occurrerit? Si nihil contrarium vis
pati: quomodo eris amicus xpi? Su
stine te cum xpo et pro xpo. si vis re
gnare cū xpo. Si semel pfecte intro
isses in interiora ihu et modicum de
ardente eius amore sapuisses. tūc ō
pprio comodo vel incomodo nihil
curares: sz magis de oppbrio illato
gauderes. qr amor ihu facit hoīem
seipm ptēnere. Amator ihu t verus
internus t liber ab affectionibꝫ inor
diatis pōt se ad deū libere puertere

⁊ eleuare se supra seipsum in spū ac fruitiue quiescere. Qui sapiunt omia ꝓ vt sunt non vt dicunt aut estimant ꝯ vere sapiens est ⁊ doctus magis a deo q̄z ab hominibus. Qui ab intra scit ambulare et modicuz res ab ex̄ ponderare: nō requrit loca. nec tpa expectat ad habenda deuota exercitia hō intern⁹ cito se recolligit: qz nūq̄z se totū ad exteriora effundit. Nō illi obest labor exterior aut occupatio ad tempus necessaria. sz sic̄ res eueniunt sic se illis accōmodat. Qui intus bene dispositus est et ordinatus non curat mirabiles ⁊ peruersos hominum gestus. Tantum homo impedit ⁊ distrahitur. quantum sibi res attrahit. Si recte tibi esset et bene purgatus esses: omnia tibi in bonuz cederent et profectum. Ideo multa tibi displicent et sepe conturbat. quia adhuc non es tibiipsi perfecte

mortuus nec segregatus ab omnib⁹ terrenis. Nihil sic maculat et implicat cor hominis. sicut impurus amor in creaturis. Si reñuis consolari exterius. poteris speculari celestia: et frequenter interius iubilare.

De humili submissione sub prelati regimine Ca.ii.

NOn magnipendas quis pro te vel ꝓtra te sit. sed ꝫ age ⁊ cura vt deus tecum sit in oī re quam facis. habeas conscientiaꝫ bonam: et deus bene te defensabit Quem enim adiuuare voluerit. nullius peruersitas nocere poterit. Si tu scis tacere et pati videbis ꝓcul dubio auxilium dñi. Ipse nouit tempus ⁊ modū liberandi te: ⁊ iō debes te illi resignare: Dei est adiuuare et ab oī confusione liberare. Sepe valde prodest ad maiorem hūilitatem

conseruandam. ꝙ defectus nostros alij sciunt ꝛ redarguũt. Quando homo pro defectibus suis se humiliat. tunc faciliter alios placat. et leuiter satisfacit sibi irascentibus. Humilez deus protegit ꝛ liberat. humilem diligit et consolatur. humili homini se inclinat humili largitur gratiam magnam: et post suam depressionem leuat ad gloriaz. humili sua secreta reuelat: et ad se dulcit trahit et inuitat Humilis accepta contumelia et confusione satis bñ est in pace. quia stat in deo et non in mundo. Non reputes te aliquid profecisse: nisi omnibus inferiorem te esse sentias.

De bono pacifico homine

POne te primo in pace: et tunc alios poteris pacificare. Homo pacificus pl⁹

prodest q̃ bene doctus: Homo pas-
sionatus etiaz bonum in malum tra-
hit: et faciliter maluz credit. Bonus
pacificus homo omnia ad bonũ con-
uertit. Qui bene in pace est. d̃ nullo
suspicatur. qui autem male content⁹
est ⁊ cõmotus. varijs suspitionibus
agitatur: nec ipse quiescit. nec alios
quiescere ꝑmittit. dicit sepe qd̃ dice-
re non dẽret: et omittit qd̃ sepe sibi
magis facere expediret. Considerat
qd̃ alij facere tenentur. ⁊ negligit qd̃
ipse facere tenetur. Habe ergo pri-
mum zelum super temetipsum. tunc
zelare poteris etiam iuste ꝓximum
tuum. Tu bene facta tua scis excusa-
re et colorare: et aliorum non vis re-
cipere excusationes. Justius esset
vt te accusares: et fratrem tuum ex-
cusares. Si portari vis. porta et ali-
um. Uide q̃ longe es adhuc a vera
caritate et hũilitate: que nulli nouit

indignari vl' irasci nisi tm̄ sibiipsi. nō est magnū cum bonis et mansuetis ꝯuersari. Bem̄ oībus naturalit' placꝫ ⁊ vnusq̄sq̄ libent' pacē hꝫ ⁊ secū sentientes magis diligit. Sꝫ cū duris ⁊ ꝑuersis aut indisciplīatis aut nobis ꝯtrariantibus pacifice posse viuere magna gr̄a est ⁊ laudabile nimis viriliq̄ factū. Sꝫ sunt q̄ seipsos in pace tenent. et cum alijs etiam pacem habent. Et sunt qui nec pacem habēt nec alios in pace dimittunt. Alijs sunt graues: sed sibi sūt semper grauiores. Et sunt qui seipsos in pace retinent: et ad pacem alios reducere student. Est tamē tota pax nostra in hac misera vita potius in humili sufferentia ponenda quam in nō sentiendo contraria. Qui melius scit pati. pacem tenebit maiorem. Iste est victor sui: et dominus mūdi. amicus xp̄i: et heres celi:

De pura mente et simplici intentione Ca.iiij

Duabus alis homo subleuatur a terrenis: simplicitate scz et puritate. Simplicitas debet esse in intẽtione. puritas in affectiõe. Simplicitas intendit deuz: puritas appꝫhendit ⁊ gustat. Nulla bona actio te impediet. si liber intus ab oĩ inordinato affectu fueris. Si nihil aliud q̃z dei bñplacitũ et ꝓximi vtilitatem intendis et queris: interna libertate frueris. Si rectũ cor tuũ esset: tunc omĩs creatura speculũ vite et liber sancte doctrine essz. Non est creatura tam parua et vilis q̃ bonitatem dei non repꝫsentet. Si tu esses intus bonus ⁊ purus. tunc omnia sine impedimẽto videres ⁊ bene caperes. Cor purum penetrat celum ⁊ infernum. Qualis

vnusquisq; intus est : taliter iudicat exterius. Si est gaudium in mundo ꝫ vtiq; possidet puri cordis homo : et si est alicubi tribulatio ⁊ angustia hoc melius nouit mala conscientia. Sicut ferrum missum in ignem amitit rubiginem et totum candens efficitur: sic homo ad deũ se integre conuertens a torpore exuitur et in nouum hominem transmutat̃. Qñ homo incipit tepescere. tunc paruũ metuit laborẽ. et libent̃ ext̃nam accipit ꝯsolatõnem? Sed quando ꝑfecte incipit se vincere et viriliter in via dei ambulare. tunc minus ea reputat: q̃ sibi prius grauia esse sentiebat.

De propria consideratione

Ca. v

On debemus nobisipsis nimis credere. quia sede nobis gr̃a de est ⁊ sensus

Modicum lumen est in nobis. ⁊ hoc cito ꝑ negligentiā amittimus. Sepe etiam nō aduertimus ꝙ tam ceci in tus sumus. Sepe male agimus: ⁊ pe ius excusamus: ⁊ passione interdum mouemur ⁊ zelum putamus. Parua in alijs rep̄hendimus: et nostra maiora ꝑtransimus. Satis cito sentim⁹ et ponderamus quod ab alijs sustinemus: sed quantum alij a nobis sustinent non aduertimus. Qui bene ⁊ recte sua ponderaret: non esset qđ đ alio grauit̄ iudicaret. Internus hō sui ipsius curam oībus curis antepo nit: et qui sibi ipsi diligent̄ intendit. faciliter đ alijs tacet. Nunq̄ eris in ternus et deuot⁹. nisi đ alienis filue rīs: et ad teipsum specialiter respex eris. Si tibi et deo totalit̄ intendis: modicum te mouebit quod foris ꝑcipis. Ubi es. quando tibi ipsi p̄sens non es? Et quando omīa percurristi

quid te neglecto ꝓfeciſti. Si debes hīc pacem ⁊ vnionem verā: oportet ꝙ totum ad huc poſtponas ⁊ te ſolū pre oculis habeas. Multum ꝓinde ꝓficies; ſi te feriatum ab omni tpali cura ꝓſerues. Ualde deficies: ſi aliquid tpale reputaueris. Nil altū nil magnum nil gratum nil acceptū tibi ſit: niſi pure deus aut de deo ſit. Totum vanum eſtima: qcquid conſolationis occurrit de aliqua creatura. Amans deum anima: ſub deo deſpicit vniuerſa. Solus deus eternus et immenſus implens omnia: ſolatiuꝫ eſt anime et vera cordis leticia:

De leticia bone conſcientie Ca. vj

Loria boni hominis teſtimonium bone cōſcientie eſt habe bonam conſcientiam et ſemper habebis leticiam. Bona

ꝓsciavalde multa potest portare: et valde leta est inter aduersa. Mala ꝓsti a semp timida est ꝛ ingeta. Suauit regesces. si te cor tuū nō reprehenderit. Noli letari: nisi cum bñfeceris Mali nunq̄ bñt verā leticiā nec int' nā sentiūt pacē. qr nō est pax impijs dicit dñs. Et si dixerit in pace sumus nō veniēt sup nos mala: et qs nobis nocere audebit. Ne credas eis. qm̄ repente exurget ira dei et in nihilū redigent actus eor. et cogitationes eor peribunt. Gloriari in tribulatione non est graue amanti: sic em̄ gloriari est in cruce dñi gloriari. Breuis gloria que ab hominibus datur ꝛ accipitur. Mundi gloriam semper comitatur tristicia. Bonorum gloria in conscientijs eorum: et non in ore hominum. Justorum leticia de deo ꝛ in deo est: ꝛ gaudiū eorum de veritate Qui verā ꝛ et'nā gloriā desiderat:

temporalem non curat. Et q tpalem querit gloriam aut non ex aio contemnit. minus amare conuincit celestem. Magnam hz cordis tranquillitatem. qui nec laudes curat nec vituperia. Facile erit contentus et pacatus: cuius conscientia mūda est. Nō es sctior si ladaris nec vilior si vituperaris. Quod es hoc es: nec maior dici vales q̄z deo teste sis. Si attendis quid apud te sis intus: non curabis quid de te loquant hoies foris. hō videt in facie: deus aūt in corde. homo cōsiderat actus. deus pensat intentiones. Bene semp agere z modicum de se tenere: humilis aie indicium est. Nolle ꝓsolari ab aliq̄ creatura magne puritatis z interne fiducie iudiciū est. Qui nullū extrinsecꝰ ꝓ se testimonium querit. liquet q̄ se deo totaliter cōmisit. Non enī qui seipsum cōmēdat ille probatus est ait

beatus Paulus. sed quem deus cō/
mendat. Ambulare cum deo intus
nec aliqua affectōne teneri foris: sta
tus est interni hominis.

De amore iesu super omnia
Ca.vii

Beatus qui intelligit quid sit
amare iesum: & contemnere
seipm ꝓpter iesum. Oportꝫ
dilectum ꝑ dilecto omnia relinque
re: qz ihs vult solus sup omnia ama
ri. Dilectō creature fallax est & insta
bilis: dilectio ihu fidelis et pseuera
bilis. Qui adheret creature. cadet cū
labili: q amplectit ihm firmabit in
euū. Illū dilige et amicū tene tibi: q
omnibus recedentibus te non dere/
linquet nec patiet in fine perire. Ab
hoibus oportet te aliqñ separi: siue
velis siue nolis. Teneat te apud ihm
viuens et moriēs: & illi⁹ fidelitati te

cõmitte qui omnibus deficientibus solus potest te iuuare: Dilectus tuus talis est nature vt alienum non velit admittere: sed solus vult cor tuum habere. & tanq̃ rex in ꝓprio throno sedere. Si scires te bñ ab omni creatura euacuare: ihs deberet libent̃ tecum habitare: Pene totũ ꝓditũ inuenies: qcquid extra ihm in hoibus posueris. Nõ confidas nec innitaris super calamũ ventosuz: qr omis caro fenum et omuis gloria eius vt flos feni cadet. Cito decipieris: si ad externam hominum apparentiam tantum aspexeris. Si enim tuum in alijs queris solatium et lucrum: senties sepe detrimentum. Si queris in omnib⁹ iesum. inuenies vtiq; iesum. Si aũt queris teipsum. inuenies etiam teipsum. sed ad tuã pnitiem. Plus enim hõ nociuior est sibi si ihm nõ querit. q̃ totus mõs & oes sui aduersarij.

De familiari amicitia iesu Ca.viii

Uando ihs adest. totū bonū est. nec quicq̄ difficilie videt Qñ vero ihs non adest. totum durū est. Qñ ihs intus non loqtur: ꝯsolatō vilis est: Si aūt ihs vnū v̄bum loquit tm̄. magna ꝯsolatō sentit. Nōne maria magdalena statim surrexit d̄ loco in q̄ fleuit qñ martha illi dixit: Magister adest et vocat te? Felix hora qñ ihs vocat de lachrymis ad gaudium spūs. Quam arid⁹ et durus es sine ihu. Quā insipiens et vanus si cupis aliqd ext̄ ihm. Nōne h̄ est maius damnū q̄ si totū ꝑderes mundum? Quid potest mundus conferre sine iesu? Esse sine iesu grauis est infernus et esse cum iesu dulcis paradisus: Si fuerit tecum iesus nullus poterit nocere inimicus. Qui

inuenit ih̄m. inuenit thesauruꝫ bonū
ymo bonum sup omne bonū: Et qui
pdit ih̄m. pdit nimis multum et plus
q̄ꝫ totū mundū. Pauprimus est qui
viuit sine ih̄u ⁊: Ditissim⁹ q bñ est cū
ih̄u. Magna ars est scire ꝯuersaricū
ih̄u. et scire ih̄m tenere magna pru-
dentia. Esto humilis et pacificus: et
erit tecum ih̄s. Sis deuotus ⁊ quie
tus: ⁊ pmāebit tecū ih̄s. Potes cito
fugare ih̄m ⁊ gr̄am eius pdere: si vo
lueris ad exteriora declinare. Et si il
lum effugaueris et pdideris: ad quē
tunc fugies: et quem tunc q̄res ami-
cum. Sine amico non potes diu vi-
uere: et si ih̄s non fuerit tibi pre om
nibus amicus eris nimis tristis ⁊ d̄
solatus. Fatue igitur agis: si in aliq̄
altero confidis et letaris. Eligenduꝫ
est magis totum mundū habere con
trarium: q̄ꝫ iesum offensum. Ex om-
nibus ergo charis: sit iesus dilectus

ſpecialis . diligantur omnes ꝑpter ihm:ieſus aũt ꝑpter ſeipſum. Sol⁹ ieſus xp̃s ſingulariter eſt amandus. qui ſolus bonus ⁊ fidelis inuenitur pre omnibus amicis. Propter ipm et in ipſo tã amici q̃ inimici tibi ſint chari: et ꝑ omnibus his exorandus eſt vt omnes ipſum cognoſcant ⁊ diligant. Hunc̃ cupias ſingularit laudari et amari: qr hoc ſolius dei eſt: qui ſimilem ſibi nõ habet: Nec velis q⁹ aliquis in corde ſuo tecũ occupet neq; tu cum alicuius occuperis amore:ſed ſit ihs inte ⁊ in oi bono homine. Eſto purus et liber ab intus ſine alicuius creature implicamento. Oportet te eſſe nudum. ⁊ purum cor ad ieſum gerere:ſi vis vacare et videre q̃ ſuauis eſt dominus: Et reuera ad hoc non puenies niſi gratia eius fueris preuentus et intractus. vt qibus euacuatis ⁊ licentiatis ſolus

cum sola vniaris. Quãdo enim grã tia dei venit ad huminem . tunc po/ tens fit ad omnia. et quando recedit tunc pauper et infirmus erit. et qua si tantum ad flagella relictus. In his non debes deiici nec desperare : sed gd voluntatem dei equanimit stare et cuncta superuenientia tibi ad lau dem ihu xpi ppeti: quia post hyemẽ sequit estas. post noctem redit dies et post tempestatẽ serenitas magna

De carentia omnis solatij La. ix

On est graue humanum conténere solatium . cum adest diuinu m. Magnum est et valde magnum tam humano q̃ diuino posse carere sola tio: z pro honore dei libenter exiliũ cordis velle sustinere: z in nullo seip sum querere nec ad ppzium meritũ

respicere. Quid magni es si hilaris sis ⁊ deuotus adueniente gratia. optabilis cunctis hec hora? Satis suauiter equitat: quez gratia dei portat Et quid mirum si onus non sentit. q̄ portatur ab omnipotente et ducitur a sommo ductore? Libenter habem⁹ aliquid ꝓ solatio: ⁊ difficult̄ homo exuit̄ a seip̄o. Uicit sanctus martyr Laurentius seculum cum suo sacerdote: quia omne quod in mundo delectabile videbatur despexit: et dei sūmi sacerdotem. Sixtum quē maxime diligebat pro amore xp̄i etiam a se tolli clementer ferebat. Amore igitur creatoris amorem homīs superauit: et pro humano solatio diuinum beneplacitus magis elegit. Ita et tu aliquem necessarium et dileccū amicum ꝓ amore dei disce relinquere? Nec grauiter feras cum ab amico derelictus fueris: sciens quoniaꝫ

oportet nos omnes tandem ab inui
cem separari. Multū et diu oportet
hoīem in seipso certare: añq; discat
seipsum plene superare: et totum af
fectum suum plene in deum trahere
Quando homo stat sup seipsū. faci
le labitur ad consolationes hūanas
Sad verus cristi amator et studio
sus sectator virtutum non cadit sup
illas consolationes nec querit tales
sensibiles dulcedines: sed magis for
tes exertitaciones: et pro cristo du
ros sustinere labores. Cuz igitur spi
rituales consolatio a deo datur. cuz
gratiarū actione accipe eam. sed dei
munus intellige esse. non tuum meri
tum. Noli extolli noli nomium gau
dere nec inaniter p̄sumere: sed esto
magis humilior ex dono. cautior q̄
q; et timoratior in cunctis actibus
tuis: quoniam transibit hora illa et
sequetur tentatō. Cum ablata fuerit

consolatio.non statim desperes:sed cum hūiliate ⁊ patientia expecta ce lestem visitationē: qz potens est de⁹ ampliozē tibi redonare q̄ram ⁊ cō solationem. Istud non est nouuz nec alienū viam dei expertis.qz in mag nis sctis et in antiquis ꝓphetis fuit talis sepe alternationis modus.Un quidam ꝓsente iam gratia dicebat Ego dixi in abundantia mea.nō mo uebor ineternum: Absente aūt gra tia. quid in se fuerit expertus adiun git dicens. Auertisti faciem tuam a me et fact⁹ sum conturbatus. Inter hec tamen nequaq̄ desperat sed in stanti⁹ dñm rogat. ⁊ dicit: Ad te dñe clamabo et ad deum meū deꝑcabor Deniq; oīonis sue fructum reportat et se exauditum testatur dicens. Au diuit dñs et misertus est mei:domi nus factus est adiutor meus. Sed in q̄? Conuertisti inquit planctū meū in

gaudium mihi ⁊ circūdediſti me leti
cia. Et ſi ſic actum eſt cū magnis ſan
ctis. non eſt deſpandum nobis infir
mis ⁊ paupibus ſi interdum in frigi
ditate ⁊ interdum in feruore ſumus:
quoniā ſpūs venit et recedit ſm ſue
voluntatis bñplacitum. Unde btūs
Job ait. Uiſitas eum diluculo: et ſub
ito ꝓbas illum. Sup quid igit ſpe
rare poſſum aut in q̄ ꝓfidere debeo:
niſi in ſola magna miſcōia dei et in
ſola ſpe gr̄e celeſtis? Siue enim aſ
ſint hoīes boni ſiue deuoti fraters ⁊
amici fideles. ſiue libri ſcti vl' tracta
tus pulcri. ſiue dulcis cāt⁹ et hym
ni: oīa hec modicum iuuant et modi
cum ſapiunt. qñ deſertus ſum a gr̄a
et in ꝑpria pauptate relictus. Tunc
non eſt melius remediū: q̄ patientia
⁊ abnegatio mei ī volūtate dei Aun
q̄ īueni aliquē tā religioſū ⁊ deotū
q nō habuerit interdū gr̄e ſubtractōes

aut non senserit feruoris diminutio
nem. Nullus sanctus fuit vnq̃ tam
alte raptus ꝛ illuminatus: qui prius
vel postea nō fuit tentatus. Non enī
dignus est alta dei contemplatione
qui pro deo non est exercitatus ali-
qua tribulatione. Solet enim sequē
tis consolationis. tentatio precedēs
esse signum. Nam tentationibus p-
batis: celestis promittitur consolatō
Qui vicerit inquit. dabo ei edere de
ligno vite . Datur etiam consolatio
diuina: vt homo fortior sit ad sustinē
dum aduersa: Sequitur etiam tenta
tio. ne se eleuet de bono. Non dor-
mit dyabolus. nec caro adhuc mor-
tua est: ideo non cesses preparare te
ad certamen. quia a dextris ꝛ a sini
stris sunt hostes qui nūq̃ quiescunt

De gratitudine pro gr̃a dei

Uid queris quietē cum nat⁹
sis ad laborem? Ponete ad
patientiam magis q̄ ad con
solationē. ⁊ ad crucem portandā ma
gis q̄ ad leticiam. Quis em̄ secula-
rium non libent̄ ꝯsolacionem et leti
ciam spiritualez acciperet: si semper
obtinere posset? excedūt em̄ spūales
ꝯsolationes omnes mundi delitias
et carnis voluptatis. Nam omnes
delitie mundane: aut turpes sunt aut
vane. Spirituales vero letitie sole
iocunde et honeste ex virtutibus ꝓ
genite ⁊ a deo puris mentib⁹ infuse
Sed istis diuinis ꝯsolationibus ne
mo semꝑ ꝓ suo affectu frui valet: qꝛ
tempus tentationis non diu cessat.
Multum ꝯtrariat̄ suꝑne visitationi
falsa libertas animi: et magna confi
dentia sui. Deus bene facit consola-
tionis gr̄am dando sed homo male
agit non totū deo cum gr̄aꝝ actione

retribuendo. Et ideo non possunt in nobis dona gratie fluere. qꝛ ingrati sumus auctori. nec totum refundimꝰ fontali origini. Semꝑ enim debetur gr̃a digne gratias referenti: ⁊ aufertur ab elato quod dari solet humili Nolo ꝯsolationem que mihi aufert compunctionẽ: nec affecto ꝯtemplationem que ducit in elationeꝫ. Non enim omne altum sanctum. nec om̃e desiderium purum. nec omne dulce bonum. nec om̃e charum deo gratuꝫ Libenter accepto gratiam vnde hũilior et timoratior inueniar. atqꝫ ad relinquendũ me paratior fiaꝫ. Doctꝰ dono gratie et eruditus subtractõis verbere. nõ sibi audebit quicq̃ꝫ boni attribuere: sed potius se pauꝑem et nudum ꝯfitebitur. Da deo quicquid dei est: et tibi ascribe qd̃ tuũ est hoc est: deo gratias ꝑ gratia tribue tibi autem sole culpam. et dignã penam

p culpa deberi sentias. Pone te semper ad infimū et habitur tibi summū nam summum non stat sine infimo. Sūmi sancti apud deū. minimi sunt apud se: et quāto gloriosiores. tanto in se hūiliores. pleni veritate et gloria celesti nō sunt vane glorie cupidi In deo fundati z pfirmati. nullo mō possunt esse elati et qui deo totum ascribunt quicqd boni acceperūt gloriam ab invicem nō querunt: sed gloriam q̄ a solo deo est volunt et deus in se et in omnibus sctis laudari sup omnia cupiunt: et semp in idipsū tendunt. Esto igit gratus in minimo: et eris dignus maiora accipe. Sit tibi minimū etiam p maxīo. z magis cō temptibile p speciali dono. Si dignitas datoris inspicit. nullus datum puus aut mun⁹ vile videbit. Nō em puū muu⁹ est qđ a sūmo deo donat etiam si penas et verbera donauerit

gratū esse dz:qz semp p salute nr̄a facit quicqd nobis aduenire pmittit' q gr̄am dei retinere desiderat:sit grat⁹ p gr̄a dei data.patiēs p sblata.oret vt redeat.caut⁹ sit z|hūilis ne amittat

De paucitate amatorum crucis ihesu La.xi

Habet ihesus nunc multos amatores regni sui celestis:sed paucos baiulatores sue crucis. Habz multos desidaratores cōsolationis:sed paucos tribulatiōis. Plures inuenit socios mēse:sed paucos abstinentie Omnes volunt cum xp̄o gaudere:sz pauci volunt p ipso aliqd sustinere. Multi sequunt ihesum vsqz ad fractionem panis:sed pauci ad bibendū calicem passionis. Multi miracula eius venerantur:sed pauci ignominiam crucis sequuntur. Multi ihesum

diligunt. q̃ diu aduersa non ꝓtingũt Malti illum laudant et bñdicunt. q̃ diu ꝓsolationes aliquas ab ipso recipiunt. Si aũt se ihs̃ absconderit ꝛ modicum eos reliq̃rit: aut in querimoniam aut in deiectionem nimiam cadunt: Qui aũt ihm̃ ꝓpter iesuꝫ ꝛ non ꝓpter suam aliquam ꝓsolationem ꝓpriam diligunt: ipsuꝫ in tribulatione ꝛ in angustia cordis sic̃ in sũma cõsolatione bñdicunt. Et si nunq̃ eis ꝓsolationem dare vellet: ipsum tñ semp laudarent et semp gratias agere vellẽt. O quantũ potest amor ihu purus: nullo ꝓprio comodo vel amore ꝓmixtus. Hõne oñs mercenarij sunt dicendi: qui ꝓsolatõs semper querũt? Hõne amatores sui magis q̃ xp̃i ꝓbantur: qui sua comoda vel lucra semp meditantur? Ubi inuenietur talis qui velit deo fruire g̃. iis? Raro inuenitur tam spiritualis

aliquis: qui omnib⁹ sit nudatus. Nā verum spiritu pauperem. ⁊ ab omni creatura nudum quis inueniet? Procul et de vltimis finibus p̄cium eius Si dederit homo oñem substantiā suam. adhuc nihil est: etsi fecerit penitentiam magnam adhuc exiguum est. ⁊ si ap̄henderit omnem scientiā adhuc longe est: et si habuerit virtutem magnam et deuotionem nimis. ardentem. adhuc multum sibi de est vnum scilicet quod sibi summe necessarium est. Quid illud. Ut omnibus relictis se reinquat et a se totaliter exeat nihilq; de priuato amore reti neat. Cum oīa fecerit que facienda nouerit. nihil se fecisse sentiat. Non grande ponderet q; grādis estimari possit: sed in veritate seruū inutile; se pronunctiet. sicut varitas ait: Cū; feceritis omnia que precepta vobis sunt. adhuc dicite quia serui inutiles

sumus. Tunc vero pauper et nudus spiritu esse poterit ⁊ cum ꝓpheta dicere. Quia ynicus et paup sum ego. Nemo isto ditior nemo tñ liberior. nemo potentior illo qui scit se ⁊ oīa elinquere: et ad infimum se ponere

De regia via sancte crucis

Ca. xii

Urus hic multis videtur sermo. Abnega temetipsum tolle crucem tuam ⁊ seqre ihm: Sed multa durius erit audire illud extremum vbum. Discedite a me maledicti in ignem eternum. Qui enim mō libent audiunt ⁊ sequunt vbum crucis: tūc non timabūt ab auditione mala eterne damnatiōis. Hoc signū crucis erit in celo cum dns ad iudicandum venerit: Tunc omnes serui crucis qui se crucifixo ꝓformauerūt in vita. ad xpm accedent iudicem cū

magna fiducia. Quid igit times tol
lere crucem. p quam itur ad regnum
In cruce salus: in cruce vita. in cruce
prectio ab hostibus. in cruce infusio
supne suauitatis. in cruce robur mẽ
tis. In cruce gaudium spiritus. in cru
ce virtus sũma. in cruce pfectio sanc
titatis. Nõ est salus anime nec spes
eterne vite: nisi in cruce. Tolle ergo
crucẽ tuam et seqre ihm. et ibis in vi
tam eternam. Preceffit ille baiulans
sibi crucem et mortuꝰ est p te in cru
ce. vt tu etiam portes crucem t mori
affectes in cruce: qz si cõmortuus fu
eris. etiã cũ illo parit viues: et si so
cius fueris pene socius eris t glorie
Ecce in cruce totũ pstat et in morien
do totum iacet. t non est alia via ad
vitam et ad veram internam pacem
nisi via sctẽ crucis t quotidiane mor
tificationis. Ambula vbi vis. quere
quodcũq; volueris: et non inuenies

altiorem viam supra. nec securiorez viam infra nisi viam sctē crucis. Dispone et ordina omnia fm tuū velle et videre. et non inuenies nisi semp aliquid pati debere aut sponte aut inuite et ita crucem semp inuenies: Aut enim in corpore dolorem senties. aut in anima spūs tribulationez sustinebis. Interdū a deo relinqris. interdum a primo exercitaberis. et qđ amplius est sepe tibimetipsi grauis eris. nec tñ aliquo remedio vel solatō liberari seu alleuiari poteris sed donec deus voluerit oportet ꝙ sustineas: Vult eñ deus vt tribulationem sine ꝓsolatiōne discas pati: et vt illi totaliter te subijcias et humilior extribulatiōe fias: Nemo ita corpialiter sentit passionem xpi. sic is cui ꝓtigerit similia pati. Crux igitur ꝙ parata est et vbiq; te expectat. Non potes effugere vbicunq; cucurreris.

qꝛ vbicũq; veneris. teipsum tecum portas. ⁊ semꝑ teip̄m inuenies. Conuerte te supra. ꝯuerte te infra ꝯuerte te extra. et intra. ⁊ in his omnibus inuenies crucem: et necesse est te vbicũq; tenere patientiã. si int̄nam vis hr̄e pacem et ꝑpetuam ꝓmereri coronã. Si libent̄ crucem portas portabit te et deducet te ad desideratuꝫ finem: vbi scilicet finis patiendi erit q̄ꝫuis hic non erit. Si inuite portas. onus tibi facis: et te ipsum magis g̃uas: et tñ oportꝫ vt sustineas. Si abijcis vnam crucem aliam ꝓculdubio inuenies: et forsitan grauiorem. Credis tu euadere. qd̄ nullus mortaliuꝫ potuit p̄terire? Quis sanctoꝝ in mũdo sine cruce et tribulatiõe fuit? Nec enim dñs nr̄ ih̄us xp̄s vna hora sine dolore passionis fuit. q̄ꝫdiu in h̄ mundo vixit: Oꝑtebat ait xp̄m pati ⁊ resurgere amortuis. ⁊ ita int̄re in gl̄iã

suam. Et quō tu aliam viā queris q̄z
hanc regiam viam que est via sancte
crucis? Tota vita cristi crux fuit et
martiryū: et tu tibi queris requiē et
gaudiū? Erras erras si aliud q̄ris q̄z
pati tribulationes. qz tota ista vita
mortalis plena miseriis z circūsigna
ta crucibus. Et q̄nto altius qs in spū
pfecerit: tāto grauiores cruces sepe
inueniet: qz exilij sui pena magis ex
amore crescit. Dz tñ iste sic multipli
citer afflictus non est sine leuamine
consolationis: quia fructum magnū
sibi sentit accrescere ex sufferētia sue
crucis. Nam dum sponte illi se subij
cit. oē onus tribulationis in fiduciā
diuine consolationis conuertitur: Et
quanto caro magis p tribulationem
atteritur. tanto amplius spiritus per
internam consolationem roborat̄ur
Et non nūq̄z intantuz pfortat ex af-
fectu tribulationis z aduersitatis ob

amorē ꝓformitatis crucis xp̄i: vt nō
sine dolore ⁊ tribulatione esse vellet
quoniam tanto se acceptiorem deo
credit quāto plura et grauiora ꝑ eo
pferre poterit: Non est illud virtus
hominis sed gratia xp̄i: que tāto po
test et agit in carne fragili: vt quod
naturaliter semp abhorret ⁊ fugit. ℞
feruore spiritus aggrediat ⁊ diligat
Non est sm hoīem crucem portare.
crucē amare corpus castigare: et ser
uituti subjcere honores fugere. con
tumelias libenter sustinere. seipsum
despicere et despici optare: aduersa
queq; cum damnis ꝑpeti. et nihil ꝑ
speritatis in hoc mundo desiderare
Si ad teipsum respicis. nihil huiusꝫ
modi ex te poteris: sed si in dño con
fidis. dabit tibi fortitudo de celo et
subjcietur ditioni tue mōus et caro
Sed nec inimicum dyabolū timebis
si fueris fide armatus: et ihesu cruce

signatus. Pone ergo te sicut fidelis et bonus seruus xpi ad portande viriliter crucem oñi tui: p te ex amore crucifixi. Perpara te ad toleranda multa aduersa t varia incõmoda in hac misera vita: qz sic tecũ erit vbicũ qz fueris. et sic reuera eum inuenies vbicũqz latueris. Oportet te ita esse et non est remediũ euadendi a tribulatione malorz et dolore q̃z vt te patiaris. Calicem oñi affectant bibe si amicus eius esse t ptem cum eo hre desideras: Consolationes deo cõmitte: faciat ipse cum talibus sicut sibi magis placuerit. Tu vo pone te ad sustinendum tribulationes: t reputa eas maximas consolationes: qz nõ sunt condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam: q̃ reuelabitur in nobis pmerendam. etiam si solus omnes posses sustinere. Quã do ad hoc veneris qp tribulatio tibi

dulcis est et sapit pro xp̄o tunc bene
tecum esse estima. quia inuenisti pa-
radisum interra. Quamdiu pati tibi
graue est et fugere queris: tādui ma
le habebis: et sequetur te vbiq; fuga
tribulationis. Si ponis te ad quod
esse debes. videlicz ad patiendum ⁊
moriendum fiet cito melius et pacē
inuenies. Etiam ⁊ si raptus fueris in
tercium celum cum paulo: non es ꝓ
ptera securatus de nullo ꝯtrario su
stinendo. Ego inquit ih̄us ostendam
illi quanta oporteat eū ꝓ noīe meo
pati. Pati g̊ tibi remanet. si ih̄m dili
gere ⁊ ꝑpetua illi seruire placet: Uti
nam dignus esses ꝓ nomīe ihesu ali
quid pati. q̄ꝫ magna gloria remane-
ret tibi. quanta exultatio oībus sanc
tis dei: q̄nta q̊z edificatio essz ꝓximi
Nam patientiā om̄s recōmendātq̄ꝫ
uis pauci tñ pati velint. Merito de-
beres libenter modicum pati ꝓ xp̄o

cum multi grauiora patiunt p mō
Scias p certo qz morientē te opor
tet ducere vitam et quāto plus qsq;
sibi morit. tanto deo magis viuere
incipit. Nemo aptus est ad comphē
denduz celestia: nisi se submiserit ad
portandū p xp̄o aduersa. Nihil deo
acceptius. nihil tibi salubriusin mō
isto: q̄z libent pati p xp̄o: Et si eligen
dū tibi esset. magis optare deberes
p xp̄o aduersa pati. q̄z multis ꝓsola
tionibus recreari. qz xp̄o similior es
ses t oībus sanctis eius magis ꝓsor
mior. Non em̄ stat meritū nr̄m et p
fectus status nr̄i in multis suauitati
bus et ꝓsolationibus: sed potius in
magnis grauitatibus et tribulationi
bus pferendis. Siquidem aliqd me
lius et vtilius saluti hoim q̄z pati fu
isset. xps vtiq; vbo t exemplo osten
disset. Nam et sequentes se discipu-
los omnesq; eum sequi cupientes:

manifeste ad crucem portandā hor-
tat̄ et dicit. Si quis vult venire post
me. abneget semetip̄m ⁊ tollat crucē
suā ⁊ sequat̄ me. Omnib⁹ g̊ ꝑlectis
et scrutatis: sit ista finalis conclusio
Quoniam ꝑ multas tribulationes
oportet nos intrare in regnum dei.

Explicit liber secundus
Incipit Tercius

De interna cristi locutione ad aīam fidelem Ca.i.

AUdiā quid
loquat̄ in me dn̄s deus
Beata aīa que dn̄m in se
loquentē audit: ⁊ de ore
eius verbum consolationis accipit.
Btē aures que venas diuini susurrij
suscipiunt: et de mundi huius susur-
rationibus nihil aduertunt. Btē pla
ne aures que non vocem foris sonā

tem: sed interius auſculant veritatẽ loquentem ⁊ docentem. Beati oculi qui exterioribus clauſi. interioribus aũt ſunt intenti. Beati qui intꝛna penetrant: et ad capienda archana celeſtia magis ac magis per quotidiana exercitia ſe ſtudẽt preparare. Beati qui deo vocare geſtiunt: et ab omni impedimẽto ſeculi ſe excutiunt. Animaduerte hec o anima mea ⁊ claude ſenſualitatis tue oſtia. vt poſſis in te audire. quid loquatur oñs deus tu⁹ Hec dicit dilectus tuus . Salus tua ego ſum. pax tua et vita tua: Serua te apud me. ⁊ pacem inuenies: Dimitte omnia tranſitoꝛia et quere eterna Quid ſunt oĩa tpalia niſi ſeductoꝛia Et quid iuuant oñs creature. ſi fueris a creatoꝛe deſerta ? Omnibus q̃ abdicatis. creatoꝛi tuo te redde placidam ac fidelem: vt veram valeas apprehendere beatitudinem.

Qõ veritas intus loquit sine strepitu verborum Ca. i

Oquere dñe qz audit seruus tuus. Seruus tuus ego sum da mihi intellectum. vt sciaz testimonia tua: Inclina coz meum in verba oris tui: fluat vt ros eloquiuz tuum. Dicebant olim filij israbel ad moysen loquere nobis tu et audiemus. non loquat nobis dñs ne forte moriemur. Non sic dñe non sic oro. sed magis cũ samuele ppheta humiliter ac ꝺsiderant obsecro. Loquere dñe qz audit seruus tuus. nõ loquat mihi moyses aut aliquis ex ppheris sed potius tu loquere dñe deus inspirator et illuminator omnium prophetarum: quia tu solus sine eis potes me perfecte imbuere. illi autem sine te nihil proficient. possunt quidem verba sonare sed spiritum non

ferunt. Pulcerrime dicunt: sed te tacente cor non accēdunt. Litteras tradunt. sed tu sensum apis: Misteria ferunt: sed tu referas intellectū signatorum. Mandata edicunt: sed tu iuuas adficiendum. Uiam ostendunt: sed tu fortas ad ambulandū Illi foris tūm agunt. sed tu corda instruis et illuminas. Illi exterius rigant sed tu fecunditatem donas. Illi clamant verbis: sed tu auditui intelligentiam tribuis. Non ergo loquat mihi moyses. sed tu dñe deus meus eterna veritas: ne forte moriar et sine fructu efficiat Si fuero tantum foris admonitus et intus non accensus: ne sit mihi ad iudicium verbum auditum et non factum. cognitum nec amatum. creditum et non seruatum: Loquere igitur dñe quia audit seruus tuus: Uerba enim uite eterne habes. loqre mihi ad qualēcūq;

anime mee ꝯsolationem. et ad toti⁹ vite mee emendationem:tibi autem ad gloriam et perpetuam honorem

Qđ verba dei cum humilitate sunt audienda:et ꝙ multi ea non ponderant

Capitulum.iii

Udi fili mi verba mea. v̄ba suauissima:oēꝫ philosophorum et sapientū huius mūdi scīam excedentia. Uerba mea spūs et vita sunt.nec hūano sensu pensanda. Non sunt ad vanā complacentiā trahenda sed in silentio audienda et cum oī humilitate atq; affectu magno suscipienda.et dixi. Btūs est quē tu erudieris dñe et de lege tua docueris eum.vt mitiges ei a diebus malis et non desoletur in terra. Ego inquit dominus docui prophetas ab initio,ꝛ vsq; nunc nō cesso omnibus

loqui. sed multi ad vocem meuz sur
di sunt et duri. Plures mūdum liben
tius audiunt q̃z deum: facilius sequū
tur carnis sue appetitum q̃z dei bene
placitum. Promittit mōus tpalia et
parua. et seruit ei auiditate magna.
Ego pmitto summa et eterna. et tor
pescunt mortalium corda. Quis tan
ta cura mihi in oībus seruit et obe
dit. sicut mundo et dñis eius seruit?
Erubesce sydon ait mare. Et si causā
queris audi quare. Pro modica pre
benda longa via curritur: et p eter
na vita vix a multis pes semel a ter
ra leuatur. Vile p̄cium queritur. pro
vno nūmismate interdum turpiter li
tigatur: et pro vana re et parua pro
missione die noctuq̃ fatigari non ti
metur. Sed proh dolor pro bono in
commutabili. pro premio inestima
bili. pro sūmo honore t gloria inter
minabili vel ad modicum fatigari

pigritatur: Erubesce ḡ serue piger et querulose ꝙ illi paratiores inueniũtur ad perditionem q̃ꝫ tu ad vitam. Gaudent illi amplius ad vanitatem q̃ꝫ tu ad veritatẽ. Equidem a spe sua nonnũq̃ꝫ frustrant̃: sed ꝓmissio mea nem inem fallit. nec ꝯfidentem mihi dimittit inanem. Qd̃ ꝓmisi dabo qd̃ dixi implebo: si tamen vsqꝫ in finem fidelis in dilectione mea quis permanserit. Ego remunerator sum omnium bonorum. et fortis probator omnium deuotorum. Scribe verba mea in corde tuo. et pertracta diligenter. erunt enim in tempore tentationis valde necessaria. Quod non intelligis cũ legis: cognosces in die visitationis. Dupliciter soleo electos meos visitare. tentatione scilicꝫ et consolatione. Et duas lectões eis quottidie lego: vnã increpando eoꝝ vitia. alteram exhortãdo ad v̄tutum

incrementa. Qui habet verba mea et spernit ea: habet qui iudicet eum in nouissimo die.

Oratio ad implorandum deuotionis gratiam Ca. iiii

Omine deus meus oia bona mea tu es. Et quis ego sū vt audeam ad te loqui? Ego sum pauprimus seruulus tuus ⁊ abiectus vermiculus multo pauperior et ꝓtemptibilior. q̄ꝫ scio et dicere audeo. Memento tñ dñe qz nihil sum nihil habeo nihilq; valeo. Tu solus bonus iustus et sctūs. tu omnia potes. omnia p̄stas. oia imples. solum peccatorem inanem relinquens. Reminiscere miserationum tuarum domine. et imple cor meum gratia tua: qui nō vis vacua esse opa tua. Quomodo possum me tolerare in hac misera vita: nisi me confortauerit mise

ricordia et gratia tua? Noli auerte/
re faciem tuam a me. noli visitatio/
nem tuam prolongare. noli consola
tionem tuam abstrahere. ne fiat ani
ma mea sicut terra sine aqua tibi.
Domine doce me facere voluntatē
tuam. doce me coram te digne et hu
militer conuersari: quia sapia mea
tu es. qui in veritate me cognoscis:
et cognouisti anteq̄ fieret mundus:
et anteq̄ natus essem in mundo.

Qō in veritate et humilita te coram deo conuersandā est La. v

Li ambula coraꝫ me in vi
tate. et in simplicitate cor
dis tui q̄re me semp: Qui
ambulat corā me in veri/
tate tutabitur ab incursibus malis. et
veritas liberabit eum a seductorib⁹
et a detractionib⁹ iniquoꝝ. Si veri

tas te liberauerit: vere liber eris et non curabis de vanis hoim verbis Dñe verum est sicut dicis: ita queso mecum fiat. Veritas tua me doceat ipsa me custodiat: ⁊ vsq; ad salutarē finem me conducat. Ipsa me liberet ab oī affectione mala et inordinata dilectione. ⁊ ambulabo tecum in magna cordis libertate. Ego te docebo ait veritas que recta sunt et placita coram me. Cogita petō tua cū diſplicentia magna et merore: et nunq; reputes te aliquid esse ꝑpter opa bona. Reucra peccator es. ⁊ multis passionibus obnoxius et implicatus. Ex te semper ad nihil tendis et cito laberis: cito vinceris. cito turbaris. cito dissolueris. Non habes quicq; vnde possis gloriari sed multa vnde te debes vilificare: quia multo infirmior es. q; vales comprehendere Nihil ergo magnuz tibi videatur ex

omnibus que agis. nihil grande: nihil p̄cioſū et ad mirabile. nihil reputatione appareat dignum. nihil altū nihil vere laudabile et deſiderabile niſi qd̄ eternum eſt. placeat tibi ſup omnia eterna veritas diſpliceat tibi ſup oīa vilitas maxima tua. Nihil ſic timeas. nihil ſic vitupes et fugias ſic vitia ⁊ peccata tua. que magis diſplicere dēbēt q̄z quelibet rerum damna. Quidam non ſincere coram me ambulant: ſed quadam curioſitate ⁊ arrogantia ducti volunt ſecreta mea ſcire et alta dei intelligere. ſe ⁊ ſuaz ſalutem negligentes. Hi ſepe in magnas tentationes et peccata ꝓpter ſuam ſupbiam et curioſitatē me eis aduerſante labunt. Time iudicia dei expaueſce iram oīpotentis: noli aūt diſcutere opa altiſſimi. ſed tuas iniquitates ſcrutare: in quantis deliqſti ⁊ q̄z multa bona neglexiſti. Quidā

solum portāt suā deuotōez in libris ꝛ quidā in imaginibus. quidā aūt in signis exteriorib⁹ et figuris: quidā hñt me in ore: sed modicū in corde. Sunt et alij qui intellectu illuminati ꝛ affectu purgati. ad eterna semp anhelant: de terrenis grauit audiunt. necessitatibus nature dolent infuiūt ꝛ hi sentiunt qd veritatis spūs loqt in eis: qz qui docet eos trena despicere ꝛ amare celestia. mōz negligere et celū tota die ac nocte desiderare.

De mirabili effectu diuni amoris Ca. vi

BEnedico te pater celestis pater domini mei ihesu cristi: quia mei pauperis dignatus es recordari. O pater misericordiarum et deus totius ꝓsolationis. gratias ago tibi qui me indignuz omni consolatione quandoqz tua recreas

ꝓsolatione. Benedico te semp ⁊ glo rifico cum vnigenito filio tuo et spū scto paraclito in secula seculoꝝ. Eya dñe deus amator sancte meus: cū tu veneris in cor meum exultabunt oīa interiora mea. Tu es gloria mea et exultatio cordis mei: tu spes mea et refugium meum in die tribulationis mee: Sed qr adhuc debilis sum in amore et impfectus in virtute: iō ne cesse habeo a te ꝓfortari et ꝓsolari: ꝓpterea visita me sepius et instrue disciplinis sanctis. Libera me a pas sionibus malis. ⁊ sana cor meum ab omnibus affectionibꝫ inordinatis ⁊ vitijs: vt intus sanatus et bene pur gatus: aptus efficiar ad amandū. for tis ad patiendū. stabilis ad pseuerā dum. Mag na res est amor. magnuꝫ omnino bonum: quod solum leue fa cit omne oneroſum. ⁊ fert equaliter omne ineq̃le: Nam onus sine onere

portat. et omne amarum dulce ac sa
pidum efficit. Amor iesu nobilis ad
magna op anda impellit: et ad desi-
deranda sp pfectiora excitat. Amor
vult esse sursum nec vllis infimis re
bus retineri: Amor vult esse liber et
ab oi mundana affectione alienus.
ne internus eius impediat aspectus
ne p aliqd comodum tpale implica
tiones sustineat aut p incomodū suc
cumbat. Nihil dulcius est amare. ni
hil fortius. nihil altius. nihil latius.
nihil iocundius. nihil plenius. nihil
melius in celo et in terra: qr amor a
deo natus est: nec potest nisi in deo
sup omnia creata regescere. Amans
volat. currit letatur. liber est et non
tenetur. dat omnia p omnibus et hz
omnia in omnibus: qr in vno sūmo
bono sup omnia quiescit: ex q omne
bonum fluit et pcedit. Non respicit
ad dona: sed ad donantez se conuer

tit sup omnia bona. Amor modum semp nescit: sed sup omnē modū fer nescit. Amor onus non sentit. labo/res nō reputat. plus affectat q̄ valet de impossibilitate non causat q̄ cūc ta sibi posse et licere arbitrat. Valet igit ad omnia. et multa implet et et fecrui mācipat: vbi nō amans dicit et iacet. Amor vigilat: et dormiens non dormitat. Fatigatus non lassat artatus non artatur. territus non cō turbat: sed sicut viuax flamma et ar dens facula sursum erumpit. secure q̄ ptranfit. Si quis amat. nouit qd hec vox clamet. Magnus clamor in auribus dei est. ipse ardens affec/tus anime que dicit: Deus meus. amor meus. tu totus meus et ego tu ns. Dilata me in amore: vt discam interiora cordis ore degustare. q̄ su aue sit amare et in amore liquefieri et natare. Teneat amore vadēs sup

me pre nimio feruore et stupore: Lã
tem amoris canticuz: sequar te dilec
tum meum in altum: deficiat in laud
tua anima mea iubilans ex amore.
Amen te plus q̃z me. nec me nisi p̃
pter te: t omnes in te qui vere amãt
te. sic̃ iubet lex amoris lucens ex te.
Est amor velox. sincerus. pius. iocũ
dus: et amenus: fortis. patiens: fide
lis. prudens. longanimis. virilis: et
seipsum nunq̃z querens. Ubi eñ se-
ipsum aliquis querit. ibi ab amore
cadit. Est amor circumspectus. humi
lis et rectus: non mollis. non leuis.
nec vanis intendens rebus. sobrius
castus. stabilis. quietus: t in cunctis
sensibus custoditus. Est amor subiec
tus et obediens p̃latis. sibi vilis et
despectus. deo deuotus et gratific̃
p̃fidens et semp̃ sperans in eo. etiaz
cum sibi non sapit deus. q̃ sine dolo
re non viuit in amore. Qui non est

paratus oīa pati et ad voluntatē sta re dilecti. nō est dign⁹ amator appel lari. Oportz amantē oīa dura ⁊ ama ra ꝓpter dilectū libent' amplecti: nec ob ꝓtraria accidentia ab eo deflecti

De ꝓbatione veri amatoris Ca. vii

Fili nō es adhuc fortis ⁊ pru dens amator: Quare dñe? Quia ꝓpter modicam ꝓtra rietatē deficis a ceptis. et nimis aui de ꝓsolationem queris. Fortis ama tor stat in tentionib⁹. nec callidis cre dit ꝑsuasionibus inimici. sic in ꝓspe ris ei placeo. ita nec in aduersis dis/ pliceo. Prudens amator non tā do/ num amātis ꝓsiderat q̄ dantis amo rem. Affectum potius attendit q̄ cē sum. et infra dilectū omnia data po nit. Nobilis amator non quiescit in dono: sed in me super omne donum

Non est ideo totum pditum. si quan
doq; minus bene de me vel de sanc
tis meis sentis q̃; velles. Affectus
ille bonus dulcis quem interdum p
cipis. affectus gratie presentis est et
quidam pregustus patrie celestis. su
per quo non nimium innitendum q2
vadit et venit. Certare autem aduer
sus incidentes malos animi motus
suggestionemq; spernere dyaboli.
insigne est virtutis et magni meriti.
Non ergo te conturbent aliene fan
tasie de quacunq; materia ingeste.
Forte serua propositum et intentio
nem rectam ad deuz. Hec est illusio
q aliqñ in excessum subito raperis
et statim ad ineptias solitas cordis
reuerteris. Illas enim inuite magis
pateris q̃; agis. et q̃; diu displicent
et reniteris. meritum est et non pdi
tio. Scito q antiquus inimicus om
nino nitit impedire desiderium tuuz

in bono et ab omni deuoto exercitio euacuare. a sanctorum scilicet cultu. a pie passionis mee memoria. a peccatorum vtili recordatione a proprij cordis custodia: ⁊ a firmo proposito pficiendi in virtute. Multas malas cogitationes ingerit vt tedium tibi faciat et horrorem vt ab oratione reuocet ⁊ sacra lectione. Displicet sibi humilis confessio et si posset: a communione cessare faceret. Nō credas ei neq; cures illum. licet sepius tibi deceptionis tetenderit laqueos. Si bi imputa cum mala ingerit ⁊ immūda. dicito illi. Vade immūde spirit⁹ erubesce miser. valde immundus es tu qui talia infers auribus meis. Discede a me seductor pessime: non habebis in me partem vllam. sed ibus mecū erit tanq̄ bellator fortis: et tu stabis ꝓfusus. Malo potius mori ⁊ omnē penam subire q̄ tibi cōsentire

Tace ⁊ obmutesce non audiã te amplius: licet mihi plures moliris molestias. Dñs illuminatio mea et salꝰ mea quem timebo? Dominus protector vite mee: a quo trepidabo? Si consistant aduersum me castra. non timebit cor meum. Dominus adiutor meus et redemptor meus. Certa tanq̃ miles bonus. et si interdum ex fragilitate corruis resume vires fortiores prioribus. confidens de ampliori gratia mea. et multum precaue a vana complacentia et superbia propter hoc multi in errorem ducuntur ⁊ in cecitatem pene incurabilem quandoq̃ labuntur. Sit tibi in cautelam ⁊ perpetuam humilitatem ruina hec superborum. de se stulte presumentium.

De occultanda gr̃a sub humilitatis custodia

Ili vtilius est tibi ⁊ securius deuotionis gratiam abscondere nec in altum te efferre nec multum inde loqui neq; multum ponderare: sed magis temetipsū despicere ⁊ tanq̃ indigno datam timere. Non est huic affectioni tenatius inherendum: que citius potest mutari in contrariū. Cogita in gr̃a q̃ miser et inops esse soles sine gr̃a. Nec est in eo tantum spūalis vite profectus cum consolationis habueris gratiam: sed cum humiliter et abnegate patienterq; tuleris eius subtractionem ita q̃ tunc ab orationis studio non torpeas. nec reliqua opera tua ex vsu facienda omnino dilabi permittas. sed sicut melius potueris et intellexeris. libenter quod in te est facias. nec propter aridiratem seu anxietatem mentis quam sentis te totaliter negligas. Multi eñ sunt

qui cum non bene eis succesſerit. ſta
tim impatientes fiunt aut occides.
Non enim ſemper eſt in poteſtate
hominis via eis. ſed dei eſt dare et
conſolari quando vult et quantum
vult et cui vult. ſicut ſibi placuerit. ⁊
non amplius. Quidam incauti prop
ter deuotionis gratiam ſeipſos de/
ſtruxerunt. qꝛ plus agere voluerunt
q̃ꝫ potuerunt. non penſantes ſue pa
uitatis menſuram ſed magis cordis
affectum ſequentes q̃ꝫ rationes iudi
cium. Et quia maiora preſumpſerũt
q̃ꝫ deo placitum fuit idcirco gratia
cito pdiderunt. Facti ſunt inopes et
viles relicti. qui in celum poſuerunt
nidum ſibi. vt humiliati et depaupe
rati diſcant non in alis ſuis volare
ſed ſub pennis meis ſperare. Qui
adhuc noui ſunt ⁊ imperiti in via do
mini niſi conſilio diſcretorum ſe re/
gant: facilius decipi poſſunt et elidi

Qđ si suum sentire magis sequi q̃z
alijs exercitatis credere volunt. erit
eis piculosus exitus. si tū retrahi a
ppio ꝯceptu non valuerint. Raro si
bijpsis sapientes ab alijs regi humi
liter patiuntur. Melius est modicuz
sapere cum bũilitate et parua intel/
ligentia: q̃z magni scientiaruz thesau
ri. cum vana complacentia. Melius
est tibi minus hr̃e: q̃z multum vnde
posses superbire. Non satis discre/
te agit qui se totum leticie tradit.
obliuiscens pristine inopie sue: et ca
sti timoris domini: qui timet gra/
tiam oblatam amittere. Non etiam
satis virtuose sapit. qui tempore ad
uersi tatis et cuiusq̃z grauitatis ni/
mis desperate se gerit et minus fi/
denter de me q̃z oportz recogitat ac
sentit. Qui tempore pacis nimis se
curus esse voluerit. sepe tpe belli ni
mis deiectus ꝛ formidolosus repiet

Si scires semp humilis et modicus
in te pmanere. nec non spm̃ tuum bñ
moderare ac regere: nõ incideres tã
cito in piculum ꝛ offensam. Consiliũ
bonũ est. vt seruoris spũ ꝓcepto me
diteris quid futurum sit abscenden-
te lumine. Quod dum ꝓtigerit. reco
gita et denuo lucẽ posse reuerti: quã
ad cautelam tibi. mihi añt ad gloriã
ad tempus subtraxi. Utilior est enĩ
sepe talis ꝓbatio q̃ si semp prospe-
ra pro tua haberes voluntate. Nam
merita non sunt ex hoc estimanda si
quis plures visiones aut consolatio
nes habeat. vel si peritus sit in scrip
turis aut in altiori ponatur gradu.
sed si vera fuerit humilitate fundat⁹
et diuina caritate repletus: si dei ho
norem pure et integre semp querat:
si seipsum nihil reputet. ꝛ in veritate
despiciat atq; ab alijs etiã despici et
bũiliari magis gaudeat q̃ honorari

De vili estimatione sui ipsi⁹ in oculis dei Ca.ix

Oquor ad dñm meuz cũ sim puluis et cinis. Si me ampli⁹ reputauero. ecce tu stas contra me: et dicunt testimoniũ verũ iniquitates mee. nec possum contradicere: Si autem me vilificauero et ad nihilum redegero ⁊ ab omni propria reputatione defecero atq; sicut sum puluericauero. erit mihi ꝓpitia gr̃a tua et vicina cordi meo lux tua. et omnis estimatio quãtulacũq; minima in valle nihileitatis mee submergetur et peribit in eternum. Ibi ostendes me mihi quid suz. quid fui et de quo veni. quia nihil. et nesciui. Si mihiipsi relinquor: ecce nihil et tota infirmitas: Si autez subito me respexeris: statim fortis efficior ⁊ nono repleor gaudio. Et mirum valde

q̄ sic repente sublevor: et tam benig
ne a te complector. qui proprio pon
dere semp ad ima feror. Facit hoc
amor tuus gratis prevenies me et
in tam multis subveniens necessita-
tibus: a gravibus quoq̄ custodiens
me periculis et ab innumeris vt vere
dicam eripiens malis. Me siquidē
male amando me pdidi et te solum
querendo et pure amando me et te
pariter inveni. atq̄ ex amore pfun-
dius ad nihilum me redegi. Quia tu
o dulcissima facis mecum supra me
ritum omne: ⁊ supra id quod audeo
sperare vel rogare. B̄ndictus sis de
us meus quia licet ego omnibus bo
nis sim indignus. tua tamen nobili-
tas et infinita bonitas nunq̄ cessat
b̄nfacere etiam ingratis ⁊ longe a te
aversis. Convertere nos ad te: vt sim⁹
grati. humiles et devoti. quia salus
n̄ra tu es. virtus et fortitudo nostra

Qꝺ omnia ad deum sicut ad finem vltimum sunt referenda Ca.x

Fili ego debeo esse finis tuus supmus et vltimatus si vere desideras esse beatus. Ex hac intentione purificabitur affectus tuus sepius ad seipsum et ad creaturas male incuruatus. Nam si teipsuz in aliq̃ queris statim in te deficis et arescis. Omnia ergo ad me principaliter referas quia ego sum qui omnia dedi. Sic singula considera. sicut ex summo bono manantia: et ideo ad me tanq̃z ad suam originem cuncta sunt reducenda. Ex me pusillis et magnus pauper ⁊ diues tanq̃z ex fonte viuo aquam hauriunt viuam. ⁊ qui mihi sponte et libere deseruiunt. gratiam p gratia accipiẽt. Qui autem extra

me voluerit gloriari vel in aliquo p̃ uato bono delectari. non stabilietur in vero gaudio neq; in corde suo di latabitur. sed multipliciter impedie tur et angustiabitur. Nidil ergo tibi de bono ascribere debes. nec alicui homini virtutem attribuas: sed to/ tum da deo. sine quo nihil habet ho mo: Ego totum dedi: ego totum re/ habere volo. et cum magna distric/ tione gr̃atiarum actiones requiro. Hec est veritas qua fugatur glorie vanitas. Et si intrauerit celestis gr̃a et vera caritas. non erit aliqua inui/ dia nec contractio cordis: neq; priua tus amor occupabit. Uincit enim om nia diuina charitas. ⁊ dilatat omnes aie vires. Si recte sapis. in me solo gaudebis. in me solo sperabis: quia nemo bonus nisi solus deus: qui est super omnia laudandus et in omni/ bus benedicendus.

Q3 spreto mundo dulce est seruire deo La.xi

QUnc iterum loquor dñe ⁊ nō silebo: dicam in auribus dei mei.dñi mei ⁊ regis mei qui est inexcelso. O q̃ magna multitudo dulcedinis tue dñe quam abscondisti timẽtibus te. Sed quid es amãtibus: quid toto corde tibi seruientibus? Uere ine ffabilis dulcedo contẽplationis tue: quam largiris amantibus te. In ꝟ maxime ostendisti dulcedinem charitatis tue. quia cum non essem. fecisti me et cum errarem longe a te reduxisti me. vt seruirem tibi et precepisti vt diligam te. O fons amoris perpetui quid dicam de te. quomõ potero tui obliuisci: qui mei dignatus es recordari? Etiam post q̃ contabui et perij: fecisti vltra omnez spem misericordiam cum seruo tuo

et vltra oc̃ meritum gratiam et ami
citiam exhibuisti. Quid retribuaz ti
bi p gratia ista? Non eñ omnibus
datum est vt omnibus abdicatis se/
culo renuncient et monasticam vitaz
assumant. Nunquid magnum est vt
tibi seruiã cui omnis creatura fuire
tenetur? Non magnum mihi videre
debet seruire tibi. sed potius ħ mihi
magnum et admiranduz apparet. q̃
tam pauperem et indignũ dignaris
in seruum recipere: et dilectis seruis
tuis adunare. Ecce omnia tua sunt q̃
habeo et vnde tibi seruio. Uerunta
men viceuersa tu magis mihi seruis
q̃ ego tibi. Ecce celum et terra que
in ministerio hominis creasti p̃esto
sunt et faciunt quotidie quecũq; mã
dasti. Et hoc parum est. quin etiam
angelos in ministerio hominis cre/
asti et ordinasti. Transcendit autem
hec omnia quia tuipse fuire homini

dignatus es et teipsum ei daturū ꝓ
misisti. Quid dabo tibi ꝓ omnibus
istis milibus bonis? Utinam posses
tibi seruire cunctis diebus vite mee
vtinam vel vno die dignum seruitiū
exhibere sufficerem. Uere tu es dig
nus omni seruitio. oī honore et lau
de eterna. Uere dñs meus es ⁊ ego
pauper seruus tuus: qui totis virib⁹
teneor tibi seruire: nec vnq̄ꝫ in laudi
bus tuis debeo fastidire. Sic volo
sic desidero: et quicquid mihi deest
tu digneris supplere. Magnus ho-
nor magna gloria tibi seruire et om
nia ꝓpter te contemnere. Habebunt
enim gratiam magnam qui sponte
se subiecerunt tue sanctissime ꝑuituti
Inuenient suauissimam sancti spiri-
tus consolationem qui ꝓ amore tuo
carnalē abiecerunt delectationē con
sequent̄ magnā cordis libertatē. q ar
tam ꝓ noīe tuo ingrediunt̄ viā ⁊ oēꝫ

muudanam neglexerint curã. O g̃ta et iocunda dei seruitus. qua hõ veracit̃ efficit̃ liber ⁊ sanctus. O sacer status religiosi famulatus qui hoĩeꝫ angelis reddit equalem. deo placabilem demonibus terribilem: et cũctis fidelibus cõmendabilem. O amplectendum et semꝑ optandum seruitiũ quo sũmum ꝓmeret̃ bonũ ⁊ gaudiũ acquiritur sine fine mansurum:

Qd̃ desideria cordis examinanda sunt et moderanda

Ca. xii

Fili oportet te adhuc multa addiscere que necdum bñ didicisti: Que sũt hec dñe? Ut desiderium tuum ponas totalit̃ ſm beneplacituꝫ meũ: et tui ipsius amator non sis: sed mee voluntatis cupidus amator et emulator. Desideria te sepe accendunt: et vehement̃ im-

pellunt: sed considera an ꝑpter ho-
norem meum an ꝑpter tuum como
dum magis mouearis. Si ego sum
in causa: bñ contentus eris quomo-
docūq; ordinauero. Si aūt ꝺ ꝑprio
quesitu aliquid latet. ecce hoc est qꝺ
te impedit et grauat. Laue ꝯ ne nimi
um innitaris sup desiderio p̄cōcepto
me non consulto. ne forte postea pe
niteat ⁊ displiceat qꝺ primo placuit
et quasi ꝑ meliore zelasti. Non eñ
omnis affectio que videt bona sta-
tim est sequenda: sed nec ois ꝓtraria
affectio ad p̄imū fugienda. Expedit
interdum refrenatione vti. etiam in
bonis studijs et desiderijs: ne per im
portunitatem mentis distractionē in
curras. ne alijs ꝑ indisciplinationez
scandalum generes. vel etiam ꝑ resi
stentiam alioꝝ subito turberis ⁊ cor
ruas: Interdum vero oportet violē
tia vti et viriliter apetitui sensitiuo

contraire. nec aduertere qd velit caro et quid non velit: sed ꝫ magis satagere vt subyecta sit etiã nolens spiritui: et tam diu castigari ꝺ; et cogi seruituti subesse. donec parata sit ad omnia pauciſq; contentari discat: et simplicibus delectari: nec cõtra aliquod inconueniens murmurare.

De informatione patientie et luctamine aduersus concupiscentias Ca. xiii

Omine ꝺñe deus vt audeo patientia est mihi valde necessaria: mlta eñ in hac vita accidũt ꝓtraria. Hã qualitercũq; ordinauero de pace mea. non põt esse sine bello ⁊ dolore vita mea. Ita est fili. Non aũt volo te talem querere pacem que tentationibns careat aut ꝓtraria non sentiat: sed tunc etiã estimare te pacem inuenisse. cum fueris

varijs tribulatōnibus exercitatus ⁊ in multis contrarietatibus ꝓbatus: Si dixeris te non multa posse pati. quomodo tunc sustinebis ignez purgatorij? De duobus malis semp minus malum est eligendum. Ut ergo eterna futura supplicia possis euadere. mala ꝓsentia studeas ꝑ deo equanimiter tolerare. An putas ꝙ homines seculi huius nihil aut parū patiantur? Nec hoc inuenies etiam si delicatissimos quesieris. Sed habent inquis multas delectationes ⁊ ꝓprias sequuntur voluntates. ideo ꝙz parum ponderant suan tribulatōnes. Esto ꝙ ita sit vt habeant quicqd voluerint sed q̄diu putas durabit? Ecce quemadmodū fumus deficient abundantes in seculo. ⁊ nulla erit recordatio ꝑteritorū gaudioꝝ. Sed ⁊ cum adhuc viuunt: non sine amaritudie te tedio ac timore in eis qescunt

Ex eadem namq; re vnde delectatio
nem ꝓcipiunt. sibi inde doloris pena
frequenter recipiũt: Juste illis fit. vt
quia inordinate delectationes que-
runt ꝛ sequunt. non sine amaritudie
et ꝓfusione eas expleant. O q̃s bre-
ues. q̃s false. q̃s inordinate et turpes
omnes sunt. Ueruntamen pre ebrie
tate ꝛ cecitate non intelligunt: sed ve
lut muta animalia propter modicuz
corruptibilis vite delectamentum
mortem anime incurrunt. Tu ergo
fili post concupiscentias tuas non
eas: et a voluntate tua auertere. De
lectare in domino: et dabit tibi peti
tiones cordis tui. Etenim si veraci-
ter vis delectari et abundantius a
me consolari: ecce in contemptu om
nium mundanorum et in abscisione
omnium infimarum delectationum
erit benedictio tua: ꝛ copiosa redde
tur tibi consolatio. Et quãto plus te

ab omni creaturarum solatio subtra
xeris:tanto in me suauiores et potē
tiores consolationes inuenies. Sed
primo non sine quadam tristicia ⁊ la
bore certaminis ad has pertinges:
Obsistet inolita consuetudo sed me
lioꝛi consuetudine deuincetur. Re
murmurabit caro:sed feruoꝛe spiri
tus refrenabitur. Instigabit te et ex
acerbabit serpens antiquus. sed oꝛa
tione fugabitur. insuper ⁊ laboꝛe vti
li aditus ei magnus obstruetur.

De obediētia hūilis subdi ti ad exemplū iesu xp̄i Ca. xiiii

Ili qui se subtrahere nititur
ab obedientia. ip̄e se subtra
hit a gratia. Et qui querit ha
bere priuata:amittit cōmunia. Qui
non libenter et sponte suo superio
ri se subdit: signum est q̄ caro sua
necdum perfecte sibi obedit. sed sepe

recalcitrat et murmurat: Disce ḡ ce-
leriť supiori tuo te submittere. si car
nem ꝓpriam optas subiugare. Liti⁹
nāq; exterius vincitur inimicus. si in
terior homo non fuerit deuastatus.
Nō est molestior et paior aīe hostis
q̄ tu ipse tibi. non bñ ꝯcordans spūi
Oportet eñ verum te assumere tui-
ipsius ꝯtemptum. si vis p̄ualere ad-
uersus carnem ⁊ sanguinē. qꝛ adhuc
nimis inordinate te diligis: ideo ple
ne te resignare alioꝝ voluntati trepi
das. Sed quid magnū tu qui puluis
es ⁊ nihil. si ꝓpter deū te subdis ho
mini. quando ego omnipotens et al
tissimus q cūcta creaui ex nihilo. me
homini ꝓpter te humiliter subyeci.
Factus sum oīm humilimus et infi
mus: vt tuaꝫ supbiam mea hūilitate
vinceres. Disce obtem pare puluis.
disce te hūiliare terra ⁊ limus ⁊ sub
oīm pedibus incuruare. disce volun

tates tuas frangere ⁊ ad omnez ſub
yectionē te dare. Exardeſce cōtra te
nec patiaris tumorem in te viuere ſz
ita ſubyectuz et paruulū te exhibe vt
oīs ſup te ambulare poſſint. ⁊ ſicut
lutū platearū ꝑculcare. Quid habes
homo inanis ꝑqueri? Quid ſordide
pctōr potes ꝑtradicere exprobranti
bus tibi. qui totiens deum offendiſti
et totiens infernum meruiſti? Sz pe
percit tibi oculus meus quia preciо
ſa fuit anima tua in ꝑſpectu meo. vt
cognoſceres dilectionē meam ⁊ gra
tus ſemp beneficijs meis exiſteres.
⁊ ad veram ſubyectionem et humili
tatem te iugiter dares: patienterq;
proprium contemptum ferres.

De occultis dei iudiciis conſiderandis ne extol lamur in bonis

Capitulum .xv.

Atonas sup me iudicia tua domine. et timore ac tremore concutis omnia ossa mea ⁊ expauescit anima mea valde. Sto attonitus et considero: quia celi non sunt mundi in conspectu tuo. Si in angelis repperisti prauitatem nec tamen pepercisti: quid fiet de me. Ceciderunt stelle de celo: et ego puluis quid p̄sumo? Quorum opera videbantur laudabilia ceciderunt ad infima: et qui comedebant panem angelorum. vidi siliquis delectari porcorum. Nulla est ergo sanctitas: si manum tuam dom̄e retrahas. Nulla sapia pdest: si gubernare desistas Nulla iuuat fortitudo: si ꝓseruare d̄ nas. Nulla secura castitas: si eam non protegas. Nulla propria pdest custodia. si non assit tua sacra vigilātia. Nam relicti mergimur et perimus: visitati vo viuim⁹ et eriginur

Instabiles quippe sumus. sed per te confirmamur: tepescimus. s a te accendimur. O q̃ humiliter et abyecte mihi de meipso sentiendum est. q̃ nihilipendendum si quid boni videor hr̃e. O q̃ ꝓfunde me submittere debeo sb̃ abyssalibus iudicijs tuis dñe vbi nihil aliud me esse inuenio q̃ nihil et nihil. O pondus īmensum o pelagus int̃nsnatabile: vbi nihil de me repio q̃ in toto nihil. Ubi est g̊ latebra glorie? vbi ꝯfidentia d̃ gl'ia ꝯcepta? Absorpta est oīs gl'ia vana in ꝓfunditate iudiciorum tuoꝝ sup me. Quid est omnis caro in conspectu tuo. Nūquid gloriabit̃ lutuꝫ ꝯtra formantem se? Quō potest erigi vaniloquio. cuius cor in veritate subyectum est deo? Non eum totus mūdus erigeret quem sibi subyecit veritas: nec oīm laudantiū ore mouebit̃ qui totā spem suam in deo firmauit

Nam et ipsi qui loquuntur ecce omnes nihil. et deficient cũ sonitu ꝟboꝝ Ueritas aũt dñi manet ineternum.

Qualiter standũ sit ac dicendũ in oĩ re desiderabili. Ca. xvi

Hili sic dicas in oĩ re. Dñe si tibi placitum fuerit fiat ꝫ ita. Dñe si sit honor tuꝰ fiat ꝫ in nomine tuo. Dñe si mihi videris expedire et vtile esse probaueris tunc da mihi hoc vti ad honorem tuum: sed si mihi nociuum fore cognoueris nec agime mee saluti ꝓdesse. aufer a me tale desideriuꝫ Non enim omne desiderium a spiritu sancto est: etiam si homini videat̃ rectum aut bonum. Difficile est pro vero iudicare an spiritus bonus aut alienus te impellat ad desiderandũ ꝫ vel illud. an etiã ex ꝓprio mouearis spiritu. Multi in fine sũt decepti: qui

primo bono spiritu videbant̃ inducti. Igitur semper cum timore dei et cordis humilitate desiderandum est ꝛ petendū quicquid desiderabile mē ti occurrit: maximeq; cum ppria resignatione mihi totum cōmittendum est atq; dicendum Dñe tu scis qualiter melius est fac hoc vel illud sicut volueris. Da qō vis ꝛ quantū vis ꝛ qñ vis. Fac mecum sicut scis et sicut tibi magis placuerit: ꝛ maior honor tuus fuerit. Ponme vbi vis et libere age mecum in omnibus. In manu tua ego sum gyra ꝛ reuersa me per circuitū. En ego seruus tuus parat⁹ ad omnia: qñ non desidero mihi viuere sed tibi vtinam digne et pfecte.

Oratio pro beneplacito dei perficiendo Ca.xvii

Oncede mihi benignissime iesu gratiam tuam. vt mecū

sit et mecum laboret: mecūq; vsq; in finem pseueret. Da mihi semper desiderare et velle: quod tibi magis acceptum et carius placet. Tua voluntas mea sit: et mea voluntas tuam sequatur semp: et optime ei concordet Sit mihi vnum velle et nolle tecum nec aliud posse velle ac nolle nisi qđ tu vis et nolis. Da mihi oibus mori que in mđo sunt: et ppter te amare cōtemni et nesciri in ꝑ seculo. Da mihi sup omia desiderata in te quiescere et cor meū in te pacificare. Tu vera pax cordis. tu sola requies: extra te oia sunt dura et inquieta. In hac pace in idipm. ꝑ est in te vno sūmo et ē no bono: dormiā et requescam. Amē

Qđ verum solatium in solo deo est querendū. Ca. xviii

Uicquid desiderare vel cogitare possū ad solatiū meū:

non hic expecto sed in posteruꝫ. Q3
si omnia solatia mundi solus habe/
rem et omnibus delitijs frui possem
certum est ꝙ diu durare non possent
Unde non poteris anima mea plene
consolari nec perfecte recreari: nisi
in deo consolatore pauperum et su
sceptore humilium. Expecta modicū
aīa mea. expecta diuinum ꝓmissum
et habebis abundantiam omniū bo
norum in celo. Si nimis inordinate
ista appetis pūtia. perdes eterna et
celestia. Sint temporalia in vsu: eter
na in desiderio. Non potes aliquo
bono tempali satiari: qꝛ ad hec fru/
enda non es creata. Etiam si oīa bo
na creata haberes. nō posses esse fe
lix et beata: sed in deo qui cūcta cre
auit. tua btītudo tua et felicitas con
sistit: non qualis videtur ꝛ laudatur
a stultis mōi amatorib⁹: sed q̄lem ex
pectant boni xpi fideles et ꝓgustant

interdum spirituales ac mūdi corde quorum conuersatio est in celis. Unum est et breue omne humanum solatium. Btm̄ et verum solatium: qđ intus a veritate percipitur. Deuotus homo vbiq; secum fert consolatorē suum ihm: et dicit ad eū: Adesto mihi dñe ihu in omni loco et tempore. Hec mihi sit consolatio: libenter velle carere omni humano solatio. Et si tua defuerit consolatio. sit mihi tua voluntas et iusta pbatio pro summo solatio. Non enim in perpetuuz irascceris: neq; inetermū cōminaberis

Qđ ois solicitudo in deo ponenda est Ca. xix

Fili sine me tecum agere qđ volo: ego scio quid expediat tibi. Tu cogitas vt homo: in multis sentis sicut tibi humanus sua det affectus. Dñe verum est quod di

cis. Maior est solicitudo tua ꝓ me
q̃ꝫ omnis cura quã ego possum gere
re ꝓ me. Nimis enim causaliter stat
qui non proijcit omnẽ solicitudinem
suã in te. Dñe dũmodo volũtas mea
recta et firma ad te ꝑmaneat fac de
me quicqd tibi placuerit. Non enim
potest esse nisi bonũ: quicquid de me
feceris. Si me vis esse in tenebris.
sis benedictus. et si me vis esse in lu-
ce. sis iterum bñdictas. Si me digna
ris ꝯsolari sis bñdictus: et si me vis
tribulari: eque sis semꝑ benedictus.
Fili sic oportet te stare: si mecũ desi
deras ambulare. Ita ꝓmptꝰ debes
esse ad patiendum: sic̃ ad gaudendũ
Ita libẽter debes esse inops ⁊ pauꝑ
siꝫ plenus et diues. Dñe libent̃ paci
ar ꝑ te: quicqd volueris venire suꝑ
me. Indifferenter volo de manu tua
bonũ et malum. dulce et amaꝝ. letuꝫ
et triste suscipere: et ꝓ omnibꝰ mihi

contingentibus gr̃as agere. Custodi me ab oī pctō. et non timebo mortē nec infernum. dūmodo in eternū me non proijcias. nec deleas me ꝺ libro vite. non mihi nocebit quicquid venerit tribulationis super me.

Qꝺ temporales miserie. xp̄i exemplo equanimiter sunt ferende Ca. xx

Jli ego descendi de celo pro tua salute. suscepi tuas miserias non necessitate sed charitate trahente: vt pacientiam disceres et tp̄ales miserias nō indignant̄ ferres. Naꝫ ab hora ortus mei vsqꝫ ad exitum in cruce non defuit mihi tolerantia doloris. Defectum rerum tp̄alium magnū habui. multas querimonias de me frequent̄ audiui. cōfusiones et opprobria benigne sustinui. ꝓ bn̄ficijs ingratitudineꝫ recepi

p miraculis blasfemias. pro doctri
na reprehensiones. Domine qr fuisti
patiēs in vita tua. in hoc maxime im
plendo preceptum patris tui: dignū
est vt ego miserrimus pctōr fm volū
tatem tuam patienter me sustineā. et
donec ipse volueris. onus corrupti-
bilis vite p salute mea portem. Hā
et si onerosa sentitur presens vita?
facta est tamē iam p grām tuam val
de meritoria. atq; exēplo tuo et sanc
torum tuorum vestigijs infirmis tole
rabilior et clarior: sed et multo ma-
gis consolatoria. q̄ olim in lege ve
teri fuerat: cū porta celi clausa persi
steret. et obscurior etiā via videbat
q̄ tā pauci regnū celor q̄rere cura
bant sed neq; qui tūc iusti erāt et sal
uandi. añ passionē tuā et sacre mor-
tis debitū. celeste regnū poterant in
troire. O q̄ntas tibi grās teneor re-
ferre: q̄ rectā et bonā viā dignat⁹ es

mihi et cunctis fidelibus ad eternuꝫ regnum tuum ostendere. Nam vita tua via nostra. et ꝑ sanctam patientiam ambulamus ad te qui es corona nostra. Nisi tu nos precessisses et docuisses: quis seq curaret? heu q̃nti longe retroq; manerent. nisi tua ꝑclara exempla inspicerẽt. Ecce adhuc tepescimus auditis tot signis tuis et doctrinis: quid fieret si tantum lumẽ ad sequendum te non haberemus.

De tolerantia iniuriaꝝ t quis verus patiens ꝓbetur La. xxi

Quid est quod loqueris fili Lessa conqueri. Cõsidera meam et aliorum sanctorum passionem. Nondum vsq; ad sanguinem restitisti. Parum est quod tu pateris in comparatõne eorum qui tam multa passi sunt: taꝫ fortiter tentati. tam grauiter tribulati. tã multiplicit ꝑbati et exercitati

Oportet te igitur aliorum grauiora ad mentez reducere: vt leuius feras tua minima. Et si tibi minima non videntur: vide ne et hoc tua faciat impatiẽtia. Siue tñ parua siue magna sint: stude cuncta patienter ferre. Quãto melius te ad patiendum disponis tanto sapientius agis: et amplius promereris ⁊ feres leuius. aio ⁊ vsu ad hoc non segniter paratis. Nec dicas non valeo hoc ab hoĩe tali pati. nec huiuscemodi mihi patiẽda sunt graue eñ intulit damnũ et improperat mihi que nunq̃ cogitaueraz: sed ab alio libenter patiar ⁊ sicut patienda videro. Insipiens est talis cogitatio que virtutem patientie non ꝑsiderat nec a quo coronanda erit: sed magis ꝑsonas et offensas sibi illatas ꝓpendit. Non est ver⁹ patiens: qui nõ vult pati nisi q̃tum sibi visum fuerit et a quo sibi placuerit. Uerus aũt patiẽs

non attendit a quo homine. vtrum a prelato suo an ab aliquo equali aut inferiori vtrū a bono et sancto viro vel a puerso et indigno exerceat: sz indifferenter ab omni creatura q̄tūcūqz t quotienscūqz ei aliqd aduersi acciderit. totū ß gratāt de manu dei accipit et ingens lucrum reputat qz nihil apud deum q̄tūlibet paruuz p deo tñ passū poterit sine merito transire. Esto igit expeditus ad pugnā: si vis hre victoriā. Sine certamine nō poteris venire ad patiētie coronā. si pati nō vis recusas coronari: si aūt coronari desideras. certa viriliť. sustie patienter. Sine labore non tenditur ad requiem: nec sine pugna puenitur ad victoriam. Fac mihi dñe possibile p gratiam. quod mihi impossibile videtur p naturam: Tu scis q̄ modi cū possū pati: et q̄ cito deijcior leui exurgēte aduersitate. Efficiatur mihi

q̄libet exercitatō tribulatiōis p̄ noīe tuo amabilis et optabilis: nā pati et vexari p̄ te valde salubre ē aīe mee

De confessione p̄prie infirmitatis et huius vite miseriis

La.xxii

Confitebor aduersū me ī iusticiam meā: p̄fitebor tibi dñe infirmitatez meā. Sepe parua res est que me deiicit ⁊ contristat Propono me fortiter acturū: sed cū modica tentatio venerit: magna mihi fit angustia. Ualde vilis q̄ñq; res est vñ grauis tentatio p̄uenit: et dū puto me aliquantulū tutū cū non sentio ínuenio me nonnūq; pene deuictum ex leui flatu. Uide ꝯ dñe hūilitatez meā et fragilitatē. tibi vndiq; notā. Miserere mei ⁊ eripe me de luto vt nō infigar: non p̄maneā deuictus vsq; quaq;. hoc est qđ me frequent

reuerberat et coram te ꝓfundit q̄ tā labilis sum ⁊ infirmus ad resistendū passionibus. Et si non omnino ad cō sensionē trahit: tñ mihi etiā molesta et grauis est eoꝝ infectatio. et tedet valde sic quotidie viuere in lite. Ex hinc nota fit mihi infirmitas mea: qꝛ multo facilius irruunt abominande semp fantasie q̄ꝫ discedunt. Utinam fortissime deus israel zelator aīaꝝ fi delium respicias fui tui laborē ⁊ do lorē: assistasq̄ illi in oībus ad quecū q̄ꝫ perrexerit. Robora me celesti for titudine. ne vetus homo misera ca/ ro spiritui necdū plene subiecta va/ leat dominari. aduersus quam cer/ tare oportebit q̄ꝫdiu spirat̄ in hac vi ta misserrima. Heu qualis est hec vi ta: vbi non desunt tribulationes et miserie. vbi plene laqueis ⁊ hostib⁹ sunt omnia. Nam vna tribulatione seu tentatiōe recedente alia accedit:

sed adhuc prioꝛe durante pflictu. alij plures supueniunt et insperate. Et q̄ modo poteſt amari vita. habens tantas amaritudines et tot ſubyecta calamitatibus et miſerijs? Quomodo etiam dicitur vita tot generans mortes et peſtes: et tamen amatur et delectari in ea a multis queriť? Repꝛehenditur frequenter mundus q̄ fallax ſit ⁊ vanus: nec tñ facile relinquitur qꝛ ꝓcupiſcẽtie carnis nimiſ dñantur. Sed alia trahunt ad amandum: alia ad ꝓtẽnendũ. Trahunt ad amorem mundi deſideriuꝫ carnis. deſiderium oculoꝛum: et ſuperbia vite: ſed pene ac miſerie ſequentes ea. odiuꝫ m̄di pariũt et tediũ. Sꝫ vincit ꝓhdoloꝛ delectatio pꝛaua mentem mũdo dedit am. ⁊ eſſe ſub ſenſibus delitiaſ reputat: qꝛ dei ſuauitatẽ et internam virtutis amenitatem nec vidit nec guſtauit. Qui autem munduꝫ ꝓfecte

contēnunt ⁊ deo viuere sub sancta di
sciplina student: isti diuinam dulcedi
nem veris abrenunciatoribus ꝓmis
sam non ignorant. et q̄ꝫ grauiter mū
dus errat et varie fallitur vident.

Qd̄ in deo super omnia bo/ na dona requiescendum est Ca. xxiii

SUper omnia et in oībus re/
quiesce aīa mea in dño sem
per: quia ipse est sanctorum
eterna requies. Da mihi dulcissime
et am ātissime ih̄u in te sup̱ omnem
creaturā requiescere. sup̱ omnem sa
lutē ⁊ pulchritudinē. sup̱ omnē gliaꝫ
et honorē. sup̱ omnē potentiā et dig
nitatem. sup̱ omnē sciam et subtilita
tem. sup̱ oīs diuitias et artes. sup̱
omnē leticiam et exultationem. sup̱
omnē famam ⁊ laudē. sup̱ omnē sua
uitatem et consolationē. sup̱ omnem

ſpem et ꝓmiſſionem. ſup omne meritum et deſiderium. ſup omnia dona et munera que potes dare ⁊ inſũdere. ſup omne ḡaudiũ et iubilationem quam poteſt mens cape ⁊ ſentire. Deniq; ſup oēs angelos et archangelos ⁊ ſup omnẽ exercitum celi. ſup omnia viſibilia et inuiſibilia. et ſup oē qđ tu deus meus non es: q; tu deus meus ſup oīa optim⁹ es. tu ſolus altiſſimus. tu ſolus potentiſſimus. tu ſolus ſufficientiſſimus ⁊ pleniſſimus. tu ſolus ſuauiſſimus et ſolatioſiſſimus. tu ſolus pulcerrimus et amantiſſimus. tu ſolus nobiliſſimus et glorioſiſſim⁹ ſup oīa: in quo cuncta bona ſimul ꝑfecte ſunt fuerũt et erunt. atq; iõ minus eſt et inſufficiens quicqd ꝑter teip̃m mibi donas aut vt de teipſo reuelas. vel ꝓmittis te non viſo nec plene adepto. Q̃m q đ nõ põt cor meũ veracit̃ regelcere

nec totaliter contentari: nisi in te re-
quiescat. et omnia dona omnéq; cre
aturam transcendat. O mi dilectissi-
me spōse ihu xpe amator purissime
dñator vniuerse creature: quis mihi
det pennas vere libertatis ad volan
dum et pausandū in te? O qñ ad ple
num dabitur vacare mihi: et videre
q̄ suauis es dñe deus meus? Quan
do ad plenuz recolligam me in te. vt
pre amore tuo non sentiam me. sed
te solum super omné sensum et mo-
dum in mō non omnibus noto? Hūc
aūt frequenter gemo et in felicitatez
meaz cum dolore porto. quia multa
mala in hac valle miseriaz occurrūt
que me sepius pturbant ptristant et
obnubilant sepius impediunt et di-
strahunt. allicūt et implicant ne libe
rum habeam accessum ad te. et ne io
cundis fruar amplexibus pśto semp
bris spiritibus. Moueat te suspiriū

meū? ꝛ desolatō multiplex in t̄ra O
ih̄n splendor eterne glorie. solamen
ꝑegrinantis a īe: apud te est os meū
sine voce. et silentiū meū loquit̄ tibi
Usq; quo tardat venire dn̄s meus:
Ueniat ad me pauꝑculū suū et letuꝫ
faciat Mittat manū suā: et me mis̄ū
eripiat de oī angustia. Ueni veni qꝛ
sine te nulla erit qeta dies aut hora:
qꝛ tu leticia mea: et sine te vacua est
mensa mea. Miser sū et q̄dāmō in-
carceratus et cōpedibus grauat⁹ do
nec luce p̄sentie tue me reficias ac li
bertati dones: vultūq; amicabilē de
monstres. Querāt alij ꝓ te aliud qd̄
cūq; libuerit: et mihi aliud interī nil
placet nec placebit nisi tu deus me⁹
spes mea. salus eterna. Nō reticebo
nec dep̄cari cessabo donec gr̄a tua re
uertat̄ mihiq; tu intus loq̄ris: Ecce
assuꝫ. Ecce ego ad te quia innocasti
me: lachrime tue et desideriū anime

tue. humiliatio tua ⁊ cõtritio cordis inclinauerunt me et apduxerũt ad te Et dixi dñe inuocaui te et desideraui frui te: paratus omnia respuere pp ter te. Tu enim prior excitasti me vt quererem te. Dis g̃ benedictus dñe: qui fecisti hanc bonitatem cum seruo tuo ſm multitudinem misericordie tue. Quid habꝫ vltra dicere dñe ſuus tuus coram te: nisi vt humiliet se valde ante te memor semp pprie iniquitatis et vilitatis? Nõ enim est similis tui in cunctis mirabilibus celi et terre. Sunt opera tua bona valde domĩe. iudicia vera: et puidentia tua reguntur vniuersa. Laus ergo tibi ⁊ gloria o patris sapientia: te laudet ⁊ benedicat os meũ. anima mea et cuncta creata simul.

De recordatione beneficiorum dei multiplicium

Capitulum .xxiiii.

Peri ꝺñe coꝛ meum in legẽ tua et in preceptis tuis docẽ me ambulare. Da mihi intel ligere voluntatẽ tuaꝫ: et cum magna reuerentia ac ꝺiligenti ꝓsideratione beneficita tua tã in generali q̃ꝫ in spẽ ciali memoꝛari: vt ꝺigne tibi ex hinc valeam gratias referre. Uerum scio et ꝓfiteoꝛ nec ꝓ minimo puncto mẽ posse ꝺebitas gratiarum laudes per soluere. Minoꝛ ego sum omnibus bonis mihi prestitis: ꝛ cum tuam no biltatem attendo. ꝺeficit pre magni tudine illius spiritus meus. Omnia que in anima habemus et in coꝛpo re et quecunqꝫ exterius vel interius naturaliter vel supernaturaliter pos sidemus. tua sunt beneficia: et te be neficium pium ac bonum commen ꝺant: a quo bona cuncta accepimus Et si alius plura. alius pauciora acce pit: omnia tamen tua sunt: et sine tẽ

nec minimum haberi potest. Ille qui maiora accepit non pōt merito suo gloriari nec super alios extolli nec minori insultare: qz ille maior et melior qui sibi minus ascribit z in regratiādo humilior est atq; deuotior. Et qui omnibus viliorez se existimat et indigniorem se iudicat: aptior est ad percipiendum maiora. Qui autem pauciora accepit. contristari non debet nec indignanter ferre neq; ditiori inuidere: sed te potius attendere z tuam bonitatem maxime laudare q tam affluenter tam gratis tam libenter sine personarum acceptione tua munera largiris. Omnia ex te: et iō in omnibus es laudandus. Tu scis quid vnicuiq; donare expediat: et cur iste minus et ille amplius habeat non nostrum sed tuum est hoc discernere: apud quem singulorum definita sunt merita. Unde domine de

ius pro magno etiam reputo benefi
cio non multa habere: vnde exterius
et fm homines laus et gloria appa-
reat: Ita vt quis considerata pauper
tate et vilitate psone sue non modo
grauitatem aut tristitiam vel dyec-
tionem inde concipiat: sed potius cō
solationem et hilaritatem magnam
quia tu deus pauperes et humiles
atq; huic mundo despectos tibi ele-
gisti infamiliares t domesticos. Te
stes sunt ipsi apostoli tui quos prin
cipes sup omnem terram constituisti
fuerunt tamen sine querela conuer-
sati in mundo tam humiles et simpli
ces sine omi malicia et dolo. vt etiā
pati contumelias gauderent p noīe
tuo: et que mundus abhorret: ipi am
plecterentur affectu magno. Nihil ḡ
amatorem tuum t cognitorem bene
ficiorum tuorum ita letificare debet
sic voluntas tua in eo t beneplacitū

eterne dispositionis tue. de qua tm̄ contentari debet et consolari. vt ita libenter velit esse minimus sicut aliquis optaret esse maximus: ⁊ ita pacificus et contentus in nouissimo sic̄ in loco primo: atq; ita libenter despicabilis ⁊ abyectus. nullius quoq; nominis et fame. sicut ceteris honorabilior et maior in mundo. Nam voluntas tua et amor honoris tui omnia excedere debet et plus eum consolari magisq; placere. q̄ omnia beneficia sibi data vel danda.

De quatuor magnam importantibus pacem Ca. xxv

Fili nunc docebo te viam pacis et v̄e libertatis. Fac dn̄e qd̄ dicis. qr̄ h̄ mihi gratū est audire. Stude fili alterius potius facere voluntatez q̄ tuam. Elige semp̄ minus q̄ plus habere. Quere semp̄

inferiorem locum et oībus subesse.
Opta semp et ora. vt voluntas dei
integre in te fiat: Ecce talis homo in
greditur fines pacis et quietis. Dñe
sermo tuus iste breuis multum in se
ptinet pfectionis. paruus est dictu sz
plenus sensu et vber in fructu. Nam
si posset a me fideliter custodiri. nō
deberet tam facilis in me turbatio
oriri. nam quotiens me impacatum
sentio t grauatū: ab hac doctria me
recessisse inuenio. Sed tu qui oīa po
tes et aīc pfectum semp diligis. ad
auge maiorem gr̄am: vt possim tuaz
cōplere mon̄e. t meā pficere salutē

Oratio contra cogitationes malas Ca.xxvi

Omine deus meus ne elon
geris a me: deus me⁹ in aux
ilium meum respice: quoni
am insurrexerunt in me cogitatōnes

vane : et timores magni affligentes animam meã. Quomodo ptranſibo illeſus: quomodo pfringã eas? Ego inquit ante te ibo et glorioſos terre humiliabo : aperiam ianuã carceris ꝛ archana ſecretorum reuelabo tibi Fac oñe vt loqueris. et fugiant a facie tua omnes inique cogitationes. Hec ſpes et vnica cõſolatio mea ad te in omni tribulatione ꝓfugere. tibi ꝓfidere. te ex intimo inuocare et patienter ꝓſolationẽ tuam expectare.

Oratio p illuminatõne mentis deuotiſſima La. xxvii

Larifica me bone ihu claritate eterni lumis. et educ de habitaculo cordis mei tenebras vniuerſas. Lohibe cuagatiões multas: et elide vim facientes tentationes. Pugna fortiter ꝓ me et expugna malas beſtias. ꝓcupiſcentias

dico illecebrosas: vt fiat pax in vir-
tute tua. et abundantia laudis tue re
sonet in aula sancta: B est in conscien
tia pura. Impa ventis et tempestati
bꝰ. dic mari quiesce. dic aquiloni ne
flaueris. ⁊ erit tranquillitas magna
Emitte lucē tuā et veritatē tuā: vt lu-
ceat sup terrā: qz terra sum inanis ⁊
vacua. donec illumines me. Effunde
gr̄am tuam desup. pfunde coz meuz
roze celesti. ministra deuotionis aq̄s
ad irrigandā faciez terre. ad pducen
dum fructū bonū et optimum. Eleua
mentē p̄essam mole pcōz: et ad ce-
lestia totū desiderīū meū suspende.
vt gustata suauitate supne felicitatis
pigeat de trenis cogitare. Rape me
et eripe ab oī creaturarū indurabili
ꝑsolatōe: qz nulla res creata appeti
tū meū plenarie valet qetare et ꝑso
lari. Junge me tibi insepabili dilectō
nis vniculo. qm̄ tu solus amanti suf

ficis:et absq; te friuola sūt vniuersa

De euitatiōe curiose inquisitiōis sup alterius vita Ca.xxviii

Fili noli esse curiosus.nec vacuas gerere solitudines .

Quid hoc vel illud ad te? tu me sequere. Quid eīm ad te vtrū ille sit talis vel talis. aut iste sic agit vel loquit? Tu non indiges respondere p̄ alijs:sed p̄ teipso rationē reddes Quid ḡ te implicas?Ecce ego oīes cognosco:et cuncta que sub sole fiūt video et scio:qualiter cum vnoq; sit quid cogitet.quid velit : et ad quem finē tendat eius intentio. Mihi igit cōmittenda sunt omnia:tu vero serua te in bona pace et dimitte agitantem agitare quantū voluerit.Veniet sup cum quicquid fecerit vel dixerit quia me fallere non potest. Non sit tibi cure ō magni nomnis vmbra et

non de multoꝝ familiaritate nec de priuata hoim dilectione. Ista eñ generant distractiones et magnas in corde obscuritates. Libenter loquerer tibi verbum meum ⁊ abscondita reuelarem: si aduentum meuꝫ diligẽter obseruares et ostium cordis mihi aperires. Esto prouidus et vigila in orationibus: et hamilia te in oĩbꝰ

In quibus firma pax cordis et verus ꝓfectus ɔsistit Ca.xxix

Ili ego locutus sum: Pacem relinquo vobis pacem meam do vobis: non quomodo mundus dat ego do vobis. Pacem omnes desiderant: sed que ad veram pacem pertinent non omnes curant. Pax mea cum humilibus et mãsuetis corde: Pax tua erit in multa patientia. Si me audieris ⁊ vocẽ meam secutus fueris: poteris multa

pace frui. Quid igitur faciam: In oi re attende tibi quid facies et qd di/ cas. z omnē intentionē tuam ad hoc dirige vt mihi soli placeas: et extra me nihil cupias vel queras: sed et ō aliorum dictis vel factis nil temere iudices nec cum rebus tibi non com missis te implices. et poterit fieri vt parū vel raro turberis. Hunq; autē sentire aliquam turbationē nec pati aliquam cordis vl' corpis molestiaz non est p̄sentis temporis: sed status eterne quietis. Non g̊ estimes te ve ram pacem inuenisse. si nullaz sense ris grauitatem . nec tunc totum esse bonū. si neminem pateris aduer sa/ rium . nec hoc esse pfectum si cuncta fiunt ꝑm tuū affectū: neq; tunc aliqd magni te reputes aut specialiter di/ lectum existimes si in magna fueris deuotione atq; dulcedine. qz in istis non cognosc ur verus amator vir/

tutis.nec in istis consistit ꝑfectus et ꝑfectio hominis. In quo ḡ dñe? In offerendo te ex toto corde tuo volũtati diuine.non querendo q̃ tua sunt nec in paruo nec in magno nec in tẽpore nec in eternitati ita vt in vna equali facie in gr̃arum actione ꝑmaneas inter ꝑspera et ꝯtraria:omnia equa lance pensando: Sed fueris tã fortis et longanimis in spe vt subtracta interiori consolatione etiam ad ampliora sustinenda cortuũ preparaueris nec te iustificaueris quasi hec tantaq; pati non deberes sed me in omnibus dispositionibus meis iustificaueris et sanctũ laudaueris tũc in vera et recta via pacis ambulas: et spes indubitata erit ꝙ rursus in iubilo faciẽ meã sis visur⁹. Q d̃ si ad plenũ tui ipsi⁹ ꝯtẽptũ ꝑueneris.scito ꝙ tũc abundãtia pacis ꝑfrueris ſm possibilitatem tui incolatus.

De eminentia libere mētis et q̄ supplex oratio magis meretur q̄z lectio La.xxx

Omine hoc opus est p̄fecti viri nunq̄z ab intentōne celestiuz animū relaxare: t inter multas curas quasi sine cura trāsire non more torpentis: sed p̄rogatiua quadam libere mentis. nulli creature inordinata affectione adherendo Obsecro te pijssime deus meus p̄refua me a curis huius vite ne nimis implicer. a multis necessitatibus corporis ne voluptate capiar. ab vniuersis aīe obstaculis ne molestijs fractus dejciar: non dico ab his rebus q̄s toto affectu ambit vanitas mundana. sed ab his miserijs q̄ aīaz sui tui cōi maledicto mortalitatis pena tiť grauant t retardant ne in libertatem spūs quotiēs libuerit valeat in-

troire. O deus meus dulcedo ineffabilis verte mihi in amaritudinē omnem consolatōnem carnalem. ab intimorum amore me abstrahentē et ad se intuitu cuiusdaz boni delectabilis p̄sentis male allitientē. Non me vincat deus me⁹ non vincat caro et sanguis. non me decipiat mōs et breuis glia eius: nō me supplantet dyabol⁹ et astutia illius. Da mihi fortitudinē resistendi. patientiam tolerandi. constantiam p̄seuerandi. Da p omnib⁹ mundi consolationibus suauissimaz spiritus tui vnctionem: et p carnali amore tui nois infunde amorē. Ecce cibus potus. vestis ac cetera vtensilia ad corporis sustentaculum pertinentia feruenti spiritui sunt onerosa. Tribue talibus fomentis tempate vti. non desiderio nimio implicari. Abūcere omnia non licet. quia natura sustentanda est: equirere aūt sup

ſua ⁊ que magis delectant: lex ſanc
ta prohibet. nam alias caro aduer/
ſus ſpiritum inſoleſceret. Inter hec
queſo manus tua me regat ⁊ doceat
ne quid nimium fiat.

Qđ priuatus amor a ſūmo bono maxīe retradat Ca.xxxi

Jli oportet te dare totum ꝑ
toto et nihil tuiipſius eſſe.
Scito ꝙ amor tuiipſius ma
gis nocet tibi q̄ꝫ aliq̄ res mđi. Scđz
amorē et affectū quē geris: quelibet
res plus vel minus adheret. Si fue
rit amor tuus purꝰ ſimplex et bñ or
dinatus: eris ſine captiuitate rerum
Voli concupiſcere qđ non licz bñe.
Voli bñe qđ te poteſt impedire: ⁊ li
bertate interiori priuare. Miruz ꝙ
non extoto fundo cordis teipſuz mi
hi cōmittis: cū oibus que deſiderare
potes ve bñe. Quare vano merore

consumeris? Cur supfluis curis fati
garis? Sta ad bñplacitũ meũ: et nul
lum patieris detrimentũ. Si queris
hoc vel illud et volueris esse ibi vel
ibi ꝓpter tuũ comodũ ⁊ ꝓpriũ bene
placitũ magis habendũ. nũq̃ eris in
quietudine nec liber a solicitudine
qꝛ in oĩ re repietur aliquis defect⁹:
et in omni loco erit q aduersef. Iu-
uat igitur non quelibet res adepta
vl' multiplicata exterius: sed potius
ꝯtempta et decisa ex corde radicit⁹
Qd̃ non tm̃ de censu eris et diuitia
rum intelligas: sed de honoris etiaꝫ
ambitu ac vane laudationis deside
rio: que omnia transeunt cũ mundo
Munit parum locus. si deest spirit⁹
feruoris. Nec diu stabit pax illa
quesita forinsecus. si vacat a vero
fundamento status cordis. h̃ est nisi
steteris in me. ꝑmutare te potes sꝫ
nõ meliorare. Nã occasione orta et

accepta inuenies qđ fugisti ⁊ ampli⁹

Oratio ꝑ purgatiõe cordis et celesti sapĩa Ca.xxxii

Confirma me deus per gr̃am sancti spũs. da virtutem corroborari in interiori hoĩe: et cor meum ab oĩ inutili solicitudine et angore euacuare nec varijs desiderijs trahi cuiuscunq; rei vilis aut p̃ciose: sed omnia inspicere sic̃ t̃nseũtia et me pariter cum illis transituꝝ qꝛ nihil ꝑmanens sub sole. nisi omĩa vanitas et afflictio spiritus. O q̃ꝫ sapiens qui ita ꝯsiderat. Da mihi dñe celestem sapientiam vt discam te sup̱ omnia querere et inuenire. sup̱ oĩa sapere et diligere: et cetera s̃m ordinem sapĩe tue ꝓut sunt intelligere. Da prudenter declinare blandientẽ. et patienter ferre aduersantem: quia hec magna sapĩa non moueri omni-

vento verborũ nec aurẽ maleblandi enti prebere syrene sic eñ incepta ꝑ gitur via secure.

Contra linguas obtrectatorum Ca.xxxiii

Ali non egre feras si quidaꝫ de te male senserint et dixerint: qđ non libenter audias Tu deteriora đ teip̄o sentire debes et neminẽ infirmiorẽ te credere: Si ambulas ab intra. non multũ ponderabis volantia verba. Est nõ parua prudentia silere in tp̄e malo ⁊ introrsus ad me conuerti nec humano iudicio disturbari. Nõ sit pax tua in ore hoim. siue eñ bñ siue male interpretati fuerint. non es igitur alter homo. Ubi est vera pax. et vera gloria Nonne in me? Et qui nõ appetit hoĩbus placere nec displicere timet multa ꝑfruet̃ pace. Ex inordinato amor

et vano timore oritur omnis inquietudo cordis et distractio sensuum

Qualiter instante tribulatõne deus inuocandus est et benedicendus La.xxxiiii

Sit nomen tuũ dñe benedictũ in secula q voluisti hanc tentationẽ z tribulatões venire sup me. Non possum eas effugere. sz necesse habeo ad te cõfugere: vt me adiuues et in bonũ mihi conuertas. Dñe mõ sum in tribulatione: z nõ est cordi meo bñ. sz multũ vexor a pñti passione. Et nunc pater dilecte quid dicã. Depbensus sum int̃ angustias saluifica me ex hõ hac. Sz ppterea veni in hãc horã vt tu clarificeris. cũ fuero valde bũiliatus et pte liberatus. Lõplaceat tibi dñe vt eruas me nã ego paup quid agere possuz: et q ibo sine te? Da patientiam dñe etiam

hac vice. A diuua me de⁹ me⁹:et nõ timebo q̃ꝫtũcũqꝫ g̃uat⁹ fuero. Et nũc int̃ hec qd dicã? Dñe fiat volũtas tua ego bñ merui tribulari ⁊ g̃uari. oportet vtiqꝫ vt sustineã et vtinã patient̃ donec t̃nseat tempestas et meli⁹ fiat Potens est aũt oĩpotens manus tua etiã hanc tentationẽ a me auferre et eius impetũ mitigare ne penitus succũbam. q̃madmodũ ⁊ prius sepe egisti mecũ deus meus misericordia mea Et quanto mihi difficilius:tanto tibi facilior est hec mutatõ dext̃e excelsi

De diuino petendo auxilio et confidentia recuperande gratie Ca.xxxv

FIli ego dñs ꝯfortans in die tribulatõnis. Uenias ad me cum tibi non fuerit bñ. Hoc est quod maxime impedit consolationem celestem. quia tardius con

uertis te ad orationez. Nam anteq̃ me intente roges: multa interim solatia queris ⁊ recreas te in externis Ideoq; fit vt paruz oia ꝓfint donec aduertaſ. quia ego ſum qui eruo ſperantes in me. nec eſt extra me valẽs auxilium neq; vtile ꝓfiliuz. ſed neq; durabile remediuz. Sz iam reſũpto ſpũ poſt tempeſtatẽ reconualeſce in luce miſerationũ mearũ: q: ꝓpe ſuz dicit dñs: vt reſtaurem vniuerſa non ſolum integre ſed et abundant̃ et cumulate. Nũquid mihi quicq̃ eſt difficile. aut ero ſimilis dicenti ⁊ non facienti? Ubi eſt fides tua? Sta firmit̃ et ꝓſeuerant̃ Eſto longanimis et virtortis. venict tibi ꝓſolatio in tꝑe ſuo Expecta me expecta: veniam et curabo tu. Tentatio eſt q̃ te vexat: et formido vana que te exterret. Quid imporrat ſolicitudo de futuris ꝓtingentibus. niſi vi triſticiam ſup triſticiam

habeas? Sufficit diei malitia sua.
Uanum est et inutile de futuris ꝓtur
bari vel gratulari q̄ forte nunq̄ eue
nient. Sed humanum est huiusmodi
imogitatōibus illudi. ꝛ prauí adhuc
animi signū tam leuit trahi a sugge
stione inimici. Ipse em̄ non curat an
veris an falsis illudat et decipiat. et
vtrum p̄sentiū amore vel futuroꝝ for
midine ꝓsternat. Non g̃ turbet cor
tuū neq; formidet. Crede in me: et in
miscdia mea habero fiduciā. Qñ tu
te elongatū estimas a me: sepe sum
propinquior. Quando tu estimas to
tum pditum: tunc sepe magis meren
di instat lucrum. Non est totum pdi
tum: quando res accidit in ꝓtrariuz
Non debes iudicare fm pñs sentire
necsic grauitati alicui vndecūq; veni
enti inherere et accipe: tanq̄ omnis
spes sit ablata emergēdi. Noli puta
re te derelictū ex toto: q̄uis ad tēp²

miſerim tibi aliquā tribulationē vel etiam optatā ſubtraxerim ꝓſolatōꝫ ſic eū tranſiē ad regnū celoꝝ. Et hoc ſine dubio magis expedit tibi ⁊ ceteris ſeruis meis vt exerciteminī aduerſis: q̄ſi cuncta ad libitū habere tis. Ego noui cogitationes abſcondi tas. qꝛ multū expedit ꝓ ſalute tua vt interdū ſine ſapoꝛe relinq̄ris. ne forte eleuꝛis in bono ſucceſſu: et tibiipſi placere velis in eo quod non es Q̄ dedi auferre poſſū: et reſtituere cum mihi placuerit. Cū dedero meū eſt. cū ſubtraxero tuū nō tuli: qꝛ meū eſt oīne datum bonū et oīne donum ꝓfectum. Si tibi admiſero grauitatē aut q̄libet ꝓtrarietatē non indigneris neq̄ ꝓcidat cor tuū: ⁊ ego cito ſubleuare poſſum et oē onus in gaudium tranſmutare. Uerūtamen iuſtus ſū ⁊ recōmendabilis multū: cuꝫ ſic facio tecū. Si recte ſapis et in ve

ritate aspicis: nūq̄ debes ꝓpter ad uersa tam directe ꝓtristari. sed magis gaudere et grās agere. immo ꝟ vnicū reputare gaudiū et affligens te doloribus non parco tibi. Sicut dilexit me pat̄ ego diligo vos. dixi dilectis discipulis meis: quos vtiq̄ non missi ad gaudia tpalia sed ad magna certamina. non ad honores sed ad despectiones. non ad ociū sed ad labores. non ad requiem sed ad asferendū fructum multum in patiĉtia horum memento fili mi verborum

De neglectu oīs creat̄e vt creatoꝛ possit inueniri Ca.xxxvi

DOmine mi adhuc bene indigeo maiori gratia si debeā illuc puenire: vbi manemo poterit nec vlla creatura ipedire. Dā q̄diu res aliq̄ me retinet: nō possū libere ad te volare

Lupiebat libere volare qui dicebat: Quis dabit mihi pennas sic colūbe et volabo et requiescā? Quid simplici oculo quietius. ⁊ quid liberius nil desideranti in terris? Oportet igit oēm ptransire creaturā. et seipsū p/fecte deserere ac in excessu mentis stare et videre te oīm conditorē cuj creaturis nil simile hr̄e. Et nisi quis ab omnibus creaturis fuerit expeditus non poterit libere intendere diuinis. Ideo eiā pauci inueniunt̄ contemplatiui: qz pauci sciunt se abscisis creaturis ad plenū sequestrari. Ad hoc magna requiritur gr̄a. que animā leuet et supra seipsam rapiat Et nisi homo sit in spiritu eleuatus et ab omnibus creaturis liberatus ac deo totus vnitus. quicqd scit. qc/quid etiam hj: non est magni ponderis. Diu paruus erit et in terra iacebit. q aligd magni estimat nisi solus

vnum immensũ eternũ bonũ. Et qc/
quid deus non est. nihil est. ⁊ ꝓ nihi
lo computari debet. Est quippe mag
na differentia sapientia illuminati et
deuoti viri: et scientia litterati et stu
diosi clerici. Multo nobilior est illa
doctrina que desursum ex diuina in/
fluentia manat: q̃ que laboriose hu
mano acquirit̃ ingenio. Plures re/
periunt̃ ꝯtemplationẽ desiderare: sꝫ
que ad eam requirunt̃ non student
exercere. est et magnũ impedimentũ
qꝛ in signis et in rebus sensibilibus
statur: et parum de ꝑfecta mortifica
tione habet̃. Nescio quid est et quo
spiritu ducimur ⁊ quid pretendimus
qui spũales dici videmur: ꝙ totum
laborẽ, et ampliorẽ solicitudinẽ pro
ĩnsitorijs et vilib⁹ rebus agim⁹. et d̃
int̃ioribus nr̃is vix raro plene recol
lectis sensibus cogitamus. Prohdo
lor statim post modicã recollectionẽ

foras erũpim⁹:nec opa nr̃a districta examinatõe trutinam⁹. Ubi iacẽt affectus nr̃i nõ attendim⁹:z q̃ impura sint oĩa nr̃a non deploramus. Oñis quippe caro corrupat viã suã:z iõ se q̃bat diluuiũ magnũ. Lũ q̃ intior affect⁹ nr̃ corrupt⁹ sit: necesse est vt actio seq̃ns index carentie intioris vigoris corrumpat. Ex puro corde pce dit fruct⁹ bone vite. Quantũ qs fecerit q̃rit:sz ex q̃nta virtute agit nõ tã studiose pensat. Si fuerit fortis. diues. pulcer. habilis. vl' bon⁹ scriptor bon⁹ cantor. bon⁹ laborator inuestigat: q̃ paup sit spũ q̃ patiens et mitis. q̃ deuotus et internus a multis tacet. Natura extiora hois respicit: gr̃a ad intiora se puertit. Illa freq̃nt fallit:ista in deo spat vt nõ decipiat

De abnegatõe sui z abdicatõe oĩs cupiditatis Ca.xxxvii

FIli nō potes pfecte possidere libertatē: nisi totalit abneges temetipsū. Lōpediti sūt oīs pprietarij et suiipsi⁹ amatores cupidi. curiosi. girouagi querētes sp mollia. non que ihesu xpi. sed sepe ß fingentes et cōponentes qđ non stabit. Peribit eīm totum: qđ non est ex deo ortum. Tene breue et pfumatū ẏbum. Dimitte oīa: et inuenies oīa. Dimitte cupiditatē: z iuenies reqem Hoc mente ptracta: et cū impleueris oīa intelliges. Dñe hoc nō est opus vnius diei nec ludus parulo⁹: imo in ß breui includit omnis pfectio religioso⁹. Fili non debes auerti nec statim deiici audita via pfecto⁹: sed magis ad sublimiora puocari et ad minus ad hec ex desiderio suspicare Utinā sic tecū esset et ad ß pueniisses vt tuiipsius amator nō esses. sed ad nutū meū pure stares. et ei⁹ auc tibi

p̄posui pr̄is: tunc mihi valde placeres. ⁊ tota vita tua cū gaudio ⁊ pace transiret. Habes adhuc multa ad relinquendū: que nisi mihi ex integro resignaueris non acquires quod postulas. Suadeo tibi a me emere aurū ignitū vt locuples fias. i. sapīam celestem oīa infima ꝯculcantē. Postpone terrenā sapīam. oēm humanaꝫ cōplacentiā ⁊ ꝓpriam. Dixi tibi vili ora emenda ꝓ p̄ciosis ⁊ altis in rebꝰ hūanis. Nā valde vilis et ꝑua ac pene obliuiōi tradita videt̄ v̄a celestis sapīa. nō sapiens alte de se nec magnificari querens in terra: quaꝫ multi oretenus p̄dicant. sed vita longe dissentiunt: ipsa tñ est p̄ciosa margarita a multis abscondita.

De instabilitate cordis et d̄ intentiōe finali ad deum habenda Ca. xxxviii

Fili noli credere affectui tuo qui nunc est: cito mutabit in aliud. Quamdiu enī vixeris mutabilitati subyect⁹ eris etiā nolēs vt mōletus. mōtristis modo pacat⁹ mō turbatus. nunc deuotus. nūc inō uotus: nūc studiosus. nūc accidiosus nūc grauis: nūc leuis inueniaris. Sz stat sup hec mutabilia sapiens z bñ doctus in spū. non attendens quid in se sentiat vel qua parte flet ventus instabilitatis: sed vt tota intentio mē tis eius ad debitū et ad optimū pficiat finē. Nam sic poterit vnus z idē inconcussus pmanere. simplici intentionis oculo p tot varios euent⁹ ad me imptermisse directo: Quāto aūt purior fuerit intentionis oculus. tanto pstantius inē diuersas itur procellas. Sed in mlīts caligat ocul⁹ pure Intentōis: respicit enī cito in aliqō ō lectabile qō occurrit. z raro totus li

ber quis inuenit a neuo ppie exq-
sitionis. Sic iudei olim venerant in
bethaniam ad marthā et mariā. non
ppter ihm tm̄. sed vt lazarum vide-
rent. Mundandus est ḡ intentionis
oculus: vt sit simplex ⁊ rect⁹ atq; vlt̄
oia varia media ad me dirigendus.

Qō amanti sapit deus sup
pia et in oibus La. xxxix

ECce deus meus ⁊ oia. Quid
volo amplius: ⁊ quid felici⁹
desiderare possum? O sapi-
dum et dulce vbum. sed amanti vbū
non mundū nec ea que in mdo sunt
Deus meus et omnia. Intelligēti sa
tis dictū est: et sepe repetere iocūdū
est amanti. Te siquidem pſente iocū
da sunt oia: te aūt absente fastidiunt
cuncta. Tu facis cor ̄inquillū: ⁊ pacē
magnam leticiamq; festiuam. Tu fa
cis bn̄ sentire ō oibus ⁊ in omnibus

te laudare:nec pt aliquid sine te diu placere:sed si dr gratum esse t bñ sapere. oportet grām tuam adesse et condimēto tue sapīe condiri. Cui tu sapis.quid ei recte non sapiet?et cui tu non sapis. quid ei ad iocunditatē esse poterit?Dr deficiūt in tua sapia mundi sapientes et qui carnē sapiūt: qr ibi plurima vanitas et hic mors inuenit.Qui aūt te ptemptum mūdanorū et carnis mortificationes sequunt.vere sapientes esse cognoscūtur.qr d vanitate ad veritatē:de carne ad spm transferuntur.Istis sapit deus:t quicquid inuenit in creaturis totū referunt ad laudē sui pditoris. Dissimilis tñ et multū dissimilis sapor creatoris t creature:et nitatis t tpis lucis increate et lucis illūinate O lux ppetua cuncta creata transcēdens lumina.fulgura coruscationem de sublimi penetrantem oīa intima

cordis mei. purifica. letifica. clarifica et viuifica spm̃ meū cum suis potentijs ad inherendū tibi iubilosis excessibus. O qñ veniet hec btā et desiderabilis hō. vt tua me facies pñtia et sis mihi oia in oībus? Quādiu b datum non fuerit: nec plenū gaudium erit. Adhuc ꝑhdolor viuit in me vetus homo: nō est tuus crucifixus. nō est pfecte mortuus. Adhuc ꝓcupiscit fortit aduersus spm̃. bella mouēt intestina nec regnū aie patit esse quietuz. Sed tu qui dñaris potestati maris et motū fluctuū eius tu mitigas: exurge adiuua me. Dissipa gentes q̄ bella volūt. ꝓtere eas in virtute tua ostende queso magnalia tua ⁊ glorificet dextera tua. qr nō est spes alia nec refugiū mihi nisi i te dñe deꝰ meꝰ

Qō non est securitas a tentatione in hac vita Ca. xl

Ali nunq̃ securus es in hac vita: sz quo ad vixeris semp arma spūalia tibi sunt necessaria. Int̃ hostes versaris: a dextris et a finistris impugnaris. Si g̃ non veris vndiq; scuto patientie: nō eris diu sine vulnere. Insup si non ponis cor tuū fixe in me cum mera voluntate cuncta patiendi ꝓpter me: non poteris ardorē istū sustinere nec ad plamā ꝓtingere brōnn. Oportet te g̃ viriliter omnia ꝓtransire: et potenti manu vti aduersus obyecta. Nam vincenti datur manna. et torpenti relinquitur multa miseria. Si queris in hac vita tequiē: quō tunc ꝓuenies ad eternā? Non ponas te ad multaz requiem. sed ad magnā patientiam Quere veram pacē nō in terris sed in celis: non in boībus nec in ceteris creaturis: sz in deo solo. Pro amore dei debes oia libent̃ subire. labores

scz et dolores. tentationes. vexatōs
anxietates. necessitates. infirmitates
iniurias. oblocutiōes. rep̄hensiones
humiliatōs. confusiones: correctōes
et despectiones. Hec iuuant ad vir-
tutes. hec ꝓbant xp̄i tyronem: hec fa
bricant celestē coronā. Ego reddam
ei eternā mercedem ꝓ breui labore:
et infinitā gloriam ꝓ transitoria con
fusione. Putas q̄ semp̄ habebis ꝓ
tua voluntate ꝯsolationes spūales?
Sancti mei non habuerūt tales. sed
multas grauitates et tentationes va
rias. magnasq; desolationes: sed pa
tienter sustinuerunt se in omnibus et
magis sunt ꝯfisi deo q̄ꝫ sibi. scientes
qꝛ non sunt condigne passiones hui⁹
tp̄is ad futuraꝫ gl̄iam ꝓmerendam.
Uis tu statim hr̄e. qd̄ multi post la-
chrimas et magnos labores vix ob
tinuerūt? Expecta dn̄m viriliter age
et confortare. noli diffidere. noli di-

scedere: sed corpus et aīam expone ꝯstant̄ ꝑ gl'ia dei. Ego reddā plenissime: Ego tecū ero in oī tribulatione.

Contra vana hominum iudicia Ca.xli

Fili iacta cor tuū firmiter in dño: et humanuz ne metuas iudiciū. vbi te ꝯscīa piuz reddit et insontem. Bonū est ⁊ btm̄ taliter pati: nec ꝫ erit graue hūili cordi et deo magis q̄ꝫ sibiipsi confidenti. Multi multa loquunt̄: ⁊ ideo parua fides est adhibenda. Sed et oībus satis esse non est possibile. Et si paulus oībus studuit in dño placere et oībus oīa fact⁹ est: tñ etiā ꝑ minimo duxit ꝙ ab hūano die iudicatus fuerit. Egit satis ꝑ alioꝝ edificatione et salute q̄ꝫtuz in se erat et poterat: sed ne ab alijs aliqñ iudicaret̄ vel nō despiceret̄. cohibere nō potuit. iō totū

deo cōmisit qui totū nouerat. et pa-
tientia et humilitate ꝯtra ora loquē
tium iniqua ac etiam vana ac mēdo
sa cogitantium atq; ꝑ libitu suo que
q; iactantium se defendit. Respondit
tamen interdū: ne infirmis ex sua ta
citurnitate generaretur scandalum.
Quis tu vt timeas a mortali hoīe iu
dicari? Hodie est ⁊ cras non cōparet
Deū time: ⁊ hoīm t̄rores nō expaue
sces. Quid pōt aliquis in te verbis
aut iniurijs? Sibi potius nocet q̄q̄ ti
bi: nec poterit iudiciū dei effugere q
cūq; est ille. Tu habe deū p̄ oculis ⁊
noli cōtendere verbis q̄rulosis. Qđ
si ad presens videris succumbi et cō
fusionem pati quā nō meruisti: ne in
digneris ex hoc. neq; ꝑ impatientiā
minuas coronam tuā. sed ad me po-
tius respice in celū. qui potens sum
eripe ab omni confusione et iniuria
et vnicuiq; reddere ſm opera sua.

De pura et integra resigna/
tione sui ad obtinendā cordis
libertatem La.xlii

Fili relinq̄te: et inuenies me
sta sine electione et oñi p
prietate: et semp lucraberis
Nam et adijcietur tibi amplior gr̄a:
statim vt te resignauetis nec resump
seris. Dñe quotiens me resignabo ꝛ
in quibus me relinquā? Semp et in
omni hora. sicut in paruo sic et in ma
gno: nihil excipio sed in omnibus te
nudatū inueniri volo. Alioquin quō
poteris esse meus ꝛ ego tuus: nisi fu
eris ab omni ꝓpria voluntate intus
et foris spoliatus? Quanto celerius
h agis. tanto meli⁹ habebis? et q̄nto
plenius ꝛ sincerius: tanto plus mihi
placebis et ampli⁹ lucraberis. Qui
dam se resignāt sed cū aliq̄ exceptōe
Nō em̄ plene deo confidūt. iō ꝓuidere

sibi satagunt. Quidam etiam primo totū offerunt. sed postea tentatione pulsante ad ppria redeunt: ideo minime in virtute pficiunt. Hi ad verā puri cordis libertatem ⁊ iocunde familiaritatis mee grām non pringent nisi integra resignatione et quotidiana sui immolatione prius facta sine qua non stat nec stabit vnio fruitiua Dixi tibi sepissime: et nūc iterū dico Relinque te. resigna te: ⁊ frueris magna interna pace. Da totum p toto. nil exquire. nil repete. sta pure et inhesitanter in me et habebis me. Eris liber in corde: et tenebre non poterunt te. Ad hoc conare. hoc ora. hoc stude desiderare: vt ab omni pprietate possis expoliari: et nudus nudū ihm sequi. tibi mori ⁊ mihi eternaliter viuere. Tunc deficient omnes vane fantasie. perturbationes inique ⁊ cure superflue. Tūc etiā recedet īmoderat

timor:et inordinatus amor mortef.

De bono regimine in externis et recursu ad deum in p̄iculis La.xliii

Ili ad istud diligenter tendere debes vt in oī loco.actōe seu occupatione externa sis interius liber et tuiipsius potens. et sint omnia sub te ⁊ tu non sub eis:vt sis dīs actionū tuarum.et rector:nō seruus.nec empticius sed magis exemptus. verusq; hebreus in sortem ac libertatem transiens filiorum dei qui stant sup̄ p̄sentia et speculant eterna. qui transitoria intuentur sinistro oculo. et dextro celestia: quos temporalia non trahunt ad inherendum.sed trahūt ipsi ea magis ad bī seruiendum put ordinata sunt a deo et instituta a summo opifice qui nil inordinatum reliquit in sua creatura

Si etiam in omni euentu stas nō in apparentia externa. nec oculo carnali lustras visa vel audita. sed mox in qualibet causa intras cum moyse in tabernaculum ad ꝓsulendum dñm: audies nonnūq; diuinū responsum z redies instructus de multis pñtib⁹ et futuris. Semp eñ moyses recursum habuit ad tabernaculū ꝓ dubijs et questiōibus soluendis: fugitq; ad oſois adiutorium ꝓ piculis z improbitatibus hoīm subleuandis: sic z tu ꝓfugere debes in cordis tui secretariū. diuinū intentius implorando suffragium. Propterea nanq; iosue et filij israel a gabaonitis legunt decepti. quia os dñi non prius interrogauerunt: sed nimium creduli dulcibus sermonibus falsa pietate delusi sunt

Qō homo non sit importunus in negocijs La. xliii

Fili cõmitte mihi semp causã tuam: ꝛ ego bñ disponam in tempore suo. Expecta ordinationẽ meam: et senties inde pfectum. Dñe satis libenter oĩs res tibi cõmitto: qꝛ parum potest cogitatio mea pficere. Utinã non multũ adhererẽ futuris euẽtib⁹: sed ad bñplacitũ tuum me incunctanter offerrez. Fili mi sepe homo rem aliquã agitat q̃z desiderat: sed cum ad eam puenerit aliter incipit sentire. quia affectiões circa idem non sunt durabiles sz magis de vno in aliud nos impellunt. Non est g̃ minimũ etiaz in minimis se relinquere. Uerus pꝛofectus hominis est abnegatio suiipsius. et homo abnegatus valde liber est ꝛ securus. Sed antiquus hostis oĩbus bonis aduersans. a tentatõe non cessat ꝛ die noctuq; g̃ues molit insidias: si forte in laq̃um deceptõis possit pcipi

tare incautum. Uigilate g̃ ⁊ orate dicit dñs: vt non intretis in tentationẽ.

Qd̃ homo nihil boni ex se habet et de nullo gloriari potest Ca. xlv

Omĩe quid est homo ꝙ memer es eius: aut filius hominis quia visitas eum? Quid ꝓmeruit hõ vt dares illi gr̃am tuaꝫ Dñe quid possum cõqueri si deseris me: aut quid iuste obtendere possuꝫ si quod peto non feceris? Cercte hoc in veritate cogitare possum ⁊ dicere Dñe nihil sum nihil boni ex me habeo: sed in omnibus deficio et ad nihil semꝑ tendo. Et nisi a te fuero ad intus et interius informatus: totus efficior tepidus et dissolut⁹. Tu aũt dñe sꝑ idem ipse es ⁊ ꝑmanes in et̃nũ: semꝑ bonus iustus ⁊ sctũs. bñ iuste ac sctẽ agens oĩa et disponens in

sapientia. Sed ego qui ad defectum magis ꝓnus sum q̃ ad ꝓfectum nō sum semp in vno statu ꝑdurās: quia septem tempora mutantur super me Ueruntamē cito melius fit cum tibi placuerit ⁊ manum porrexeris adiutricem qr tu solus sine humano suffragio poteris auxiliari: et in tantuꝫ ꝓfirmare vt vultus meus amplio in diuersa non mutet: sed in te vno cor meum conuertat et quiescat. Unde si bñ scirem omnē humanam ꝓsolationem abiicere siue ꝓpter deuotioneꝫ adipiscendam siue ꝓpter necessitatē qua compellor te querere. quia non est homo qui me ꝓsoletur: tunc merito possem de gratia sperare tua et de dono noue consolationis exultare Gratias tibi vñ totū venit: quotiens cūq; mihi bñ succedit. Ego aūt vanitas et nihilū añ te. inconstans homo ⁊ infirmus. Uñ ergo possuꝫ gloriari

aut cur appeto reputari? Hunqd de nihilo? et hoc vanissimū est. Vere in anis gloria mala pestis. vanitas ma xima. quia a vera trahit gloria et ce lesti spoliat gr̃a. Dum eñ homo con placet sibi. displicet tibi. dum inhiat laudibus humanis. priuat veris vir tutibus. Est aũt vera gloria et exul/ tatio sctã. gloriari in te et non in se: gaudere in noīe tuo nō in virtute p pria. nec in aliqua creatura delectari nisi ppter te. Laudet nomen tuū nō meū. magnificet opus tuū nō meum bñdicat nomen sanctum tuum. nihil aũt attribuat mihi de laudibus ho/ minum. Tu gloria mea tu exultatio cordis mei. In te gloriabor ꝛ exulta bo tota die. p me aũt nihil nisi in in/ firmitatib⁹ meis. Querāt iudei glo/ riam que abinuicem est: ego banc re quirã que a solo deo est. Omnis qui dem glia humana. dis honor tpalis

omnis altitudo mūdana eterne glo rie tue comparata vanitas est ⁊ stul ticia. O veritas mea et misericordia mea deus meus trinitas beata: tibi soli laus virtus honor et gloria per infinita seculorum secula. Amen.

De ptemptu omnis talis honoris La.xlvi

Ili noli tibi attrahere si vide as alios honorari ⁊ elevari te aūt despici et humiliari. Erige cor tuū ad me in celū ⁊ non cō tristabit te ptemptus hois in terris Dñe in cecitate sumus et vanitate ci to seducimur. Si recte me inspicio. nūq̄ mihi facta est iniuria ab aliqua creatura. vñ nec iuste habeo pqueri aduersum te. Quia aūt frequent̄ et grauit̄ peccaui tibi. merito armatur ptra me oīs creatura. Mihi igit̄ iu ste debet̄ confusio et ptemptus: tibi

ant laus honor et gloria. Et nisi me ad hoc p̄parauero q̄ velim libenter ab oī creatura despici et relinq. atq; penitus nihil videri: nō possum interius pacificari et stabiliri. nec spūaliter illuminari. neq; plene tibi vniri.

Qd̄ pax non est ponenda in hominibus Ca. xlvii

Jli si ponis pacem tuam cuz aliqua p̄sona propter tuum sentire et conuiuere. instabilis eris et implacatus. Sed si recursum habes ad semper viuentem et manentem veritatem. non contristabit te amicus recedens aut moriens. In me debet amici dilectio stare. et propter me diligendus est quisquis tibi bonus visus est et multū charus in hac vita. Sine me non valet nec durabit amicitia: nec est vera et munda dilectio quam ego non copulo.

Ita mortuus deberes esse talibus af
fectionibus dilectoꝝ hoīm. vt quātū
ad te ꝑtinet sine omni humano pota
res esse ꝯsortio. Tanto hō deo ma-
gis apporpinquat. quāto ab oī sola
tio terreno longius recedit. Tanto
etiā altius ascendit ad deum: quāto
ꝓfundius in se descendit ⁊ plus sibi
ipsi velescit. Qui aūt aliquid boni si
bi attribuit. gr̄am dei in se venire im
pedit: qꝛ gr̄a spiritus sancti cor hūi-
le semꝑ querit: Si scires te perfecte
annihilare atqꝫ ab omni creato amo
re euacuare tunc deberem in te cum
magna gratia emanare. Sed qñ tu
respicis ad creaturas: subtrahitur ti
bi aspectus creatoris. Disce te in om
nibus ꝓpter creatorem vincere. tunc
ad diuinam valebis cognitionem ꝑ
tingere. Quantūcunqꝫ modicum sit
si inordinate diligitur et respicitur
retardat a summo bono et vitiat.

Ili non moueant te pulcra et subtilia dicta hoim. Non enī est regnū dei in sermone sed in virtute. Attende verba mea q̄ corda accendunt ꝛ mentes illuminat inducunt compunctionē et veram ingerunt ꝓsolationem. Hunc̄ ad hoc legas verbum vt doctior aut sapientior possis videri: sed stude mortificationem vitiorum: quia hoc amplius tibi ꝓderit q̄ noticia multarū difficilium questionū. Cum multa legeris et cognoueris: ad vnū tamen oportz venire principiū. Ego sum qui doceo hominē scientiam: ꝛ clariorem intelligentiam paruulis tribuo: q̄ ab homine possit doceri. Cui ego loquor. cito sapiens erit et multum in spiritu ꝓficiet. Ue illis qui multa curiosa ab

hominibus inquirunt: & de via mihi fruendi parū curant. Veniet tempus qū apparebit mgr magroꝝ xps dns angelorum. cunctorū auditurus lectionis. hoc est singulorum examinaturus ꝓscientias: et tunc scrutabitur hierusalem in lucernis. et manifesta erunt abscondita tenebraꝝ: tacebūt q argumenta liguarum. Ego sum q humilem in puncto eleuo mentem. vt plures eterne veritatis capiat rationes: q siquis decem annis studuisset in scolis. Ego doceo sine strepitu ꝟborum. sine ꝓfusione opinionū. sine fastu honoris. sine pugnatione argumentoꝝ. Ego sum qui doceo terrena despicere. ꝓsentia fastidire. eterna quercre. eterna sapere. honores fugere. scandala sufferre: omnes spem in me ponere. extra me nil cupere: et sup omnia ardent me amare. Nam quidam amando me intime didicit

diuina et loquebat mirabilia. Plus
ꝓfecit in relinquendo oīa q̄ꝫ in stu-
dendo subtilia. Sed alijs loquor cō
munia. alijs spālia: aliquib⁹ insignis
et figuris dulciter appareo. qbusdā
vo in multo lumine reuelo misteria
Una vox librorum. sed non oms eq̄
informat: quia intus sum doctor ve-
ritatis. cordis scrutator. cogitationū
intellector. actionum ꝓmotor. distri
buens singulis sic dignū iudicauero.

De non attrahendo sibi res exteriores Ca. xlix

Jli in multis oportet te es
se inscium et estimare te
tanq̄ꝫ mortuū sup terram:
ꝛ cui totus mundus cruci
fixus sit. Multa etiam oportꝫ surda
aure ꝑtransire: et q̄ tue pacis sūt ma
gis cogitare. Utilius est oculos a re
bus displicentibus auertere et vni-

cuiq; suū sentire relinquere: q̄ꝫ ꝯtentiosis ſmonibus deſuire. Si bñ steteris cū deo et ei⁹ iudiciū aspexeris facilius te victū portabis. O dñe q̄usq; venimus? Ecce damnū defletur tpale. ꝑ modico questu laboratur et curritur: et spūle detrimentū in obliuionē transit. ⁊ vix sero redit. Qđ parū vel nihil ꝓdest attenditur: ⁊ qđ sūme necessariū est negligent̄ p̄terit̄ qꝛ tot⁹ hō ad ext̄na đfluit: ⁊ nisi cito resipiscat: libens in exterioꝛib⁹ iacet

Qđ non omnibus est credendum: ⁊ de facili lapsu v̄boꝛum Ca.l.

A mihi auxilium dñe de tribulatione: quia vana salus hominis. Quam sepe ibi nō inueni fidem vbi me habere putaui quotiens etiaꝫ ibi repperi. vbi min⁹ p̄sumpsi. Uana ergo spes in hoībus

salus aũt iustor in te deus. Bñdict⁹ sis dñe deus in oĩbus: que accidunt nobis. Infirmi sumus ⁊ instabiles: cito fallimur et pmutamur. Quis est hõ qui ita caute et circũspecte in omnibus se custodire valet: vt aliqñ in aliquã deceptionẽ vel pplexitatẽ nõ veniat? Sed qui in te dñe cõfidit ac simplici ex corde querit: non tam facile labit. Et si inciderit in aliquã tribulationẽ quõcũq; etiã fuerit implicatus? citius p te eruet aut a te ꝑso labitur: q⁹ tu non deseris in te sperãtem vsq; in finem. Rarus fidus amicus in cunctis amici pseuerans ꝑssuris. Tu dñe tu solus es fidelissimus in omnibus: ⁊ preter te non est alter talis. O q̃ bene sapuit illa aia sctã q̃ dixit: mens mea solidata ẽ et in xꝑo fundata. Si ita mecũ foret: non tam facile timor hũanus me solicitaret nec vbor iacula moueret. Quis oia

prenidere: quis pcauere futura mala
sufficit? Si puisa etiã ledũt sepe: qd
improuisa nisi grauit etiam feriunt
Sed quare mihi misero non meliuſ
puidi. Lur etiam tam facile alijs cre
didi? Sed homines sumuſ nec aliud
q̃ fragiles homines sumus: etiam si
angeli a multis estimamur et dici-
mur. Lui credam dñe. cui credaz nisi
tibi? Ueritas es q̃ non fallis nec falli
potes. Et rursũ. Dis homo mendax
infirmus. instabilis z labilis maxie
in verbis. ita vt statim vix credi de-
beat qd recte in facie sonore videt:
Quã prudenter pmonuisti cauendũ
ab hoĩbus: et qz inimici hoĩs dome
stici eius nec credendũ si quis dixerit
ecce h aut ecce illic. Doctus sũ dãno
meo: z vtinã ad cautelã maiorẽ. z nõ
ad insipientiã mihi. Laurus esto qui
dã ait. cautus esto: serua apud te qd
dico. Et dum ego sileo et absconditũ

credo. nec ille silere potest qđ silen/
dum perijt: sed statim ꝑdit me ⁊ se ⁊
abijt. Ab huiusmodi fabulis ⁊ incau
tis hoībus ꝓtege me dñe: ne in ma/
nus eoꝝ incidā nec vnq̄ talia cōmit
tā. Uerbum verū et stabile da in os
meū: et linguā callidā lōge fac a me
Qđ pati nolo. omnimode cauere de
beo. D q̄ bonū ⁊ pacificum de alijs
silere. nec indifferenter omnia cre/
dere. neq; de facili vlterius effari.
paucis seipsum reuelare. te sp inspe
ctorem cordis querere. nec oī vento
verborum circūferri: sed oīa intima
et externa fm tue bñplacitum volun
tatis optare ꝑfici. Quā tutum ꝑ con
seruatione celestis gr̄e humanam fu
gere apparentiam. nec appetere que
foris admirationem videntur ꝑbere
sed ea tota sedulitate sectari. que vi
te emendationem dant et feruorem
Quā multis nocuit virtus scita ac

ꝓpere laudata: q̃ꝫ sane ꝓfuit gr̃a si-
lentio seruata inhac fragili vita que
tota tentatio fertur et militia.

De confidentia in deo habē da quando insurgunt verborū iacula Ca.li

Jli sta firmit̃ et spera in me.
Quid em̃ sunt v̄ba nisi ver-
ba? Per aerem volant: sed
lapidem non ledunt. Si reus es co-
gitaq; te libenter velis emendare:
Si nihil tibi ꝯsci⁹ es. pensa q; velis
libent̃ ꝓ deo ꝫ sustinere. Parū satis
est vt vel v̄ba interdū sustineas: qui
necdū fortia verbera tolerare vales
Et quare tā parua tibi ad cor ĩnseūt
nisi qꝛ adhuc carnalis es et homīes
magis q̃ꝫ oportet attendis? Nam qꝛ
despici metuis. reprehendi pro exce
ssibus non vis: et excusationum vm
bracula queris. Sꝫ inspice te melius

et agnosces. qꝛ viuit adhuc in te mũ
dus. et vanus amoꝛ placendi homi
nibꝰ. Cum eñ quassari refugis et cõ
fundi ꝓ defectibus: constat vtiqꝫ ꝙ
nec vere humilis sis nec vere mũdo
moꝛtuus nec tibi mundus crucifixus
Sed audi verba mea: ⁊ non curabis
decem milia hominũ verba. Ecce si
cuncta contra te dicerentur que fingi
maliciosissime possent: quid tibi no-
cerẽt si oĩo transire permitteres nec
plus q̃ꝫ festucaꝫ ꝑpenderes? Nunqd
vel vnum capillũ tibi extrahere pos
sent? Sed qui coꝛ intus non hꝫ. nec
deum pꝛe oculis: faciliter verbo mo
uetur vituperatõnis. Qui aũt in me
confidit nec ꝓpꝛio iudicio stare ap-
petit: absqꝫ hũano terroꝛe erit. Ego
eñ sum iudex et cognitoꝛ oĩm secre
toꝛum. ego scio qualiter res acta est
ego iniuriantem noui ⁊ sustinentem
A me exijt v̄bum istud. me ꝑmittẽte

hoc accedit: vt reuelenter ex multis cordibus cogitationes. Ego reũ et innocentem iudicabo: sed occulto iudicio vtrũq; ante ꝓbare volui. Testimoniũ hoĩm sepe fallit? meũ iudiciũ verum est: stabit et nõ subuertet̃. latet plerunq; et paucis ad singula patet. nunq̃ tamen errat nec errare potest. etiam si oculis insipientiũ nõ rectum videatur: Ad me ergo recurrendum est in omni iudicio: nec proprio innitendum arbitrio. Justus em̃ non conturbabitur quicquid a deo ei acciderit: Etiam si iniuste aliquid contra eum ꝓlatum fuerit. non multũ curabit. Sed nec vane exultabit. si ꝑ alios rationabiliter excusetur. Pensat nãq;. qꝛ ego sum scrutãs corda et renes: qui uon iudicio ſm faciem et humanam apparentiam. Nam sepe in oculis meis repit̃ culpabile: qd̃ hominũ iudicio credit̃ laudabile. Dñe

deus iudex iuste fortis et patiens q̄
hoīm nosti fragilitatem et prauitatē
esto robur meum ⁊ tota fiducia mea
Non eñ mihi sufficit ꝓscientia mea
Tu nosti quod ego nō noui: ⁊ ideo in
omni rep̄hensione me humiliare de
bui ⁊ mansuete sustinere. Ignosce q̄
mihi ꝓpitius quotiens sic non egi: ⁊
dona iterum gr̄am amplioris suffe-
rentie. Melior est enim mihi tua co
piosa misericordia ad consecutionē
indulgentie? q̄ mea opinata iusticia
ꝓ defensione latentis conscientie. Et
si nihil mihi conscius sum. tamen in
hoc me iustificare non possum: q̄ re
mota misericordia tua non iustifica
bitur in conspectu tuo omnis viuens

Q̄ omnia grauia ꝓ eterna vi
ta sunt tolerāda La. lii

Ili non frangant te labores
quos assumpsisti ꝓpter me

nec tribulationes te deijciant vsque quaq; sed mea ꝓmissio in omni eū tu te roborer et ꝓsoletur. Ego sufficiens sum ad reddendum supra oēm modum et mensurā. Non hic diu laborabis: nec semp grauaberis doloribus. Expecta paulisper. et videbis celerem finē malox. Veniet vna hō. qñ cessabit omnis labor ⁊ tumultus Modicū est et breue omne qđ transit cum ꝛpe. Age ḡ qđ agis fideliter labora in vinea mea. ego ero merces tua. Scribe. lege. canta. geme. tace. ora. sustine viriliter ꝓtraria: digna est his oībus et maioribus plus vita eterna. veniet pax in die vna q̄ nota est domīo: ⁊ erit non dies neq; nox huius scilicet temporis: sed lux ꝑpetua. claritas infinita. pax firma ⁊ requies secura. Non dices tūc. quis me liberabit de corpe mortis huius nec clamabis: heu mihi q; incolatus

meus ꝓlongatus est: qñ ꝑcipitabit mors. et salus erit indefectiua. anxietas nulla. iocunditas btā. societas dulcis et decora. O si vidisses sanctorum in celo coronas ꝑpetuas. quāta quoq; nunc exultant gloria q huic mŏo olim ꝓtemptibiles ⁊ quasi vita ipsi indigni putabant: ꝑfecto te statim humiliares vsq; ad terram: ⁊ affectares potius oībus subesse q̄; vni ꝓeesse: nec huius vite letos dies cō cupisceres. sed magis ꝑ oco tribulari gauderes: et ꝑ nihilo inter hoīes computari maximū lucrum duceres O si tibi hec saperent et ꝑfunde ad cor ĩnsirent: quō auderes vel semel conqueri. Nonne ꝑ vita eterna cuncta laborioſa sūt toleranda? Non est paruū quid. lucrari aut ꝑdere regnū dei. Leua igit faciem tuam in celū. Ecce ego ⁊ oīs scti mei mecū qui in hoc seculo magnū habuere certamē

mō gaudent.mō consolant.et mō se curi sunt:.et mō requiescunt et sine fi ne i regno prīs mci pmānebūt mecū

De die eternitatis et huius vite angustijs La.liii

Superne ciuitatis mānsio be atissima:O dies eternitatis clarissima! quā nox nō obscu rat·sed sūma veritas semp irradiat dies semp !eta.semp secura: et aūq̄ statuz mutans in contraria.O vtinā dies illa illuxisset et cuncta hec tpa/ lia finem accepissent. Lucet quidem scīs ppetua claritate splendida:sed non nisi a longe t p speculū pegrinā tibus interra . Nouunt celi ciues q̄ gaudiosa sit illa:gemunt exules filij eue q̄ amara et tediosa sit ista. Dies huius temporis pauui et mali.pleni doloribus et angustijs.vbi hō mul/ tis pctis inquinat.multis passionib⁹

irretit. multis timoribus stringitur. multis curis distendit: & multis curiositatibus distrahit. multis vanitatibus implicat: multis erroribus circũfunditur. multis laboribus atteritur tentatiõibus grauat. delitijs enerua tur. egestate cruciat. O qñ finis horum multoꝝ laborum: qñ liberabor a misera seruitute vitiorum? Qñ memorabor dñe tui solius: qñ ad plenũ letabor in te? Qñ ero sine omni impedimento. et in vera libertate. sine omni grauamine mentis et corporis? Qñ erit pax solida. pax imperturbabilis et secura: pax intus et foris. pax ex omni parte firma? Jhesu bone qñ stabo ad videndum te. quando contemplabor gloriam regni tui: q̃ndo eris mihi omnia in omibus? O quã do ero tecum in regno tuo: quod preparasti dilectis tuis ab eterno? Relictus sum pauꝑ et exul in tra hostili:

vbi bella q̃tidiana et infortunia maxima. Consolare exiliũ meũ mitiga dolorem meum: quia ad te suspirat omne desiderium meum. Nam onus mihi totum est: quicqd mõs h̃ offert ad solatium. Desidero te intime frui sed nequeo ap̃hendere. Opto inhe rere celestib⁹: sed deprimunt res tpales et inmortificate passiones. Dẽ te omibus rebus supesse volo: carni aũt inuite subesse cogor. Sic ego infelix homo mecum pugno: et factus sum mihimetipsi grauis: dũ spiritus sursum et caro querit esse deorsum O qnid intus patio: dũ mente celestia tracto ⁊ mox carnaliũ turba occurrit oranti Deus me⁹ ne elõgeris a me neq; declines in ira a fuo tuo. Fulgura coruscationem tuam et dissipa eas: emitte sagittas tuas et conturbentur omnes fantasie inimici. Recollige sensus meos ad te. Fac

me obliuiſci oīm mundanorum. Da cito abīcere et ꝓtemnere fantaſmata vitiorum. Succurre mihi eterna veritaſ: vt nulla me moueat vanitaſ Aduenī celeſtis ſuauitas. ⁊ fugiat a facie tua oīs impuritas. Ignoſce q̄ mihi et miſericordit indulge: q̄tiens ꝓtet te aliud in oratione reuoluo. Cōfiteor etenī vere: qr valde diſtracte me ꝓſueui hr̄e. Nā ibi multotiens non ſum vbi corpaliter ſto aut ſedeo ſed ibi magis ſum quo cogitatōnib⁹ fero. Ibi ſum vbi cogitatio mea eſt Ubi eſt frequēter cogitatio mea: ibi eſt id quod amo. Hoc mihi cito occurrit: quod naturaliter delectat aut ex vſu placet. Unde tu veritas apte dixiſti. Ubi enī eſt theſaurus tuus. ibi eſt et cor tuū. Si celū diligo. libēter de celeſtibus penſo: ſi mōm amo felicitatibus mundi congaudeo: et ō aduerſitatibus eius triſtor. Si carnē

diligo.que carnis sūt sepissime imaginor: Si spīm amo.de spiritualibus cogitare delector. Quecunq; eīm diligo.de his libenter loquor t audio atq; taliū imagines ad domū mecuz reporto. Sed btūs ille homo qui pter te dñe omībus creaturis abeun di licentiam tribuit . qui nature vim facit et ꝓcupiscentias carnis feruore spūs crucifigit: vt serenata ꝓscientia puram tibi oīoem offerat:dignusq; sit angelicis interesse chozis . oībus terrenis foris et intus exclusis.

De desiderio eterne vite et quanta sint certantibus bona promissa La.liiii

Ili mi cum tibi desiderium eterne beatitudinis desuper infundi sentis et de tabernaculo corporis exire concupiscis vt claritatem meam sine vicissitudinis

vmbra ꝓtemplari possis: dilata cor tuum et oī desiderio hanc sctām inspirationem suscipe. Redde amplissimas supni bonitati grās: que tecū sic dignanter agit. clemēt visitat. ardent excitat: potenter subleuat ne ꝓ ꝓrio pondere ad trena labaris. Ne q; enim hoc cogitatu tuo aut conatu accipis. sed sola dignatione superne gr̄e et diuini aspectus: quatinus in virtutibus et maiori humilitate proficias et ad futura certamina te prepares: mihiq; toto cordis affectu adherere ac feruenti voluntate studeas deseruire. Fili sepe ignis ardet. sed sine fumo flamma non ascendit: Sic et aliquorum desideria ad celestia flagrant. et tamen a tentatione carnalis affectus liberi non sunt. Idcirco nec oīno pure ꝓ honore dei agūt qō tam desiderāter ab eo petunt. Tale est ꝛ sepe tuum desiderium: quod

insinuasti fore tam importunū. Non ēn est hoc purum et pfectum quod ppria comoditate est infectum. Pete non quod tibi est delectabile ⁊ comodum. sed quod mihi acceptabile est atq; honorificum: quia si recte iudicas. meam ordinationē tuo desiderio et omni desiderato pferre debes ac sequi. Noui desiderium tuum: et frequētes gemitus audiui. Jam vel les esse in libertate glorie filioꝝ dei iam te delectat domus eterna et celestis pria gaudio plena: sed nondū venit hora ista. sed est adhuc aliud tempus belli. vicz tempus laboris ⁊ pbationis. Optas summo repleri bono: sed non potes hac assequi mō Ego sū. expecta me dicit dns: donec veniat regnum dei. Probandus es adhuc in terris: et in multis exercitandus. Consolatio tibi interdum dabitur: sed copiosa saietas non pcedit

Confortare igit et esto robustus taz in agendo q̃z in patiendo nature contraria: oportet te nouuz induere hominem et in alterum virum mutari. Oportet te sepe agere qd̃ non vis: ꝛ qd̃ vis oportet te relinquere. Quod alijs placet ꝓcessum habebit qd̃ tibi placet vltra non ꝓficiet. Qd̃ alij dicunt audietur: qd̃ tu dicis pro nihilo computabit. Petent alij et accipient tu petes nec ĩpetrabis. Erũt alij magni in ore hoĩm: de te aũt tacebitur. Alijs hoc vl'illud cõmittetur. tu aũt ad nihil vtile iudicaberis: propter hoc natura aliqñ ꝯtristabit. et magnum certamen sustinebit. Sed magnum bonum inde ꝯsequeris si silens portaueris. In his et similibus multis ꝓbari solet fidelis dñi seruus: q̃liter se abnegare et in oĩbus frangere quiuerit. Uix est aliquid tale in q̃ tantundẽ mori indiges. sic nõ videri

et pati que volunti tue aduersa sunt maxime aūt cum discōuenientia et q̄ minus vtilia tibi apparent fieri iubentur. Et quia non audes resistere altiori potestati sub dominio constitutus ideo durum tibi videtur adnutum alterius ambulare et omne ꝓprium sentire omittere. Sed pensa fili horum fructum laborum. celerez finem atq; premium nimis magnum et non habebis inde grauamen sed fortissimū patientie tue solamē. Nā ꝛ ꝓ modica hac voluntate quā nunc sponte deseris: habebis semꝑ volūtatem tuam in celis. Ibi quippe inuenies omne qđ volueris: omne quod desiderare potes. Ibi aderit tibi totius facultas boni: sine timore amittendi. Ibi voluntas tua vna semper mecū: nil cupiet extraneū vel priuatum. Ibi nullus resistet tibi. nemo đ te ꝯqueretur. nemo impediet. nil ob

uiabit: sed cuncta desiderata simul erunt p̄sentia: totumq; affeccum tuū reficient et adimplebunt vsq; ad sū-mum. Ibi reddam gloriam ꝓ ꝯtume lia ꝑpessa. pallium laudis ꝓ merore ꝓ loco nouissimo sedem regni in se cula: Ibi apparebit fructus obedien tie gaudebit labor penitentie. et hu milis subyectio coronabit̄ gloriose. Nunc ḡ te inclina humiliter sub om nium manibus. nec sit cure quis hoc dixerit vl' iusserit: sed hoc magnope cur ato vt siue p̄latus siue minor aut equalis aliquid a te exposcerit vel innuerit. ꝓ bono totū accipias et sin cera voluntate studeas adimplere. Querat alius ß. alius illud. glorieť ille in illo. et iste in isto. laudeturq; milies mille: tu aūt nec in isto nec in illo sed ī cuiipsius gaude ꝯēptu: ꝛ in mei solius bn̄placito ac honore. hoc optandū est tibi: vt siue ꝑ vitā siue ꝑ

mortem. deus semp in te glorificet.

Qualiter homo desolatus debeat in manus dei se offerre

La.lv

Omine deus sancte pat sis nūc t ineternū bñdictus: q sicut vis factum est et quod facis bonuz est. Letetur in te seruus tuus. non in se nec in aliquo alio. q tu solus leticia vera. tu spes mea et corona mea. tu gaudium meū t honor meus dñe. Quid habz seruus tuus. nisi qđ a te accepit etiam sine merito suo: Tua sunt omnia. que dedisti t que fecisti. Paup sum t in laboribus meis a iuuentute mea et contristatur anima mea non nunqz vsqz ad lachrimas: quandoqz etiam conturbatur ad se propter imminentes passiones. Desidero pacis gaudium pacem filiorum tuorum flagita: qui

in lumine cõsolationis a te pascunt
Si das pacem. si gaudiũ scriñ infun
dis : erit anima serui tui plena mo/
dulatione z deuota in laude tua: Sz
si te subtraxeris sicut sepissime so/
les. non poterit currere viam man/
datorum tuorum: sed magis ad tur/
dendum pectus genua ncuruantur:
qz non est illi sicut heri et nudiuster
tius qñ splendebat lucerna tua sup
caput eius et sub vmbza alarum tu/
arum protegebatur a tentationibus
irruentibus. Pater iuste et semper
laudãde. venit hora vt probetur ser
uus tuus. Pater amande dignuz est
vt hora hac patiatur pro te aliquid
seruus tuus. Pater perpetue vene/
rande venit hora quaz ab eterno pre
sciebas affuturam vt ad modicum
tempus succumbat foris seruus tuus
viuat vero semper apud te intus.
paululum vilipendatur: humilietu:

et deficiat coram hominibus. passio
nibus conteratur et languoribus: vt
iterum tecū in aurora noue lucis re
surgat et in celestibus clarificet. Pa
ter sancte tu sic ordinasti et sic volui
sti: z hoc factum est quod ipse p̄cepi
sti. Hec est enim gratia ad amicum
tuum. pati et tribulari in mundo pro
amore tuo: quotienscunq; a quocūq;
z quomodocunq; id p̄miseris fieri.
Sine consilio z puidentia tua z sine
causa. nihil fit in terra. Bonum mihi
domine q̄ humiliasti me vt discam
iustificationes tuas: et omnes elatō
nes cordis atq; p̄sumptiones abij
ciam. Utile mihi q̄ confusio coopuit
faciem meam: vt te potius q̄̄ hoies
ad p̄solandū requirā. Didici etiā ex
ß inscrutabile iudiciū tuū expauesce
re: q affligis iustū cum impio. sed nō
sine equitate et iusticia. Gratias ti
bi quia non pepercisti malis meis.

ſz attriuiſti me vberibus amaris in
fligens dolores. et immittens angu
ſtias foris et intus. Non eſt qui me
ꝑſoleꝫ ex omnibus que ſub celo ſũt
niſi tu dñe deus meus. celeſtis medi
cus aiarum. qui ꝓcutis et ſanas. de/
ducis ad inferos et reducis. Diſcipli
na tua ſup me: et virga tua ipſa me
docebit. Ecce pr̃ dilecte in manibus
tuis ego ſum. ſub virgo correctõnis
tue me inclino. ꝓcute dorſum meum
ꝛ collũ meũ. vt incuruẽ ad voluntatẽ
tuam tortuoſitatẽ meã. Fac me piũ
et humilẽ diſcipulum ſicut bñ facere
conſueuiſti. vt ambulem ad oẽm nu
tum tuuz. Tibi me et omnia mea ad
corrigendũ cõmendo. melius eſt hic
corripi q̃z infuturo. Tu ſcis oñia et
ſingula: et nil te latet in humana con
ſcia: Anteq̃z fiant noſti ventura: ꝛ nõ
opus eſt tibi vt qs te doceat aut ad/
moneat de bis que geruntur in terra

Tu scis quid expedit ad profectum meū. et quantū desui tribulatio ad rubiginē vitioꝝ purgandā. Fac me cum desideratū bñplacituꝫ tuū: et ne despicias peccaminosam vitā meam nulli melioꝝ nec clarius q̄ꝫ tibi soli notam. Da mihi oñe scire qđ sciendum est. ℔ amare qđ amandū est. hoc laudare qđ tibi sūme placet: ℔ reputare qđ tibi pꝛecioſum apparet. hoc vituperare qđ oculis tuis sordescit. Nō me sinas ſm visionem oculoꝝ exteriorum iudicare. neq̄ ſm auditū aurium hoīm impitorum sententiare: sed in iudicio vero de visibilibus et spūalibus discernere. atq̄ sup omia voluntatem beneplaciti tui semper inquirere. Falluntur sepe hominum sensus in iudicando. falluntur ꝫ amatores seculi visibilia tantūmō amando. Quid est hō inde melioꝛ: qꝛ reputatur ab hoīe maioꝛ? Fallax fallacē

vanus vanum. cecus cecum. infirm⁹ infirmū decipit dum exaltat et vera citer magis ꝓfundit: dū inaniter laudat. Nam quantū vnusquisq; est in oculis tuis. tantū est et non amplius ait humilis sanctus franciscus:

Qꝺ hūilib⁹ insistendum est operibus cum deficitur a summis Ca. lvi.

Ili non vales semp in feruēcioꝛi desiderio virtutū stare nec in altioꝛi gradu ꝓmptationis: sed necesse habes interdū ob oꝛiginalem coꝛruptelā ad inferioꝛa descendere: et onus coꝛruptibilis vite etiam inuite et cum tedio poꝛtare Quādiu moꝛtale coꝛp⁹ geris: tediuꝫ senties et grauamen coꝛdis. Opoꝛtꝫ ḡ sepe in carne de carnis onere gemere. eo ꝙ nō vales spūalib⁹ studijs et diuine ꝓmptatōi indesinent inhe

rere. Tunc expedit tibi ad humilia ꝛ exteriora opera ꝓfugere et in bonis te actibus recreare: aduentum meum et supernam visitationem firma confidentia expectare. exilium tuum et ariditatem mentis patienꝰ sufferre donec iterum a me visiteris: et ab oī bus anxietatibus libereris. Nam faciam te laborum obliuisci: ꝛ interna quiete pfrui. Expandā coram te pra ta scripturarū vt dilatato corde currere incipias viam mandatoꝝ meorum. et dices. Non sūt condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis:

Qō homo non reputet se cō solatione dignū sed magis verberibus reum Ca. lvii

Domine non sum dignus consolatione tua nec aliqua spirituali visitatione: et ideo iu

ste mecū lagis qñ me inopem ⁊ deso
latū relinqs. Si eñ ad instar maris
lachrimas fundere posses: adhuccō
solatione tua dignus non essem. Uñ
nihil dignus sum q̄ flagellari et pu
niri. qz grauiter et sepe te offendi et
in multis valde deliqui. Ergo vera
pensata ratione. nec minima sum di
gnus cōsolatione. sed tu clemens et
misericors de⁹ qnō vis pire opa tua
ad ostēdendū diuitias bonitatis tue
in vasa misericordie tue. etiam p̄ter
omne ꝓprium meritū dignaris con
solari seruuz tuum supra humanum
modum: Tue eñ consolationes nō
sunt sicut humane confabulationes.
Quid egi dñe vt mihi conferres ali
quam celestem consolationem? Ego
nihil boni me egisse recolo. sz semp
ad vitia ꝓnum et ad emendationez
pigrum fuisse: Uerum est et negare
nō possum. Si alit. dicerez: tu stares

contra me et non esset qui defende-
ret. Quid merui ꝓ peccatis meis: ni
si infernum et ignem eternũ? In veri
tate confiteor quoniam dignus sum
omni ludibrio et ꝯtemptu: nec decet
me inter deuotus tuos cõmorari. Et
licet hoc egre audiam. tñ aduersum
me ꝓ veritate peccata mea arguam
vt facilius miscdiam tuam merear
impetrare. Quid dicam reus ⁊ oñi
confusione plenus? Non habeo os
loquendi nisi hoc tm̃ verbum. pecca
ui dñe peccaui: misere mei. ignosce
mihi. Sine me paululum vt plãgam
dolorem meum: anteq̃ vadam ad
terram tenebrosam ⁊ opertam mor
tis caligine. Et quid tam maxime a
reo ⁊ misero peccatore requiris: nisi
vt conteratur et humiliet se pro de-
lictis suis? In vera contritõne et cor
dis humiliatõe nascitur spes venie.
reconciliatur perturbata conscientia

reparat gr̃a ꝑdita: tuetur homo a fu
tura ira: ⁊ occurrũt sibi mutuo ĩ oscu
lo sctõ deus ⁊ penitẽs aĩa. Humilis
pctõꝝ ꝯtritõ acceptabile tibi est dñe
sacrificium longe suauius odorans
in ꝯspectu tuo q̃ꝫ thuris incensum ꝫ
est gratum etiã vnguentũ qd̃ sacris
pedibus tuis infundi voluisti: qꝛ cor
ꝯtritum et humiliatum nũq̃ꝫ despex-
isti. Ibi est locus refugij a facie ire
inimici. ibi emendatur et abluitur qc
quid aliunde ꝯtractũ est et inqnatũ.

De gr̃a dei que non miscet̃ ter-
rena sapientibus Ca. lvii.

Ili preciosa est gratia mea:
non patitur se misceri extra
neis rebus nec consolatio-
nibus terrenis. Abijcere ergo opor
tet omnia impedimenta gratie. si op
tas eius infusionem suscipere. Pete
secretũ tibi. ama solus habitare tecũ

nullius require ꝓfabulationē. ſꝫ magis ad deum deuotā effunde preces vt compunctā teneas mentem et puram ꝓſciam. Totuꝫ mȯum nihil eſtima. dei vacationē omnibus exteriorib⁹ añpone: Non eñ poteris mihi vacare et in tranſitorijs parit̄ delectari. A notis ⁊ a charis amicis oportet elongari: et ab omni tpali ſolatō mentem tenere priuatam. Sic obſecrat beatus aplus petrus: vt tanq̄ aduenas et pegrinos in hoc mundo ſe ꝓtineant xp̄i fideles. O quanta fiducia erit moriturō: quez nullius rei affectus detinet in mȯo. Sed ſic ſegregatum cor habere ab omnibus. eger necdum capit animus. nec animalis homo nouit interni hominis libertatem. Attamen ſi vere velit eſſe ſpiritualis: oportet eum renuncia re tam remotis q̄ ꝓpinquis: et a nemine magis cauere q̄ a ſeipō. Si te

metipsum pfecte viceris: cetera faci
lius subiugabis. Perfecta nāq victo
ria est de semetipso triumphare.
Qui eñ semetipsum subiectū tenet
vt sensualitas rationi et ratio in tūc
tis obediat mihi: hic vere victor est
sui ⁊ dñs mōi. Si ad hunc apicē scā
dere gliscis. oportet virilit incipe et
securim ad radicē ponere. vt euellas
et destruas occultam et inordinatā
inclinationē ad teipsū et ad oñe pri
uatum et materiale bonum. Ex ꝟ vi
tio q homo semetipsum nimis inor
dinate diligit: pene totum pendet qc
quid radicalit vincendum est. Quo
deuicto ⁊ subacto malo: pax magna
et tranquillitas erit continuo: Sed
quia pauci sibiipsis pfecte mori la
borant nec plene extra se tendunt.
propterea in se implicati remanent
nec supra se in spiritu eleuari possūt
Qui autem libere mecum ambulare

desiderat: necesse est vt omnes pra-
uas et inordinatas affectiones suas
mortificet. atq; nulli creature priua
to amore concupiscenter inhereat.

De diuersis motibus nature et gratie Ca.lix

Jli diligenter aduerte mot⁹
nature et gratie. qꝛ volde cō
trarie et subtilit̄ mouent̄, et
vix nisi a spūalia et intimo illumi-
nato hoīe discernunt̄. Om̄s quidem
bonū appetunt et aliqd boni in suis
dictis vel factis p̄tendunt: iō sub spe
cie boni multi falluntur. Natura cal
lida est, et multos trahit illaqueat et
decipit. et se semper pro fine habet.
Sed gratia simpliciter ambulat. ab
omni specie mala declinat. fallatia:
non p̄tendit. et oīa pure ꝓpter deuꝫ
agit inquo et finalit̄ requiescit. Na-
tura inuite vult mori. nec premi nec

superari nec subesse nec sponte subiugari. Gratia vero studet mortificationi ppie. resistit sensualitati. querit subiici. appetit vinci. nec propria vult libertate fugi. sb disciplina amat teneri. nec alicui cupit dominari. sed sub deo semp viuere stare et esse. atq; ppter deum omni humane creature humiliter parata est inclinari. Natura p suo comodo laborat et quid lucri ex alio sibi proueniat attendit. Gratia autē non quid sibi vtile et comodosum sit. sed qđ multis pficiat magis considerat. Natura libenter honorem et reuerētiam accipit. Gra vero omnē honorem ꝛ gloriam deo fideliter attribuit. Natura pfusionē timet et ptemptum: Gra aūt gaudet p nomie ihesu ꝓtumeliam pati: Natura ocium amat et quietem corpalem. Gra aūtivacua esse nō potest. sz libenter amplectit laborem. Natura

querit curiosa hre et pulcra. et ab/
horret vilia et grossa. Hra vero sim
plicibus delectat ꝛ humilibus. aspa
non aspnatur nec vetustis refugit in
dui pannis. Natura respicit tpalia.
gaudet ad lucra trena. tristat de dn̄
no. irritat leui iniurie vbo: Sꝫ gra
attendit etna. nō inheret tpalibꝫ. nec
in pditione rerū turbat. neqꝫ verbis
durioribus acerbat. qꝫ thesauꝫ suū
et gaudium in celo vbi nil perit con
stituit. Natura cupida est et libentiꝫ
accipit q̄ꝫ donat. amat ppria ꝛ priua
ta: Gratia autem pia est et cōmunis
vitat singularia. ꝓrentat paucis. bea
tius iudicat dare q̄ꝫ accipere. Natura
inclinat ad creaturas. ad carnem p/
priam. ad vanitatem ꝛ discursus
Sed gratia trahit ad deum ꝛ ad vir
tutes. renunciat creaturis. fugit mun
dum. odit carnis desideria. restringit
euagatiōes. erubescit in publico ap

parere. Natura libenter aliqđ solatiū
hz externū in quo delectet ad sensū
Sed gr̄a in solo deo querit ꝓsolari
et iusummo bono sup omnia visibi-
lia delectari. Natura totum agit p-
pter lucrum t comodum ppr̄ium. ni
hil gratis facere potest . f aut equa
le aut melius aut laudem vel fauorē
p benefactis ꝓsequi sperat. t multū
ponderari sua gesta et dona ꝓcupi-
scit. Gratia vero nil tpale querit. nec
aliud p̄mium q̄z deum solū p merce
de postulat. nec amplius de tpalib⁹
necessarijs desiderat nisi quantū hec
sibi ad assecutionem eternoꝝ valeāt
deseruire. Natura gaudet de amicis
multis et ppinquis. gloriat de nobi
li loco t ortu generis. arridet poten
tibus: blandit diuitibus . applaudit
similibus: Gr̄a aūt et inimicos dili-
git. nec de amicoꝝ turba extollitur .
nec locū nec ortū nataliū reputat nisi

virtus maior ibi fuerit. fauet magis
paupi q̃z diuiti. compatit plus inno
centi q̃z potenti: ꝓgaudet veraci non
fallaci. exhortat semp bonus melio
ra carismata emulari et filio dei per
virtutes assimilari. Natura ꝺ defec
tu et molestia cito aquerit: Ōra con
stant fert inopiã. Nata oia ad se re
flectit. ꝓ se certat et arguit: Ōra aũt
ad deum cũcta reducit vñ originalit
emanant: nihil boni sibi ascribit nec
arroganter ꝑsumit. non ꝓtendit nec
suam sententiaz alijs ꝑfert. sed in oĩ
sensu ⁊ intellectu eterne sapientie ac
diuino examini se submittit. Natu/
ra appetit scire. ⁊ noua ⁊ secreta au/
dire. vult exteri⁹ apparere et mlta ꝓ
sensus experiri. desiderat agnosci. ⁊
sagere vñ laus et admitatio ꝓcedit:
Sed gr̃a noncurat noua nec curiosa
ꝓcipere: qz totum ß de vetustate coz
ruptionis est ortum. cũ nihil nou ũ ⁊

durabile sit sup terram. Docet itaq; sensus restringere. vanā cōplacentiā et ostendationē deuitare. laudanda ꝛ digne miranda humilit' absconde re. et de omni re et de omni scientia vtilitatis fructū atq; dei laudē et ho norē querere. Nō vult se nec sua p̄dicari. sed deus in donis suis optat bn̄ dici: qui cūcta ex mera charitate largitur. Hec gr̄a supnaturale lumen et quoddam dei speciale donū est. ꝛ p̄ prie electorum signaculum ꝛ pignus saluris eterne: q̄ hominē ḋ terrenis ad celestia amanda sustollit. et de carnali spūalem efficit. Quanto igit' natura amplius p̄mit' et vincitur. tanto maior gr̄a infundit'ur. ꝛ q̄tidie nouis visitationibus interior homo fm imaginem dei reformatur.

De corruptione nature et efficacia gr̄e diuine Ca. lx

Omine deus mens qui me creasti ad imaginē et similitudinē tuā. concede mihi hāc gr̄am quā ostendisti mihi tā magnā et necessariam ad salutē vt vincam pessimā naturā meam trahentē ad pctā et in pditionē. Sentio eñ in carne mea legē pctī ꝓtradicentem legi mentis mee et captiuū me ducentē ad obediendū sensualitati in multis nec possum resistere passionibus eiꝰ nisi assistat tua sanctissima gr̄a cordi meo ardenť infusa. Opus est gratia tua et magna gratia: vt vincatur natura ad malū semp prona ab adolescentia sua. Nam p primū hominē adam lapsa ⁊ vitiata p peccatum in omnes homines pena huius macule descendit. vt ipsa natura que bona ⁊ recta a te condita fuit. p vitio iam ⁊ infirmitate corrupte nature ponatur eo q̄ motus eius sibi relictꝰ ad mà-

lum et inferiora trahat. Nam modi
ca vis que remansit est tāq̄ scintilla
qu edā latens in cinere. Hec est ipsa
ratio naturalis circūfusa magna cali
gine adhuc iudicium hñs boni ⁊ ma
li. veri falisiq; distantiā. licz impotēs
sit adimplere oñe qd̄ approbat. nec
pleno iam lumine veritatis nec sani
tate affectiōm suaꝝ potiat̄. Hinc est
deus meus ꝙ condelector legi tue
ſm interiorem hoīem. sciens manda
tum tuū fore bonū. iustum et sanctū
arguens etiam oñe malum et pecca
tum fugienduz: carne aūt seruio legi
peccati dum magis sensualitati obe
dio q̄rationi. Hinc est ꝙ velle bonū
mihi adiacet. ꝑficere aūt nō inuenio
Hinc sepe mlta bona ꝓpono. sed qꝛ
gr̄a deest ad adiuuandū infirmitatē
meam: ex leui resistentia resilio ⁊ de
fic o: Hinc accidit ꝙ viam ꝑfectiōis
agnosco. ⁊ qualit̄ agere debeā clare

satis video. sed ꝓprio corruptionis pondere pressus ad ꝑfectiora nō assurgo: O q̄z maxime est mihi necessaria dñe gr̄a tua. ad inchoandū bonū ad ꝑficiendum et ad ꝑficiendū. Haz sine ea nihil possum facere: oia aūt possum in te. cōfortante me gr̄a. O vera celestis gr̄a sine qua nulla sunt ꝓpria merita: nulla q̄z dona nature gonderanda. Nihil artes. nihil diuitie. nihil pulcritudo vel fortitudo. nihil ingeniū vel eloq̄ntia valēt apd te dñe sine gr̄a. Hā dona nature bonis et malis sunt cōmunia. electoruz aūt ꝓprium donū est gr̄a siue dilectio qua insigniti digni habentur vita eterna. Tantū eminet hec gr̄a vt nec donum ꝓphetie nec signoruz operatio nec quātalibet alta speculatō aliquid estimet sine ea: Sed neq; fides neq; spes neq; alie virtutes tibi accepte sunt sine caritate et gr̄a. O bea

tissima gr̃a que paupem spiritu vit-
tutibus diuitem facis . et diuitē mul
tis bonis humilē corde reddis veni
descende ad me:reple me mane ꝯso
latione tua:ne deficiat pre lassitudīe
et ariditate mentis anima mea. Ob
secro dñe vt inueniā gr̃am in oculis
tuis:sufficit eñ mihi gr̃a tua.ceteris
non obtentis que desiderat natura .
Si fuero tentatus et vexatus tribu
lationibus multis.non timebo mala
dū mecum fuerit gr̃a tua: Ipsa forti
tudo mea· ipsa ꝯsilium ꝯfert et āuxi
liū. Cunctis hostibus potentior est ⁊
sapientior vniuersis sapientib⁹: Ma
gistra est veritatis.doctrix disciplīe
lumen cordis.solamē pressure. fuga
trix tristicie.ablatrix timoris.nutrix
deuotionis. ꝓductrix lachrimarum
Quid sum sine ea:nisi aridum lignū
et stips inutilis ad eijciendū? Tua g̊
me dñe gr̃a sp̄ p̄ueniat et sequat̄ .ec

bonis opibus iugiter p̄stet esse intē
tum. ꝑ ih̄m xp̄m filium tuum. Aman

Qd̄ nosipsos abnegare ⁊ cri
stum imitari debemus ꝑ crucez
Ca. lxi

Jli quantū a te vales exire.
tantū in me poteris transire
Sicut nihil foris ꝯcupiscere
internā pacē facit. sic se interius re-
linquere deo ꝯiungit. Uolo te addi-
scere ꝑfectā abnegatione tui in volū
tate mea: sine ꝯtradictōe et querela
Sequere me: ego sum via. veritas ⁊
vita. Sine via non itur. sine veritate
non cognoscit: sine vita non viuitur
Ego sum via quā seqni debes. veri-
tas cui credere debes: vita quā spe
rare debes. Ego sū via inuiolabilis
veritas infallibilis. vita intermina-
bilis. Ego sum via rectissima. veritas
suprema. vita vara. vita beata. vita

ĩcreata. Si manseris in via mea. co
gnosces veritatem: ⁊ veritas libera
bit te et app̃hendes vitam eternam.
Si vis ad vitam ingredi: serua man
data. Si vis veritatem cognoscere:
crede mihi? Si vis pfectus esse. ven
de oĩa. Si vis esse discipulus meus
abnega temetip̃m. Si vis btã3 vitã
possidere: p̃sentem vitã ꝓtemne. Si
vis exaltari in celo. humilia te in mũ
do: Si vis regnare mecũ: porta cru
cem mecu3. Soli eñ serui crucis in-
ueniũt viam btitudinis et vere lucis
Dñe iesu xp̃e q2 arta est via tua et
mꝺo despecta: dona mihi tecũ mꝺi
despectum imitari. Non eñ maio2
est seruus dño suo nec discipulus su
per magistrum. Exerceat seruus tu⁹
in vita tua. quia ibi est salus mea ⁊
sanctitas vera. Quicqd extra ea3 le
go vel audio. non me recreat nec de
lectat plene. Fili q2 hec scis et legi-

sti oia.beatus eris si feceris ea. Qui hz mandata mea et seruat ea.ipe est qui diligit me.et ego diligam eum ꝛ manifestabo ei meipsum : et faciam eum ꝓsedere mecuz in regno patris mei. Dñe igit sicut dixisti et ꝓmisisti sic vtioz mihi ꝓmereri ꝓtingat. Suscepi de manu tua crucē. portabo eā vsqz ad morte sicut imposuisti mihi. Uere vita boni monachi crux est: et dux paradisi. Inceptum est retro abire non licet. nec relinquere oportet. Eya fratres ꝓgamus simul : ihs erit nobiscum. Propter ihm suscepimus hanc crucem. ꝓpter ihm ꝓseuerem⁹ in cruce. Erit adiutor nr qui est dux noster et precessor. En rex noster ingreditur ante nos: qui pugnabit pro nobis. Sequamur viriliter. nemo metuat terrores. simus parati mori fortiter in bello. nec inferamus crimen glorie noster vt fugiamus a cruce.

Qđ homo non sit nimis de
yectus qñ in aliquos labitur de
fectus Ca.lxii

Jli magis placent mihi pa-
tientia ⁊ humilitas in aduer
sis q̃ꝫ multa ꝯsolatio et de-
uotio in ꝓsperis. Ut quid te ꝯtristat
paruũ factũ ꝯtra te dictum? Si am-
plius fuisset. cõmoueri nõ debuisses
sed nunc dimitte transire. non est pri
mum nec nouũ. nec vltimũ erit si diu
vixeris. Satis virilis es: q̃ꝫdiu nil
obuiat aduersi. bñ etiã ꝯsulis. et ali-
os nosti roborare verbis. sed cuꝫ ad
ianuam tuã venit repentina tribula
tia. deficis consilio et robore. Attẽ-
de magnam fragilitatem tuam quã
sepius exeriris in modicis obiec-
tis: Tamen pro salute tua ista fiunt
Cum hec ⁊ similia contingunt. Pone
vt melius nosti. ex corde et si te teti

git. non tñ deficiat nec diu implicet: Ad minus sustine patienter. si nõ po tes gaudenter. Etiaz si minus libent audis et indignationẽ sentis. Repri me te. nec patiaris aliquid inordina tum ex ore tuo exire vñ paruuli scã dalisceñt. Cito ꝓquescet cõmotõ ex citata: et dolor internus reuertente gra dulcorabit. Ad huc viuo ego di cit dñs. iuuare te patus et solito am plius consolari: si confisus fueris mi hi z deuote inuocaueris. Animequi or esto. et ad maiorem sustinentiam accingere. Non est totum frustratuz si te sepius percipis tribulatum vel grauiter tentatum. Homo es et non deus. caro es et non angelus. Quo modo tu posses semp in eodez statu virtutis pmanere. quando hoc defu it angelo in celo z primo homini in paradiso. qui non diu steterunt? Ego sum qui merentes erigo sospitate: z

suam cognoscentes infirmitatez ad meam pueho diuinitatē. Dñe benedictum sit verbum tuum. dulce super mel et fauū ori meo. Quid facerē in tantis tribulationibus et angustijs meis. nisi me ꝓfortares tuis sanctis sermonibus? Dūmodo tandē ad portuz salutis puenīā. quid pure est que et quanta passus fuero? Da finez bonum: da felicem ex ß mōdo transitum Memento mei deus meus. z dirige me recto itinere in regnū tuū. Amen

De altioribus rebus et occultis iudicijs dei non scrutandis La lxiii

Jli caueas disputare ō altis materijs: z de occultis dei iudicijs. Cur iste sic relinquitur et ille ad tantum gratiam assumitur cur etiam iste tantum affligitur et ille tam eximie exaltatur: Jsta omnez

humanaz facultatē excedunt. nec ad
inuestigandū iudiciū diuinū vlla ra-
tio ꝑualet vel disputatio. Qñ ḡ hec
tibi suggerit inimicus vel etiā quidā
curiosi inquirunt hoīes: respondeil
lud ꝓphete. Justus es dñe: t rectum
iuditiū tuū. Et illud· Judicia dñi ve
iustificata in semetipa. Judicia mea
metuenda sunt nō discutienda. quia
humano intellectui sunt incomꝑhen-
sibilia. Noli etiam inquirere vel di
sputare ꝺ meritis sanctoz. quis alio
sanctioz aut quis maioz fuerit in re-
gno celorum. Talia generāt sepeli-
tes et ꝓtentiones inutiles. nutriunt
quoq; supbiam et vanam gloriam.
vnde oriuntur inuidie et dissensio-
nes. dum iste illum sanctum et alius
alium conat supbe ꝓferre. Talia au
tem felle scire et inuestigare. nullu
fructū afferunt. sed magis sanctis di
splicent: qz nō sum deus dissensiōis

sed pacis. que pax magis in humili
tate vera q̃ in ꝓpria exaltatione cõ
fistit. Quidam zelo dilectõnis trahũ
tur ad bos vel ad illos ampliori af/
fectu: sed humano potius q̃ diuino
Ego sum qui cunctos ꝓdidi sanctos.
ego donaui gr̃am. ego p̃stiti gloriaz
ego noui singulor̃ merita. ego p̃ueni
eos in bñdictionibus dulcedis mee
ego p̃sciui dilectos ante secula. ego
eos elegi ō mundo non ipsi me pre
elegerunt. ego vocani p gr̃am. attra
xi p miscōiam. ego pduxi eos ptem/
tationes varias. ego infudi consola
tões magnificas. ego dedi pseueran
tiam ego coronaui cor̃ patientiam.
ego primum et nouissimũ agnosco.
ego oñs inestimabili dilectione am
plector. ego laudandus sum in omni
bus sanctis meis. ego sup oia bñdicẽ
dus sum et honorandus in singulis:
quos sic gloriose magnificaui et pre

destinaui sine vllis precedentibus ꝓ
prijs meritis. Qui ꝯ vnū ꝺ minimis
meis ꝯtemseris. nec magnuꝫ hono-
rat. qꝛ pusillū ⁊ magnum ego feci. Et
qui derogat alicui sanctoꝝ: deroga t
mihi et ceteris omnibus in regno ce
lorum. Oīs vnum sunt ꝑ charitatis
vīculum. idem sentiūt. idem volunt
⁊ oīs in vnū se diligunt. Adhuc aūt
qꝺ multo altius est. plus me q̄ꝫ se et
sua merita diligunt. Nam supra se
rapti et extra ꝓpriam dilectionē tra
cti: toti in amorē mei ꝑgunt. in quo ⁊
fruitiue quiescunt. Nihil est qꝺ eos
auertere possit aut deprimere: quip
pe qui eterna veritate pleni. igne ar
descūt inextinguibilis charitatis. Ta
ceant igitur carnales ⁊ aīales hoīes
de sanctorum statu disscerere: qui nō
norunt nisi priuata gaudia diligere.
Demunt et addunt ꝓ sua inclinatōe.
non ꝓut placꝫ eterne veritati. In mul

tis est ignorantia. eorū maxime qui parum illuminati raro aliquē pfecta dilectione spirituali diligere norunt Multi adhuc naturali affectu ⁊ hūana amicitia ad hos vel ad illos trahunt. et sic̄ in inferioribus se hūt ita et de celestibus imaginant: Sed est distantia incompabilis que inpfecti cogitant et que illuminati vini p reuelationē supnaz speculant. Laue ꝯ fili de istis curiose tractare que tuaz sciam excedunt: sed ß magis satage et intende vt vel minimus in regno dei queas inueniri. Et si qspiā sciret qs alio sanctior esset. vel maior habere in regno celoꝝ: qd ei hec noticia pdesset. nisi se ex hac cognitione coram me humiliaret. et in maiorē nominis mei laudem exurgeret? Multo acceptius deo facit. q de pctōrum suoꝝ magnitudine et virtutū suaꝝ p uitare cogitat et q̄ꝫ longe a sanctoꝝ

pfectione distat. q̃ꝫ is qui de eoꝝ maioritate vel prauitate disputat. Melius est sanctos deuotis p̃cibus et lachrimis exorare et eoꝝ gloriosa suffragia hũili mente implorare: q̃ꝫ eorum secreta vana inquisitione pscrutari. Illi bñ ⁊ optime ꝯtentat̃. si homines scirẽt ꝯtentari et vaniloquia sua compescere. Non gloriant̃ de ꝓprijs meritis. quippe qui sibi nil bonitatis ascribũt. sed totum mihi: qm̃ ipsis cũcta ex infinita charitate mea donaui. Tanto amore diuinitatis et gaudio supeffluenti replent̃: vt nihil eis desit glie: nihilqꝫ possit deesse felicitatis. Omnes sancti quanto altiores in gloria. tanto humiliores in se ipsis: et mihi viciniores et dilectiores existunt. Ideoqꝫ habes scriptuꝫ qꝛ mittebant coronas suas ante deum et ceciderunt in facies suas corã agno: ⁊ adorauerũt viuentẽ in secula

seculorum. Multi querunt quis maior sit in regno dei: qui ignorant an cum minimis erunt digni computari Magnum est vel minimū esse in celo vbi omnes magni sunt: qr omnes filij dei vocabunt et erunt. Minim⁹ erit in mille: ⁊ peccator centū annoꝝ morietur. Cum eñ quererent discipuli quis maior esset in regno celoꝝ. tale audierunt responsum: Nisi ꝯuersi fueritis et efficiamini sicut paruuli: nō intrabitis in regnū celorum. Quicunq; ḡ humiliauerit se sicut paruulus iste. hic maior est in regno celorum. Ue eis qui cum paruulis humiliare se sponte dedignant: qm̄ humilis ianua regni celestis eos non admittet intrare. Ue etiam diuitibus qui hñt hic consolationes suas. quia pauperibus intrantibus in regnum dei stabunt foris eiulātes: Gaudete hūiles ⁊ exaltate paupes: qr vr̄m est regnū

dei.si tamen in veritate ambularis.

Qđ oīs spes et fiducia in solo deo est figenda Ca.lxiiii

Omine que est fiducia mea quam in hac vita habeo:aut qđ maius solatium meuꝫ ex oībus apparentibus sub celo? Nonne tu dñe deus meus cuius miscōie non est numerus? Ubi mihi bene fuit sine te.(aūt qñ male esse potuit pñte te? Malo paup esse ꝓpt̄ te. q̄ꝫ diues sine te. Eligo potius tecum in terra pegrinari q̄ꝫ sine te celum possidere Ubi tu ibi celum:atqꝫ ibi moꝛs et infernus vbi tu non es. Tu mihi in desiderio es.et ideo post te gemere et clamare ꝛ exoꝛare necesse est: In nullo deniqꝫ possum plene confidere q in necessitatib⁹ auxiliet oppoꝛtunis nisi in te solo deo meo. Tu es spes mea et fiducia mea tu ꝓsolatoꝛ me⁹

et fidelissimus in omnibus. Dns que
sua sunt querunt. tu salutē meā et p
fectū meū solūmodo ptendis. et oia
in bonū mihi ꝓuertis. etiā si varijs tā
tationibus et aduersitatibus expo
nas. Hoc totum ad vtilitatez meam
ordinas. q mille modis dilectos tu
os ꝓbare ꝓfueuisti. In qua ꝓbatio
ne non minus diligi debes ⁊ lauda
ri: q̄ si celestibus ꝓsolationibus me
repleres. In te ergo dñe deus pono
totā spem meā et refugiuz. in te oēm
tribulationē et angustiā meā ꝓstituo
q⁊ totū infirmū et instabile inuenio
quicqd extra te ꝓspitio. Non enī p
derunt multi amici. neq; fortes auxi
liarij adiuuare poterunt. neq; pru
dentes ꝓsiliarij responsū vtile dare
neq; libri doctorum ꝓsolari. nec ali
qua p̄ciosa substātia liberare. nec lo
cus aliquis secretus ꝓtutari. si tuipe
nō assistas. iuues. ꝓfortes. ꝓsoleris

instruas.et custodias.Dia nāq; que ad pacem vident esse ⁊ felicitatē habendam:te absente nihil sūt: nihilq; felicitatis in veritate ꝓferunt.Finis q̄ oim bonorum et altitudo vite ⁊ ꝓfunditas eloquioꝝ tu es:et in te sup omnia seperare fortissimuz solatiuz seruorū tuoꝝ. Ad te sunt oculi mei. inte ꝓfido deus meus misericordiarum pater.Benedic et sanctifica animam meaz bñdictione celesti:vt fiat habitatio sancta tua et sedes eterne glorie tue.nihilq; in templo tuo indignitatis inueniatur quod oculos tue maiestatis offendat. Scōm magnitudinem bonitatis tuet multitudinem miserationū tuaꝝ respice in me et exaudi orationē paupis serui tui longe exulātis in regiōe vmbre mortis.Protege et ꝓserua aīam seruuli tui int̄ tot discrimina vite corruptibilis.ac cōmitāte gr̄a tua dirige ꝓ viā

pacis ad patriam ꝑpetue claritatis.
Explicit liber Tercius
Incipit Quartus

Deuota exhortatio ad sacrā corpis xp̄i cōionem. Vox xp̄i.

Enite ad me oēs qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos dicit dn̄s. Panis quē ego dabo: caro mea est. ꝓ mūdi vita: Accipite ⁊ comedite. h̄ est corp⁹ meū qđ ꝓ vobis tradet̄. Hoc facite in meā cōmemoratōem. Qui mādu cat carnē meā et bibit meū sanguinē in me manet et ego in illo. Uerba q̄ ego locut⁹ sū vobis. spūs et vita sūt

Cum quanta reuerentia xp̄s sit suscipiendus Ca. i.

Ec sūt verba tua xp̄e veritas et t̄na: q̄uis

nō vno tpe ꝓlata nec vno in loco cō
scripta. Qui a ḡ tua sūt v̄ba ḡtanter
mihi et fideliť cūcta sunt accipienda
Tuo sunt et tu ea ꝓtulisti: et mea q̄z
sunt qꝛ ꝓ salute mea edidisti. Libenť
suscipio ea ex oꝛe tuo: vt artiꝰ inſanť
coꝛdi meo. Excitant me v̄ba tāte pie
tatis plena dulcedīs ⁊ dilectōis. sed
ťrent me dilecta ꝓpꝛia. et ad capien
da tāta mysteria me reuerberat īpu
ra ꝯscīa. Prouocat me dulcedo v̄bo
rū tuoꝝ. sed onerat me multitudo vi
tioꝝ meoꝝ. Jubes vt fiducialiť ad te
accedā si tecū velim hr̄e ꝑtē. vt imoꝛ
talitatis eccipiā alimoniā si eťnaz cu
piā obtinere vitā ⁊ gl̄iā. Uenite inqs
ad me oēs q̄ laboꝛatis et oneꝛati est
is. ⁊ ego reficiā vos: O dulce ⁊ āica
bile v̄bū in aure pctōꝛis: ꝙ tu dn̄e de
us meꝰ egenū et pauꝑem inuitas ad
cōionē tui sctīssimi coꝛpis. Sedquis
ego sum dn̄e vt ad te p̄sumam acce-

vere? Ecce celi celoꝝ te nō capiunt. ⁊ tu dicis venite ad me oēs? Quid sibi vult ista pīssima dignatio et tā amicabilis inuitatio? Quō ausus ero venire. qui nihil boni mihi ꝓscius sum Uñ possim pīsumere? Quō te introducā in domū meā. q sepius offendi benignissimā facie tuā. Reuerent angeli et archangeli. metunut sancti et iusti: et tu dicis. venite ad me omnes Nisi tu dñe ß diceres. qs veruꝫ esse crederet ⁊ nisi tu iuberes, qs accedere attentaret? Ecce noe vir iustus in arche fabrica centū annis laborauit vt cū paucis saluaret: ⁊ ego quō me potero vna hora ꝓparare vt mōi fabricatorē cū reuerentia sumā? Moyses famulus tuus magn⁹ et specialis amicus tuus archam ex lignis imputribilibus fecit quā et mūdissimo vestiuit auro vt tabulas legis in eis reponeret: et ego putrida creatā aude

bo te ꝯditorē legis ac vite datorē tā
facile suscipe in corpe meo pctis sb
dito. Salomō sapiētissim⁹ regū isra
el magnificū tēplū septē annis in lau
dez noīs tui edificauit. et octo dieb⁹
festū dedicatōis ei⁹ celebrauit. mille
hostias pacificas optulit. et archā fe
deris clangore buccine ⁊ iubilo in lo
cū sibi p̄paratū solēnit̄ collocauit: et
ego infelix et pauprimus hoīm quō
te in domū meā introducā: q vix me
diā expendere deuote noui horā: et
vtinā vl' semel digne fere mediā? O
mide⁹ q̄ntū illi ad placendū tibi age
re studuerunt. Heu q̄ꝫ pusillū est qd̄
ago. q̄ꝫ breue expelo tēpus cū me ad
cōicandū dispono. raro tot⁹ collect⁹
rarissime ab oī distractione purgat⁹
Et certe in tua salutari deitatis p̄ntia
nulla deberz occurrere indecēs cogi
tatō nulla etiā occupare creatura: qꝛ
nō angelū sz āgeloꝝ dn̄m susceptur⁹

sum hospitio. Est tñ valde magna di
stantia inter archã federis cũ suis re
liquijs et mundissimũ corpus tuũ cũ
suis ineffabilibus virtutibus: inter le
galia illa sacrificia futurorꝝ pfigura
tiua. ꝛ verã tui corpis hostiã. oĩm an
tiquorã sacrificiorꝝ cõplatiuaz. Qua
re igit non magis ad tuã venerabilẽ
inardesco pñtiam: cur nõ maiori me
ppparo solicitudine ad tua sctã sumẽ
da. qñ illi antiqui scti pñiarche et p
phete reges q̃z et pncipes cũ vniuer
so populo tantũ demõstrarũt affectũ
erga cultũ diuinũ? Saltauit deuotis
simus rex dauid coram archa dei to
tis viribus. recolens beneficia olim
indulta patrib⁹. fecit diuersi generis
organa. psalmos edidit et cantari in
stituit. cũ leticia cecinit. et ipe frequẽ
ter in cithara. spiritus sancti afflatus
gratia docuit populũ israel toto cor
de deũ laudare et ore pſono diebus

singulis benedicere et p̄dicare Si tā ta agebat tūc deuotio ac diuine laudis extitit recordatio coram archa testamēti. quanta nūc mihi et oī populo xpiano hn̄da est reuerentia et deuotio ī pn̄tia soc̄manti. in sumptiōe excellētissimi corpis xpi? Currūt multi ad diuersa loca ꝓ visitandis reliquijs sanctoꝝ et mirant auditis gestis eoꝝ. ampla edificia temploꝝ inspiciūt et osculant sericis et auro inuoluta sacra ossa ip̄oꝝ: Et ecce tu pn̄s es hic apud me in altari deus meus sanctus sanctoꝝ creator oīm et dn̄s angelorum. Sepe in talibus videndis est curiositas hoīm ⁊ nouitas inuisoꝝ. et modicus reportat emendationis fructus. maxime vbi est tam leuis sine vera ꝯtritione discursus. Hic aūt in sacramento altaris totus pn̄s es deus meꝰ homo xp̄s ihs. vbi ⁊ copiosus percipitur eterne salutis

fruttus quotienscũq; fueris digne ac deuote susceptus. Ad istud vero nõ trahit leuitas eliqua nec curiositas aut sensualitas. sed firma fides. deuota spes et sincera charitas. O inuisibilis ꝯditor mdi deus q̃q; mirabiliter agis nobiscum. q̃q; suauit̃ et gratiose cũ electis tuis disponis: quib⁹ temetipsum in sacramento sumendũ ꝓponis. Hoc nanq; omnẽ intellectũ superat: hoc specialit̃ deuotorũ corda trahit. et accendit affectum. Ipsi eñ veri fideles tui qui totam vitam suam ad emendationem disponunt: ex hoc dignissimo sacramento magnam deuotionis gratiam et virtutis amorẽ frequent̃ recipiunt. O ad imirabilis et abscondita gr̃a sacramenti quã norunt tñ xp̃i fideles. infideles aũt et pctis ſuientes experiri nõ possunt: In ꝫ sacramento ꝯfert̃ spiritualis gr̃a. et repat̃ in anima virtus

amissa: et per pctm̃ deformata redit pulcritudo. Tanta est aliqñ hec gr̃a vt ex plenitudine collate deuotionis nō tm̃ mens: sed t dabile corp⁹ vires sibi prestitas sentiat ampliores. Dolendum tm̃ valde t miserandum sup tepiditate et negligentia nr̃a q̃ non maiori affectu trahimur ad xp̃m sumendū. in quo tota spes saluandorū̃ ꝓsistit et meritū̃. Ipse em̃ est sctificatio nr̃a et redemptio ipse consolatō̃ viatorꝫ et sanctorꝫ et̃na fruitio. Dolēdum itaq; valde q̃ multi tam parus ß salutare mysteriū̃ aduertunt qđ celum letificat et mundū ꝓseruat vniuersū̃. Heu cecitas et duritia cordis hūani tam ineffabile donū̃ non magis attendere t ex q̃tidiano vsu etiā ad inaduertentriā defluere. Si em̃ ß sitissimū̃ sac̃mēt̃ū̃ in vno tm̃ celebraret loco et ab vno tm̃ ꝓsec̃ret sacerdote in mṑo. q̃nto putes ṑsiderio ad

illum locum ⁊ talem dei sacerdotem
hoies afficerent: vt diuina mysteria
celebrare audirent: Nunc aũt multi
facti sunt sacerdotes. et in multis lo
cis offert xp̃s: vt tanto maior appa
reat gr̃a et dilectio dei ad hominem
quanto altius est sacra cõmunio dif
fusa p orbem. Gr̃as tibi bone ih̃u pa
stor eterne qui nos paupes ⁊ exules
dignatus es p̃cioso corpore et sang
uine tuo reficere: et ad hec mysteria
p̃cipienda etiam pprij oris tui allo-
quio inuitare: dicẽdo. Uenite ad me
omnes qui laboratis ⁊ onerati estis
et ego reficiam vos.

O magna bonitas et chari
tas dei. in sacramento exhibet̃
homini La.ii

Super bonitate tua ⁊ magna
misericordia tua dñe p̃fisus. acce
do eger ad medicũ ⁊ saluato

rem esuriens ⁊ sitiens ad fontem vi
te. egenus. ad regē celi. seruꝰ ad dñm
creatura ad creatorez. desolatus ad
meū piū ꝑsolatorē. Sz vñ hoc mihi
vt venias ad me? Quis ego sum vt
ꝑstes mihi teipsum? Quō audet pec
cator coram te apparere? Et quō tu
dignaris ad peccatorem venire? Tu
nosti seruum tuum ⁊ scis quia nil bo
ni in se habet. vñ hoc illi ꝑstes? Con
fiteor igitur vilitatem meam. agno/
sco bonitatem tuam. laudo pietatez
⁊ gr̄as ago ꝓpter nimiā charitatem
Propter temetipsum eñ hoc facis.
non ꝓpt̄ mea merita. vt bonitas tua
mihi magis innotescat. charitas am
plior ingeratur. et humilitas ꝑfectiꝰ
cōmendetur: Quia ergo tibi hoc pla
cet et sic fieri iussisti. placet et mihi
dignatio tua. et vtinā iniquitas mea
non obsistat. O dulcissime et benig/
nissime ihesu. quanta tibi reuerentia

ꝛ grarum actio cum ꝑpetua laude ꝓ
susceptione sacri corpis tui debetur
cuius dignitatē nullus hoīm explica
re potens inuenitur. Sed quid cogi-
tabo in hac cōmunione. in accessu ad
dñm meum quez debite venerari ne
queo et tamen deuote suscipe deside
ro? Quid cogitabo melius et solu-
brius nisi meipsum tolaliter humili
ando corā te. ꝛ tuā infinitam bonita
tem exaltando supra me? Laudo te
deus meus ꝛ exalto ineternū. Despi
cio me: ꝛ subijcio tibi in ꝓfundū vili
tatis mee. Ecce tu sctūs sctōꝝ et ego
sordes peccatoꝝ et tu inclinas te ad
me. q nō sum dignus ad te respicere
Ecce tu venis ad me: tu vis esse mecū
tu inuitas ad ꝯuiuiū tuū. tu mihi da
re vis celestē cibuz. et panē angeloꝝ
ad manducandū: nō aliud sane q̄z te
ipsū panē viuū: q de celo descendisti
et das vitā mundo. Ecce vñ dilectio

ꝓcedit. qualis dignatio illucescit. q̃ꝫ magne gr̃arum actões ⁊ laudes tibi ꝓ his lebent̃. O q̃ꝫ salutare et vtile ꝯsiliũ tuũ cum istud instituisti. q̃ꝫ suaue et iocũdũ ꝯuiuiũ tũ teip̃m in cibũ donasti. O q̃ꝫ admirabilis operatio tua, dñe. q̃ꝫ potẽs virtus tua. q̃ꝫ infallibilis veritas tua. Dixisti em̃ et facta sunt oĩa. et ꝫ factũ est qđ ipse iussisti. Mira res et fide digna ac hũanum vincens intellectũ. ꝙ tu dñe deꝰ meus verus deus et homo sub modica specie panis et vini integer ꝯtineris et sine ꝯsumpcione a sumente manducaris. Tu dñe vniuersoꝝ qui nallius habes indigentiã. voluisti ꝑ sacramentũ tuũ hĩtare in nobis. conserua coꝛ meũ et coꝛpus meũ immaculatum. vt leta et pura ꝯscĩa sepius valeam tua celebꝛare mysteria ⁊ ad meã ꝑpetuã accipe salutẽ. q̃ ad tuũ p̃cipue honorem et memoꝛiale ꝑenne

sanxisti et instituisti: Letare aīa mea et gr̄as age deo. ꝓ tam nobili munere et solatio singulari in hac lachrymarum valle tibi relicto. Nam quotiens hoc misterium recolis et cristi corpus accipis. totiens tue redemptionis opus agis et parti ceps oīm meritoꝝ xp̄i efficeris. Charitas etem̄ xp̄i nunq̄ꝫ minuitur: et magnitudo ꝓpitiationis eius nunq̄ꝫ exhauritur. Ideo noua semꝑ mentis renouatione ad h̄ disponere te debes. et magnum salutis mysteriuꝫ attenta ꝯfideratōe pensare. Ita magnū nouū ⁊ iocundū tibi videri dꝫ cū celebras aut missam audis: ac si eodē die xp̄s primuꝫ in vterū virginis descendēs hō factus esset: aut in cruce pendens. ꝓ salute hoīm pateretur et moreretur

Qd̄ vtile sit sepe communicare

Ca.ii

Ecce ego venio ad te dñe. vt
bñ mihi sit ex munere tuo et
letificer in ꝓuiuio sancto tuo
qđ parasti in dulcedine tua pauperi
deus: Ecce in te est totum qđ desidera
re possum et debeo: tu salus mea
et redemptio. spes et fortitudo: decꝰ
et gloria. Letifica g̃ hodie aiam ser/
ui tui: qm̃ ad te dñe ih̃u aiam meam
leuaui. Desiderio te nũc deuote ac re
uerenter suscipere. cupio te in domũ
meã introducere: quatinꝰ cũ zacheo
merear a te bñdici ac inter filios ab
rae computari. Aia mea corpus tuũ
ꝓcupiscit: cor meũ tecuz vniri desidera
rat. Trade te mihi et sufficit. Nam
pter te nulla consolatio valet. sine te
esse nequeo. z sine visitatione tua vi
uere nõ valeo: Jõqz oportet me fre
quent̃ ad te accedere et in remediuz
salutis mee recipe. ne forte ẽficiã in
via si fuero celesti fraudatꝰ alimõia

Sic eñ tu misericordissime iesu pre-
dicans populis ⁊ varios curans lan-
guores aliqñ dixisti. Nolo eos ieiu
nos dimittere in domũ suã ne defici
aut in via. Age igit̃ h̃ mõ mecũ: q te
ꝓ fideliũ ꝯsolatõe in sacramento re
liquisti. Tu es eñ suauis refectõ aĩe
et q te digne mãducauerit. ꝑticeps ⁊
heres erit eterne glie. Necessariũ q
dem mihi est q tã sepe laboro et pec
co. tam cito torpesco et deficio. vt ꝑ
frequentes orõnes et ꝯfessiones et
sacrã tui corpis ꝑceptionẽ me reno
uem: mundẽ et accendã. ne forte diu
tius abstinẽdo. a sctõ ꝓposito defluã
Proni eñ sunt sensus hoĩs ad ma-
lum ab adolescẽtia sua: et nisi succur
rat diuina medicĩa. labit̃ hõ mox ad
peiora. Retrahit g̃ sancta cõmunio a
malo et ꝯfortat in bono. Si eñ mo
do tam sepe negligens sum ⁊ tepid⁹
qñ cõmunico aut celebro: qd fieret si

medelā nō sumerē et tā grande iuua
men nō q̄rerē? Et licet oī die non sim
apt⁹ nec ad celebrandū bñ disposit⁹
dabo tñ opam ꝑgruis tpibus diuina
pcipe mysteria ac tante gr̄e ptícipez
me exhibere. Hā hec est vna p̄ncipa
lis fidelis aīe ꝑsolatio q̄ diu pegri-
nat̄ a te in mortali corpe: vt sit sepi⁹
memor dei sui. dilectum suū deuota
suscipiat mēte. O mira circa nos tue
pietatis dignatio. q̄ tu dñe de⁹ crea
tor t viuificator oīm spirituū ad pau
pculam dignaris venire aīam t cum
tota deitate tua ac hūanitate ei⁹ im
pinguare esurīē: O felix mens t btā
aīa que te dñm deum suum meretur
deuote suscipe: et in tua susceptione
spiritali gaudio repleri: O q̄ mag-
num suscipit dñm. q̄ dilectū inducit
hospitē. q̄ iocundū recipit socū. q̄
fidelē acceptat amicū. q̄ speciosū et
nobilē amplectit sponsuz: pze oībus

dilectis ⁊ sup oīa desiderabilia amā
dū. Sileant a facie tua dulcissime di
lecte meus celū et t̄ra ⁊ oīs ornatus
eoꝝ. qm̄ quicqd laudis hn̄t ac deco-
ris. ex dignatione tue est largitatis:
nec ad decorem tui peruenient nomi
nis cuius sapientie non est numerus

Qd̄ multa bona prestant̄ de
uote cōicantibus Ca. iiii

DOmine deus meus preueni
seruum tuū in bn̄dictionibus
dulcedinis tue. vt ad tuū ma
gnificum sacramentum digne ac de
uate merear accedere. Excita cor me
um in te. et a graui corpore exue me
Uisita me in salutari tuo ad gustan-
dum in spiritu tuam suauitatez: que
in h̄ sacramento tanq̄ꝫ in forte plena
rie latet. Illūina q̄z oculos meos ad
intuendū tantū mysteriū: et ad credē
dū illud. indubitata fide me robora

Est eñ opatio tua non hũana poten
cia:tua sacra institutio non hoĩs a d
inuentio. Non eñ ad hec capienda ⁊
intelligenda aliquis idone⁹ ꝑse repi
tur:q̃ angelicã etiã subtilitatem tran
scendunt. Quid ḡ ego pctõr indign⁹
terra ⁊ cinis de tam alto sacro secre
to potero inuestigare ⁊ capere? Dñe
in simplicitate cordis. in bona firma
fide ⁊ in tua iussiõe ad te cũ spe ⁊ re
uerentia accedo: et vere credo qꝛ tu
pñs es ħ in sac̃mento de⁹ et hõ: Uis
ḡ vt te suscipiã: et meip̃m tibi in cha
ritate vniã. U ñ tuã p̃cor clemẽtiã ⁊
spãlẽ ad ħ iploro mihi donari gr̃am
vt tot⁹ in te liq̃fiã et amore ꝑfluã at
q̃ de nulla aliena ꝯsolatõe amplius
me intronittã. Est eñ ħ altissimũ et
dingissimũ sacramentuꝫ salus aĩe et
corꝑis. medicina oĩs spũalis languo
ris. in q̃ vitia mea curant̃. passiõis fre
nant̃. tentatões vincunt̃ ac minuunt̃

gr̃a maior infundit. virtus incepta
auget: firmat fides. spes roborat ⁊
charitas ignescit ac dilatat. Multa
nãq; bona largitus es ⁊ adhuc sepi⁹
largiris in sacramento dilectis tuis
deuote coĩcantib⁹ de⁹ me⁹ susceptor
aĩe mee. repator infirmitatis hũane
⁊ toti⁹ dator ꝯsolatõnis int̃ne. Nam
multã ipsis ꝯsolatõem aduersus va-
rias tribulatõs infundis ⁊ de imo d̃
iectõis ꝓprie ad spem tue ꝓtectiõis
erigis. atq; noua quadã gr̃a eos int⁹
recreas et illustas. vt q anxij p̃mũ et
sine affectõe se añ coĩonẽ senserant.
postea refecti cibo potuq; celesti in
melius se mutatos inueniãt: Q d̃ ic-
circo cũ electis tuis ita dispensanter
agis vt veracit̃ agnoscant et patent̃
expiant̃ q̃q; nihil ex semetipsis hẽant
⁊ qd bonitatis ac gr̃e ex te ꝯseq̃ntur
q: ex semetipsis frigidi duri ac inde-
uoti: ex te autez feruentes alacres ⁊

deuoti esse merem. Quis em̃ ad fon
tem suauitatis hũiliter accedens: nõ
modicũ suauitatis inde reportat? Aut
quis iuxta ignẽ copiosũ stans nõ pa
rũ caloris inde pcipit? Et tu fons es
sp plen⁹ et supabundans ignis iupit
ardens et nũq̃ defitiens. Ũñ si mihi
nõ licet haurire de plenitudĩe fontis
nec vsq; ad sacietatẽ porare apponã
tñ os meũ ad foramẽ celestis fistule
vt saltẽ inde guttulãmodicã capiam
ad refocillandũ sitim meã et nõ pe-
nitus exaresca. Et si necdũ totus cele
stis et tam ignitus vt seraphin ⁊ che
rubin esse possum. conabor tñ deuo
tioni insistere et cor meũ ꝓparare vt
vl modicã diuini incẽdij flammã ex
humili sumptiõe viuifici sacramenti
conquiram. Quicquid autem mihi
de est bone ihu saluator sanctissime
tu ꝓ me supple benige ac gratiose.
qui oñes ad te dignatus es vocare

dicēs. Uenite ad me oīs qui labo
ratis et onerati estis. z ego reficiam
vos. Ego qdē laboro in sudore vult⁹
mei. dolore cordis torq̄or. pēs one
ror. tentatōib⁹ inquietor: multis ma
lis passionibus implicor et premor:
z nō est q adiuuet. nō est q liberet z
saluū faciat nisi tu oīe de⁹ salu ator
me. cui cōmitto me z oīa mea vt me
custodias ꝛ pducas in vitā eternā. Su
spice me in laudē z gl'iam noīs tui. q
corpus tuū et sanguinē in cibū et po
tū mibi pasti. Presta oīe deus salu
taris meus: vt cū freq̄ntatōe mysterij
tui crescat mee deuotionis affectus.

De dignitate sacramenti et statu sacerdotali

SI haberes angelicam puri
tatem z sancti Johannis ba
ptiste sanctitatē: non esses di
gnus ℞ sacmentū accipe nec tractare

Non enī hoc meritis debet hoīm q̄
homo p̄fecret et tractet xp̄i sacramē
tumet sumat in cibuz panē angelox
Grande mysteriū et magna dignitas
sacerdotū. quibus datum est qđ an-
gelis non est p̄cessum. Soli nāq; sa
cerdotes in ecclesia rite ordinati: po
testatē hñt celebrandi et corpus xp̄i
p̄secrandi. Sacerdos quidē minister
est dei vtens verbo dei p̄ iussionem
et institutionē dei: Deus aūt ibi prin
cipalis est actor et inuisibilis opera
tor. cui subest oīne qđ voluerit. z pa
ret omne qđ iusserit. Plus ḡ credere
debes deo omnipotenti in hoc excel
lentissimo sacramento: q̄z ꝓprio sen
sui aut alicui signo visibili: Ideoq;
cum timore et reuerentia ad ß opus
est accedendum. Attende igitur z vi
de cuius ministeriū tibi traditum est
p̄ impositionē manus episcopi. Ecce
sacerdos factus es et ad celebrandū

consecratus. vide nunc vt fideliter ⁊ deuote in suo tempe deo sacrificium offeras et teipsum irrep̄hensibilē exhibeas. Non alleuiasti onus tuū. sꝫ artiori iam alligatus es vinculo discipline. et ad maioreē teneris ꝑfectōnē sanctitatis. Sacerdos oībus vircutibus dꝫ esse ornatus. et alijs bone vite exemplū prebere. Eius ꝯuersatio nō cū popularib⁹ ⁊ coībus hoīm vijs: sed cū angelis incelo aut cum ꝑfectis viris in t̄ra. Sacerdos sacris vestibus indutus xp̄i vices gerit. vt deū ꝓ se et ꝓ omni populo suppliciter et humilit̄ roget. Habet nāq; añ se et retro dominice crucis signū ad memorandū iugiter xp̄i passionem. Ante se crucē in casula portat vc xp̄i vestigia diligenter inspiciat et sequi feruent̄ studeat Post se cruce signat⁹ est vt aduersa q̄libꝫ illata ab alijs clement̄ ꝓ deo toleret. Ante se cur

cem gerit vt propria peccata lugeat post se. vt alioꝝ etiã cõmissa ꝑ cõpassionẽ defleat et se mediũ int̃ deum ⁊ pctõrez ꝯstitutũ esse sciat. nec ab orõnẽ nec ab oblatõe sctã torpescat. donec gr̃am et miscd̃laz impetr̃e mereat̃. Qñ sacerdos d̃uote celebrat: deum honorat. angelos letificat. ecliaz edificat. viuos adiuuat: d̃fũctis reqẽ p̃stat ⁊ sese oĩm bonoꝝ ꝑticipẽ efficit

Interrogatio de exercitio ante cõmunionem Ca.vi

Um tuam dignitatem dñe et meam vilitatem penso: valde contremisco et in meipso confundor. Si em̃ non accedo. vitaz fugio. et si indigne me ingessero offensam incurro. Quid ḡ faciez deus meus auxiliator meus ⁊ ꝯsolator in necassitatib⁹? Tu doce me viã rectã ꝓpone breue aliqd̃ exercitiuz socre

cōmunioni ꝑgruum. Utile eſt em̄ ſcī re qualiter ſcō deuote ac reuerenter tibi ꝓparare debeam cor meū ad recipiendum ſalubriter tuum ſacramentum: ſeu etiam celebrandum tā magnum et diuinum ſacrificium.

De diſcuſſione ꝓprie conſtientie et emendationis ꝓpoſito Ca. vii

SUper oīa cum ſūma humilitate cordis et ſupplici reuerentia cum plena fide et pia intentione honoris dei ad hoc ſacramentum celebrandum tractandum ꝛ ſumendum oportet dei accedere ſacerdotem. diligēt̄ examina ꝓſciam tuam ꝛ ꝓ poſſe tuo vera ꝓtritione ꝛ humili ꝓfeſſione eam nuda et clarifica: ita vt nil graue habeas aut ſcias qđ te remordeat et liberum acceſſū impediat. Habeas diſplicentiā oīm

pctōꝝ tuorum in generali. ⁊ ꝑ quo-
tidianis excessibus magis in specia
li doleas et gemas: Et si tempus pa
titur. deo insecreto cordis cūctas ꝯ-
fitere passionū tuaꝝ miserias. Inge
misce et dole ꝙ adhuc ira carnalis
⁊ mundanus. tam immortificatus a
passionib⁹. tā plenus ꝯcupiscentiaꝝ
motibus. tam incustoditus in sensi-
bus exterioribus. tam sepe mltis va
nis fantasijs implicatus. tam multū
inclinatus ad exteriora. taꝫ negligēf
ad interiora. tam leuis ad risū ⁊ dis
solutionē. tam durus ad fletum ⁊ cō
punctionē. tam ꝓmptus ad laxiora
et carnis comoda. tam segnis ad ri-
gorem ⁊ feruorem. tam currosus ad
noua audienda et pulchra intuenda
tam remissus ad humilia et abiecta
amplectenda tam cupidus ad multa
habenda: et tam parcus ad dandum
tam tenax ad retinendū tam inconsi

deratus in loquendo. taz incontinēs ad tacendū: tā incōposit⁹ in manib⁹. tā importunus in actibus. tā effesus super cibum. tam surdos ad dei verbum. tam velox ad quietem. tam tardus ad laborem. tam vigilans ad fabulas. tam somnolentus ad vigilias sacras. tam festimus ad finem. tam vagus ad attendendum. tam negligens in hōris ꝑsoluendis. tam tepidus in celebrando. tam aridus in cōmunicando. tam cito distractus. tam raro tibi bene collectus. tam subito cōmotus ad iram. tam facilis ad alterius displicentiam. tam pronus ad iudicandum. tam rigidus ad arguendum. tam letus ad ꝓspera. tam debilis in aduersis. taz sepe multa bona ꝓponens et modicū ad effectuz ꝑducens. his et alijs defectibus tuis cū dolore et magna displicentia ꝓprie infirmitatis ꝯfessis ac deploratis fir

mū statue ꝓpositū sp̄ emēdandi vitā tuā et in melius ꝓficiendi. Deinꝺ cū plena resignatōe et integ̃ voluntate offer teip̄z in honorē noīs mei in ara cordis tui holocaustū ꝑpetuū. corp⁹ tuū scz ⁊ aīam mihi fideliť cōmitten do. quaten⁹ sic digne merearis ad of ferendū deo sacrificiū accedere et sa c̃mentū corpis mei salubriť suscipe Nō est em̄ oblatio dignior ⁊ satisfac ti o maior ꝓ pctis diluendis q̃z seip̄z pure ⁊ integre cū oblatōe corpis xp̄i in missa et in coīone deo offerre. Si hō fecerit qꝺ in se est et vere penitu erit. q̃cienscūqz ꝓ venia ⁊ gr̄a ad me accesserit. viuo ego dicit dn̄s. qꝛnolo mortē pctōris sz magis vt ꝯuetať ⁊ viuat. qm̄ pctōꝝ suoruz non recorda bor ampli⁹ sz cūcta sibi indulta erūt

De oblatione xp̄i in cruce e ꝓpria resignatione Ca. vit

Sicut ego meipsum expansis in cruce manib⁹ et nudo cor pe p peccatis tuis deo pri spon te obtuli ita vt nihil in me remaner3 quin totū in sacraficiu3 diuine placa cionis transierit: ita debes z tu temet ipsum mihi voluntarie in oblatōem purā et sctām quotidie in missa cum oībus viribus et affectibus tuis q̄n to intimus vales offerre. Quid ma gis a te requiro q̄3 vt te studeas mi hi ex integro resignare? Quicqd pre ter teip3 das nihil curo. qr nō quero datū tuū sed te. Sicut non sufficeret tibi oībus habebil pter me. ita nec mi hi placere poterit quicqd dederis te nō oblato. Offer te mihi et da te to tū p deo et erit accepta oblatō. Ecce ego me totū obtuli pri p te. ōdi etiā totū corpus meū et sanguiné in cibū vt tot⁹ tu⁹ essem z tume⁹ pmaneres Si aūt in teipso steteris nec sponte

te ad volūtatē meā obtuleris. nō est plene oblatio nec integra erit inter nos vnio. Ideo oīa opa tua p̄cedere debet spontanea tuiipsius in manus dei oblatio si libertatem p̄sequi vis et gr̄am. Ideo tam pauci illuminati et liberi intus efficiunt. qz seipos ex toto abnegare nesciūt. Est firma sententia mea. nisi quis renunciauerit oībus. nō p̄t meus esse discipul⁹. Tu g̃ si optas me⁹ esse discipul⁹. offer te ipsuz mihi cū oībus affectibus tuis.

Qō non et omnia nr̄a deo ō bemus offerre et p̄o omnibus orare Ca. ix

Omine oīa tua sūt q̄ in celo sūtet in t̄ra. Desidero meipz tibi in spōtaneā oblatōez offerre et tu⁹ ppetue pmanere. Dñe in simplicitate cordis mei offero meipz tibi bodie in suū sempit̄nū. in obse-

quiũ et ſacrificiũ laudis ꝑpetue. Su
ſcipe me cũ hac ſctã oblatõe tui ꝓcio
ſi corꝑis quã tibi hodie in ꝓſentia an
gelorꝝ iuiſibilit aſſiſtentiũ offero. vt
ſit ꝓ me ⁊ ꝓ cuncto populo tuo in ſa
lutem: Dñe offero tibi oĩa pcta̅ et de
licta mea que cõmiſi coꝝa te et ſctis
angelis tuis a die quo primũ pecca:
re potui vſq; ad diẽ hanc. ſup placa
bili altari tuo. vt tu oĩa parit incen
das ⁊ cõburas igne charitatis tue. ⁊
deleas vniuerſas maculas pctõrum
meorꝝ. ⁊ ꝓſciam meam ab oi delicto
emũdes: et reſtituas mihi gr̃am tuã
quã peccando amiſi. oĩa mihi plene
indulgendo ⁊ in oſculũ pacis me mi
ſericorditer aſſumendo. Quid poſſũ
agere ꝓ pctis meis niſi hũilit ea cõ
fitendo et lamẽtando et tuã ꝓpitiati
onẽ inceſſant depcando? Depcor te
exuadi me ꝓpiti⁹ vbi aſto coꝝa te de
us meus. Dio pcta̅ mea mihi maxie

displicent. Nolo ea vnq̃ ampli⁹ ꝑpe
trare sꝫ ꝓ eis doleo et dolebo q̃ diu
vixero: paratus penitentiã agere et
ꝓposse satisfacera. Dimitte mihi de⁹
dimiite mihi pctã mea. ꝓpt̃ nomen
sctm̃ tuũ salua aĩam meã quãp̃cioso
sanguine tuo redimisti: Ecce cõmitte
me miscdie tue. resigno me in mani
bus tuis. age mecũ ꝟm bonitatẽ tuã
non ꝟm meam maliciã et iniquitatẽ
Offero etiã tibi oĩa bona mea q̃uis
valđ pauca et imꝑfecta vt tu ea emẽ
des et sanctifices. vt ea g̃ta habeas
et accepta tibi facias et semꝑ ad me
liora trahas. nec non ad btm̃ et lau-
dabilẽ finẽ me pigrum et inutilẽ ho
mũtionẽ ꝑducas. Offero q̃ꝫ tibi oĩa
desideria deuentoꝝ. necessitates pa
rentum: amicoꝝ: fratrum. soroꝝ oĩm
q̃ꝫ charoꝝ meoꝝ et eoꝝ qui mihi vel
alijs ꝓpt̃ amorẽ tuũ bñ fecerunt ⁊ q
orones et missas ꝓ se suisq̃ oĩbus

dici a me desiderauerũt et petierunt
siue in carne adhuc viuant siue iã se
culo defuncti sint: vt oñs sibi auxiliũ
gr̃e tue. opem ꝯsolationis. ꝓtectio-
nem a ꝑiculis: liberationẽ a penis ad
uenire sentiant: ⁊ vt ab oĩbus malis
erepti gr̃as tibi magnificas leti ꝑsol
uant. Offero etiã tibi p̃ces ⁊ hostias
placatõis ꝓ illis spãlit̃ q̃ me in aliq̃
leserunt ꝯtristauerunt aut vitupaue
runt vel aliqd̃ damnũ vl' grauamen
intulerunt. ꝓ his q̃ꝫ oĩbus q̃s aliqñ
ꝯtristaui. ꝯturbaui. grauaui et scan
dalicaui. verbis factis scient̃ ⁊ igno
rant̃. vt nobis oĩbus parit̃ indulge
as pctã nr̃a et mutuas offensiones.
Aufer dñe a cordibus nr̃is omnẽ su
spitionẽ indignationẽ. iram ⁊ discep
tationẽ: et quicqd potest caritatez le
dere et frat̃nam dilectionẽ minuere
Miserere miserere dñe misericordi
am tuam poscentibus. da gr̃am indi

gentibus:et fac nos tales existere vt simus digni gr̃a tua pfrui:et ad vitã pficiamus eternam. Amen.

Qd̃ sacra coĩo de facili non est relinquenda La.x

Requenter recurrendum est ad fontem gr̃e et diuine misc̃die. ad fontem bonitatis t totius pietatis. quatenus a passionibus tuis et vicijs curari valeas et ꝑtra vniuersas tentatõs et fallacias diaboli fortior atq; vigilantior effici merearis. Jnimicus sciens fructũ et remediũ maximũ in sac̃ coĩone positũ oĩ mõ et occasione nititr̃ fide es t deuotos q̃tum ꝑualet retrahere et impedire. Cũ eñ quidã sacre coĩoni se aptare disponũt. peiores sathane immissiõs patiunt. Jp̃e eñ neq; spũs vt in Job scribit venit int̃ filios dei vt solita eius nequitia perturbet aut

timidos nimium reddat et pplexos quatenus affectum eorū minuat vel fidem impugnando auferat. si forte aut oīo coīones relinquant aut cum tepore accedant. Sed nō est qcq̄ curandū de versutijs et fantasijs illijs q̄tumlibet turpibus et horridis sed cuncta fantasmata in caput eius sūt retorquenda. Contēnendus est miser et deridendus. nec ppt̄ insultus eius et cōmotōs q̄s suscitat sacra est omittēda coīo. Sepe etiā impedit nimia sollicitudo p deuotione habenda et anxietates quedā de pfessione faciēda. Age fm pfilium sapientū et depone anxietatē et scrupulum: qr grām dei impedit et deuotōes mentis destruit. Propt̄ aliq̄m paruā tribulatōnem vel grauitatē. sacrā ne dimittas coīonē sed vade citius pfiteri et oēs offensiones alijs libent̄ indulge. Si vero tu aliquē offendisti. veniā hūili

ter p̄care et deus libenť ind ulgebit tibi. Quid ꝓdest diu tradare ꝯfessio nem aut sacrā dtfferre coīonem? Ex purga te cū p̄mis: expue velociť ve/ nenū. festina accipe remedium. et sen ties meli⁹ q̄ꝫ si diu distuleris. Si ho die ꝓpter istud dimittis: cras forsitā illud magis eueniet. ⁊ sic diu posses a coīone impediri et magis ineptus fieri. Quantn ḡ citius vales. a pre/ senti grauitate et inertia te excutias qꝛ nihil importat diu anxiari diu cū turbatione transire ⁊ ob quotidiana obstacula se a diuinis seq̄strare. im/ mo plurimū necet diu coīonē ꝓtela re. nā ⁊ ḡuez torporē ꝯsueuit inducē Prohdolor quidā tepidi et dissoluti moras cōfitendi libenť accipiunt. et coīonē sacrā idcirco differre cupiunt ne ad maiorē sui custodiā se dare te neanť. Heu q̄ꝫ modicā charitatē et d̄ bilem deuotionē habent qui sacram

coīonē tā facilit' postponūt: Quā fe
lix ille ⁊ deo accept⁹ habet q sic vi-
uit et tali puritate ꝯsciam suā custo
dit ut etiā oī die coīcari parat⁹ ⁊ bñ
affectat⁹ esset si ei liceret ⁊ sine nota
agere posset Si qs interdū abstinet
hūilitatis gr̄a aut legitima īpediēte
causa. laudand⁹ est d̄ reuerentia. Si
aūt torpor obrepserit seip̄m excitare
dz et facere qd̄ in se est ⁊ dñs aderit
desiderio suo ꝓ bono voluntate q̄m
specialit' respicit. Cū v̄o legitime p̄-
peditus est. habebit sp̄ bonā volun-
tatē et piam intentōez coīcandi. ⁊ sic
nō carebit fructu sac̄menti. Pōt em̄
qlibet deuotus oī die et oī hora ad
spūalem xp̄i coīonem salubrit' ⁊ sine
ꝓhibitōe accedere et tñ cretis dieb⁹.
et statuto tp̄e corp⁹ sui redemptoris
cū affectuosa reuerentia sac̄mentalit'
dz suscip̄e. et magis laudez dei et ho
norē p̄tendere q̄ꝫ suā ꝯsolationē que

rere. Nam totiens mystice coicat et inuisibilit reficit quotiens incarnationis xpi misteriū passionēq; deuote recolit et in amore eius accendit Qui alit se non pparat nisi instante festo vel ꝯsuetudine compellente. sepius imparat⁹ erit. Btūs q se dño in holocaustū offert q̄tiens celebrat aut coicat. Non sis in celebrando nimis plix⁹ aut festin⁹ sz ſua bonū cōmunem modū cū quibus viuis. Nō dēs alijs generare molestiā et tediū sed cōmunē serua viam ſm maioꝝ institutionē. ⁊ potius alioꝝ ſuire vtilitati q̄ꝫ pprie deuotioni vel affectui.

Qd corpus xpi et sacra scriptura maxime sint anime fideli necessaria C.xi

Dulcissime dñe ihu q̄nta est dulcedo deuote anime tecū epulantis in ꝯuiuio tuo. vbi

ei non alius cibus manducandus ꝓ
ponit nisi tu vincus dilect⁹ eius sup
oīa d̄sideria cordis ei⁹ desiderabilis
Et mihi quidem dulce foret in p̄sen-
tia tua ex intimo affectu lachrymas
fundere. et cum pia magdalena pe-
des tuos lachrymis irrigare. Sz vbi
est hec deuotio. vbi lachrimaꝝ sanc
tariuz copiosa effusio? Certe in ꝯspe
ctu tuo et sanctoꝝ angelorū tuorum
totum cor meum ardere deberet et
ex gaudio flere. Habeo em̄ te in sa-
cramento vere p̄sentem: q̄ꝫuis aliena
specie occultatū. Nam in ꝓpria ⁊ di
uina claritate te cōspicere oculi mei
ferre non possent sed neqꝫ totus mū
dus infulg ore glorie maiestatis tue
subsisteret. In hoc ergo imbecillita-
ti mee consulis ꝙ te sub sacramento
abscōdis: Habeo vere et adoro quē
angeli adorant in celo. sed ego ad-
huc interim in fide illi autem in spe-

cie et sine velamine. Me oportet cō tentum esse in lumine vere fidei ⁊ in ea ambulare donec aspiret dies eter ne claritatis et vmbre figurarum in clinent. Cum aūt venerit qđ pfectuꝫ est. cessabit vsus sacramentoꝝ. qꝛ be ati in gloria celesti non egent medi camine sacramentali: gaudent enim sine fine in p̄sentia dei. facie ad faci em gloriam eius speculantes et de claritate in claritatē abyssalis deita tis transformati gustāt v̄bum dei ca ro factum: sic̄ fuit ab initio et manet ineternum. Memoꝛ hoꝝ mirabiliuꝫ graue mihi fit tedium letiam quodli bet spūale solatiuꝫ: quia q̄ꝫdiu oīm meum apte in sua gloria non video p nihilo duco oīne qđ in mundo cō spicio ⁊ audio. Testis es tu mihi de us q̄ nulla potest me res consolari nulla creatura qetare nisi tu deꝰ me us quē desidero eternalit̄ ptemplari

Sed non est ℞ possibile durante me in hac mortalitate. Jō oportet vt me ponam admagnam patientiā ⁊ me ipm in oī desiderio tibi submittam. Nam et scī tui dñe qui tecuꝫ iam in regno celoꝝ exultāt. ī fide ⁊ patīctiā magna dū viuerēt aduentū gl'ie tue expectabant: Quod illi crediderūt ego credo: quod illi sperauerūt ego spero. q̄ illi puenerunt p gr̄am tuam me ventuꝝ ꝓfido. Ambulabo interī in fide exemplis ꝓfortatus sctōrum Habeo etiam libros sctōs p sulatio et vite speculo. atqꝫ sup bet omnia sanctissimū corpus tuum p singulari remedio ⁊ refugio. Duo nanqꝫ mihi necessaria pmaxime sentio in hac vita. sine qb⁹ mihi importabilis foret ista mirabilis vita. Jn carcere corpis huius detentus duobus me egere fateor. cibo scz et lumine. Dedisti itaqꝫ mihi infirmo sacrum corpus tuū ad

refectionem mentis et corpis. et po
suisti lucenam pedibus meis verbuz
tuū. Sine his duobus bī viuere nō
possem nam verbuz dei lux aīe mee
et sacramentū tuum panis vite. Hec
possunt etiam dici mense due hinc t
inde ingazophylatio sctē ecclesie po
site. Una mensa est sacri altaris hīs
panem sctm̄. id est corpus xpi p̄cioſū
Altera est diuine legis ꝓtinens doc
trinam sctām. erudiens fidem rectaz
et firmiter vsqz ad interioza velami
nis vbi sunt sctā sctōrum perducens
Hras tibi dñe ihu lux lucis eterne p
doctrine sacri mensa quam nobis p
fuos tuos ꝓphetas t apl'os alioſqz
doctores ministrasti. Hras tibi crea
tor et redemptor hoim qui ad decla
rādā toti mūdo charitatē tuā cenā pa
rasti magnā. in q̄ nō agnū typicū sed
tuū sctissimū corp⁹ et sanguinē ꝓpo
suisti māducādū. letificās oēs fide

les cõuiuio sacro et calice inebrians salutari. in quo sunt oñis delicie paradisi. et epulant nobiscũ angeli sancti. sed suauitate felitiori. O q̃s magnum et honorabile est officium sacredotuz quibus datum est dñm maiestatis ꝟbis sacris ꝓsecrare. labijs benedicere: manibus tenere. ore ꝓprio sumere: ꝛ ceteris ministrare. O q̃s munde debent esse manus il le. q̃s purum os: q̃s sctũm corpus. q̃s immaculatũ erit cor sacerdotis: ad quẽ totiens ingreditur auctor puritatis. Ex ore sacerdotes nihil nisi sctũm. nihil nisi honestũ et vtile ꝓcedere dz verbum quitam sepe xp̃i accipit sacmentũ. Oculi eius simplices et pudici. q xp̃i corpus solẽt intueri. Manꝰ pure ꝛ in celũ eleuate. que creatorẽ celi et terre solent ꝓtrectare. Sacerdotibꝰ spāliter in lege dicit. Sancti estote quñ ego sanctus suz dñs deus vester

Adiuuet nos gr̃a tua oĩpotens de-
us vt qui officium sacerdotale susce
pimus. digne ac deuote tibi in oĩ pu
ritate ⁊ ꝯscientia bona famulari va
leam⁹. Et si non possumus in tanta in
nocentia vite ꝯseruari vt debemus.
ꝯcede nobis tñ digne flere mala que
gessimus. vt in spiritu humllitatis ac
bone voluntatis ꝓposito tibi feruen
tius de cetero deseruire valeamus.

Qđ magna diligẽtia se debeat cõicaturus xp̃o p̃pare Ca.xii

Ego sum puritatis amator et
dator oĩs sanctitatis: Ego
cor purũ quero. et ibi est lo
cus requietionis mee. Para mihi te
naculũ grande stratũ: ⁊ faciã apud te
pasca cuꝫ discipulis meis. Si vis vt
veniã ad te et apud te maneã: eypur
ga vet⁹ fermẽti ⁊ mđi cordis tui ha
bitaculũ. Exclude totũ seculũ et oẽm

vitiorũ tumultum. sede tanq̃ passer solitarius in tecto. ⁊ cogita excessus tuos in amaritudine aĩe tue. Oĩs nã q̃ amans suo dilecto amatori optimũ ⁊ pulcerrimũ preparat locum: qꝛ in hoc cognoscit affectus suscipientis dilectũ. Scito tñ te nõ posse satisfacere huic p̃parationi ex merito tue actionis etiã si ꝑ integrũ annũ te preparares ⁊ nihil aliud in mente haberes: Sed ex sola pietate et gr̃a mea ꝑmitteres ad mensam meã accedere ac si mendicus ad prandiuꝫ vocaret diuitis. et ille nihil aliud habeat ad retribuendũ bñficijs eius nisi se hũiliando et regratiando. Fac qđ in te est ⁊ diligent̃ facito nõ ex ꝯsuetudĩe non ex necessitate. sꝫ cũ timore et reuerẽtia ⁊ affectu accipe corpꝰ dilecti dñi dei tui dignãtis ad te venire. Ego sũ q vocaui. ego iussi fieri. ego supplebo qđ tibi deest. veni et suscipe

me. Lū gr̄am deuotōis tribuo. gr̄as age deo tuo. nō qz dignus es sed qz tui mistus sum: Si nō hebes sz magis aridā. te sentis. insiste coroni inge misce z pulsa. nec desistas donec me rearis micaz aut guttā gr̄e salutaris accipe. Tu mei indiges non ego tui indigio: Nec tu me sctificare venis. sz ego te sctificare et meliōre venio Tu venis vt ex me sctificeris z mihi vniaris vt nouā gr̄am recipias z de noua ad emendationem accendaris Nolī negligere hanc gr̄az. semp pre para cum oi diligentia coz tuū et in troduc ad te dilectum tuū. Oportet aūt vt non solum te prepares ad de uotionem ante cōionem sed vt etiaz te solicite te ꝑserues in ea post sacra menti p̄ceptionem: nec minoz custo dia post exigit. q̄z deuota p̄paratio prius. Nam bona postmodū custo/ dia. optima iterum est p̄paratio ad

maiorem gr̃am ꝓsequendam: Ex eo quippe valde indiſpoſitus quis red dit ſi ſtatim fuerit nimis effuſus ad exteriora ſolatia. Laue a multiloqo mane in ſecreto. et feruere deo tuo: Jp̃m em̃ habes: quē tot⁹ mōs tibi au ferre nō pōt. Ego ſū cui te totū dare debes. ita vt iam vltra non in te ſed in me abſq; oñi ſolicitudine viuas.

Qō toto corde anima deuo ta xp̃i vnionem in ſacramento affectare debet La. xiii

Uis mihi det dominе vt in/ uaniam et ſolum t aperiam tibi totum cor meum et fruar te ſicut deſiderat anima mea: et iam me nemo deſpiciat nec vlla creatura me moueat vel reſpiciat ſed tu ſal⁹ mihi loquaris et ego tibi. ſicut ſolet dilectus ad dilectum loqui et amic⁹ cum amico conuiuari? hoc oro hoc

desidero vt tibi tot⁹ vniar: et cor meum ab omibus ceratis rebus abstrahebam: magisq; p sacram coionem ac frequentem celebrationē celestia et eterna sape discaz: Ab dñe deus qñ ero tecum totus vnitus et absortus meiq; totaliter oblitus. Tu in me et ego te: t sic nos parit in vnū manere pcede. Uere tu es dilectus me⁹ electus ex milibus. in q̄ complacuit aie mee habitare oībus diebus vite sue Uere tu pacificus meus in quo pax summa et requies vera extra quem labor et dolor et infinita miseria: Uere tu es deus absconditus. t consilium tuū nō est cum impijs sed cum humilibus et simplicibus sermo tuus O q̄z suauis est dñe spūs tuus: qui vt dulcedinem tuam in filios demōstrares. pane suauissimo de celo descendente illos reficere dignaris. Uere nō est alian nio tam grandis

que habeat deos appropinq̃ntes si
bi sic̃ tu deus nr̃ ades vniuersis fide
libus tuis. qbus ob quotidianũ sola
tiũ ⁊ cor erigendũ in celuꝫ te tribuis
ad edendũ et fruendum. Que est em̃
alia gens tã inclyto sic̃ plebs xp̃iana
aut que creatura sub celo taꝫ dilecta
vt aĩa deuota ad quã ingredit̃ deus
vt pascat eam carne sua gloriosa O
ineffabilis gr̃a o ãmirabilis digna-
tio o amor ĩmensus hoĩ singulariter
impẽsus. Sꝫ qd retribuã dño ꝑ gr̃a
ista? ꝑ charitate tam eximia? Nõ est
aliud qđ gratius donare queã q̃ꝫ vt
cor meũ deo meo totalit̃ tribuã ⁊ in
time ꝯiungã. Tũc exultabũt oĩa int̃i
ora mea cum ꝑfecte fuerit vnita deo
aĩa mea. Tũc dicꝫ mihi si ta vis esse
mecũ: ego volo esse tecũ. Et ego re-
spõdebo illi. Dignare dñe mãere me
cũ ego volo libent̃ eẽ tecũ. B ẽ totũ đ
si deriũ meũ vt cor meũ tibi sit vnitũ

De quorundam deuotorum ardenti desiderio ad corpus cristi Ca.xiiii

Uã magna multitudo dulcedinis tui dñe quã abscondisti timẽtib⁹ te. Qñ recordor deuotor aliquor ad sacramẽtũ tuũ dñe cũ maxia deuotõe ⁊ affectu accedentiũ. tũc sepius in meipo ꝓfundor et erubesco ꝙ ad altare tuũ et sacre coionis mensã tam tepide ⁊ frigide accedo. ꝙ ita aridus et sine affectõe cordis maneo. et ꝙ nõ sum totaliter accensus corã te deo meo nec ita vehemẽt attractus et affectus sic multi deuoti fuerunt. qui pre nimio desiderio cõmunionis et sensibili cordis amore a fletu se nõ potuerũt cõtinere. sed ore cordis ⁊ corpis pariẽ ad te deum fontẽ viuũ medullitus inhiebant. suã esurie nõ valentes alit

tempare nec satiare nisi corpus tuum cum omni iocunditate et spūali auiditate accepissent. O vera ardens fides eorum. ꝓbabile existens argumentum sacre ꝑsentie tue. Isti enim veraciter cognoscunt dñm suū in fractione panis: quorum cor tam valide ardet in eis de ihu ambulante cū eis Longe est a me sepe talis affectus et deuotio. tam vehemens amor et ardor. Esto mihi ꝓpicius ihu bone dulcis et benigne et ꝓcede paupi mendico tuo vel interdū modicū ꝺ cordiali affectu amoris tui in sacra coione sētire: vt fides mea magis ꝙualescat. spes in bonitate tua ꝓficiat. et charitas semel ꝓfecte accensa et celeste mān a experta nūq̄ deficiat: Potēs est aūt miscḋia tua etiam gr̄am desiderata mihi ꝑstare et in spiritu ardoris cū dies beneplaciti tui aduenerit me clementissime visitare. Etenim li

cet tanto desiderio tam specialū de uotorum tuoꝝ non ardeo: tñ de gr̄a tua illius magni inflāmati desiderij desiderium habeo orans et desideraus omniū taliū feruidorum amatorum tuorū participem me fieri. ad eorum sancto consortio annumerari

Qd̄ gr̄a deuotionis humilitate ⁊ suiipsius abnegatione adquiritur Ca.xv

Portet te deuotionis gr̄am instant̄ querere: indesinenter petere. patient̄ et fiducialit̄ expectare. gratant̄ recipe hūilit̄ conseruare. studiose cū ea opari. ac deo tempus et modū supne visitationis donec veniat cōmittere. hūiliare p̄cipue te debes cū parū aut nihil deuotionis iut̄ius sentis: sed nō nimiū deijci nec inordinate ꝯtristari. Dat se pe deꝰ in vno breui momēto qd̄ lōgo

negauit tpe. Dat etiam qñq; in fine qđ in principio oronis largire distu lit. Si semp cito gra deret et p vo to adesset . non esset infirmo hoi bñ portabile. Propterea in bona spe t hūili patientia expectanda est deuo tionis. gra. Tibi tñ et pcis tuis im puta cū non dat vel etiā occulte tol lit: Modicū qñq; est qđ gram impe dit et abscondit. si tñ modicuz et non potius grande dici debeat qđ tantū bonū phibet. Et si ß ipsum modicuz vel grande amoueris et pfecte vice ris. erit quod petisti: Statim nanq; vt te deo ex toto corde tradideris nec hoc vel illud p tuo libitu seu vel le quesieris: sed integre te in ipo po sueris. vnitū te inuenies et pacatum quia nil ita bene sapiet et placebit si cut beneplacitum diuine voluntatis Quisquis ergo intentionem suā sim plice corde sursum ad deū leuauerit

seq; ab omni inordinato amore seu displicentia cuiuslibet rei create eua cuauerit. aptissimus gratie pcipiende ac dignus deuotiõis munere erit Dat enim dñs ibi benedictionem suam vbi vasa vacua inuenerit. Et quãto pfectius quis infimis renunciauerit ꝛ magis sibiipsi per contemptum sui moritur. tanto gratia celerius venit copiosius intrat et altius liberuz cor eleuat. Tunc videbit et affluet ꝛ mirabitur et dilatabitur cor eius in ipso quia manus dñi cum eo. et ipse se posuit totaliter in manu eius vsq; in seculum. Ecce sic benedicet homo qui querit deũ in toto corde suo nec in vanum accipit animam suam. hic in accipiẽdo sacrã eucharistiaz magnam pmeretur diuine vnionis gratiam. quia non respicit ad ppriam deuotionem et consolationem: sed ad dei gloziam et honorem.

Qō necessitates nostras xpo
aperire et eius gr̄am postulare
debemus La. xvi

Dulcissime atq; amantissime
dñe quē nunc deuote desider
o suscipe tu scis infirmitatē
meā z necessitatē quā patior: in qui
tis malis et vitijs iaceo q̄; sepe sum
grauatus. tentatus. turbatus z iniquī
natus. Pro remedio adte vento: p
ꝓsolatione z subleuamine te dep̄cor
Ad oīa scientem loquor cui manife
sta sunt oīa interiora mea: et qui sa/
lus potes me pfecte ꝓsolari et adiu
uare. Tu scis quibus bonis indigeo
pre oībus. et q̄; paup sum in virtuti
bus. Ecce sto ante te paup et nudus
gr̄am postulans et miscōiam implo
rans. Refici esurientē mendicū tuu;
accende frigiditatē meā igne amoris
tui illumina cecitatē meam claritate

p̄sentie tue. Uerte mihi omnia ter
rena in amaritudinē. omnia grauia ⁊
ꝓtraria in patientiam. oīa infima et
creata in ꝓemptum et obliuionem:
Erige cor meū ad te in celū. Et ne di
mittas me vagari sup̄ terrā. Tu sol⁹
mihi ex ß iam dulcescas vsq; in secu
luz: q⁹ tu solus cibus et potus meus
amor meus et gaudiū meum. dulce
do mea ⁊ totum bonū meum: Utinā
me totaliter ex tua p̄sentia accendas
combures: ⁊ in te transmutes. vt vn⁹
tecū efficiar spūs p̄ gr̄am int̄ne vnio
nis ⁊ liquefactionē ardentis amoris
Nec patiaris me ieiunū et ardiū a te
recedere sed opare mecuz miscōiter
sicut sepius⁹ opatus es cum sanctis
tuis mirabiliter: Quid mirum si tot⁹
ex te igneścerem et in meipso defice
rem cum tu sis ignis semp̄ ardens et
nunq̄; deficiens. amor corda purifi-
cans et intellectum illuminans.

De ardenti amore et vehementi affectu suscipiendi xpm Vox discipuli La. xvii

Um sūma deuotione et ardēti amore. cum toto cordis affectu et feruore desidero te oīe suscipe. quemadmodū multi scti et deuote psone in coīcando te desiderauerunt qui tibi maxime in sctitate vite placuerūt ⁊ in ardentissima deuotione fueruut. O deus meus amor eternus totum bonum meum felicitas infinabilis. cupio te suscipe cum vehementissimo desiderio ⁊ dignissima reuerētia q̄ aliquis sctōrum vnq̄ habuit et sentire potuit. Et licz indignus sum oīa illa sentimenta deuotōnis hr̄e. tn̄ offero tibi totū cordis mei affectum ac si omnia illa gratissime inflammata desideria solus haberē. Sed et quecunq̄ potest

pia mens concipe et desiderare. hec
omnia tibi cum sūma reuerentia ve
neratione ac intima fauore p̄beo ve
offero. Nibil opto mihi refuare sed
me ⁊ omnia mea tibi sponte ⁊ liben
tissime īmolare. Dñe deus meus cre
ator meus et redemtor meus cum
tali affectu. reuerentia. laude ⁊ hono
re. cum tali gratitudine. dignitate et
amore. cum tali fide. spe et puritate
te affecto hodie suscipere. sicut te su
scepit et desiderauit sanctissima ma
ter tua gloriosa virgo maria. qñ an
gelo euangelicanti sibi incarnatōnis
mysterium. humilit et deuote respō
dit. Ecce ancilla dñi fiat mihi sin ver
bum tuum. Et sicut beatus precurso
tuus excellentissimus sanctorum Jo
hannes baptista in presentia tua le
tabundus exultauit in gaudio spiri
tus sancti. dum adhuc maternis clau
deretur visceribus: et postmodū cer

nens inter hoīes ihm ambulantē val
de se humilians deuoto cum affectu
dicebat: Amicus aūt sponsi qui stat
et audit eum. gaudio gaudet ꝓpter
vocem sponsi. sic et ego magnis ⁊ sa
cris desiderijs opto inflāmari et tibi
extoto corde meipsuꝫ p̄sentare. Uñ
et oīm deuotoꝝ cordiū iubilationes
ardentes affectus. mētales excessus
ac supernales illuminationes et celi
cas visiones tibi offero et exhibeo
cum omnibus virtutibus et laudib⁹
ab omni creatura in celo et in terea
celebratis et celebrandis ꝓ me ⁊ oī
bus mihi in oratione commendatis
quatinus ab omnibus digne laude-
ris et in perpetuum glorificeris. Ac
cipe vota mea dñe deus meus et de
sideria infinite lautatōnis ⁊ īmense
bñdictionis que tibi ſm multitudinē
ineffabilis magnitudinis tue iure de
benter. Hec tibi reddo ⁊ reddere de

sidero p singulos dies et momenta tempoꝝ. atq; ad reddendum mecum tibi gr̃as et laudes omnes celestes spiritus et cunctos fideles tuos pre cibus et affectibus inuito et exoro. Laudent te vniuersi populi tribus ꝛ lingue. et sanctum ac mellifluum no men tuum cum sũma iubilatione et ardenti deuotione magnificent. Et q cunq; reuerenter ac deuote altissimũ sacramentum tuum celebrant et ple na fide recipiunt graciam et miseri cordiaꝫ apud te inuenire mereantur et p me peccatore supplicit exorent Cunq; optata deuotione ac fruibili vnione potiti fuerint et bene conso lati ac mirifice refecti ꝛ de sacra mẽ sa celesti abscesserint: mei pauperis recordare dignentur.

Q3 homo non sit curiosus scrutator sacramenti sed humi

lis imitator xpi. subdendo sen
sum suū sacre fidei Ca. xviii

Auendum est tibi a curiosa
et inutili pscrutatione huius
pfundissimi sacramenti si nō
vis in dubitatōnis pfundū demergi
Qui scrutator est maiestatis. oppri
met a gloria. Plus valet deus opa
ri q̄ homo intelligere potest. Tole
rabilis pia et humilis inquisitio ve
ritatis. parata semp decori et per sa
nas patrum sententias studens am
bulare. Beata simplicitas que difficil
les questionum relinquit vias ⁊ pla
na ac firma pergit semita mandato
rum dei: Multi deuotionem pdide
runt dum altiora scrutari voluerunt
Fides a te exigit et sincera vita. nō
altitudo intellectus neq; pfunditas
mysteriorum dei. Si non intelligis
nec capis que infra te sunt. quō com

p̄hendes ea que supra te sunt. Sub-
de te deo et hūilia sensum tuū fidei
et dabitur tibi scientie lumen ꝓut ti
bi fuerit vtile ac necessariuꝫ. Quidē
grauiter tentantur de fide ac sacra-
mento: sed nō est ꝫ ipsis imputandū
sed potius inimico: Noli curare. no
lt disputare cum cogitatōnibus tuis
nec ad immissas a dyabolo dubita-
tionis responde: sed crede v̄bis dei
crede sanctis eius ⁊ ꝓphetis ⁊ fugiet
a te nequā inimicus. Sepe multum
ꝓdest ꝙ talia sustinet dei ſuus. Nā
infideles ⁊ peccatores non tentat q̄s
secure iaꝫ possidet. fideles aūt deuo
tos varijs modis tētat ⁊ vexat. Per
ge g̊ cum simplici et indubitata fide
et cum simplici reuerentia ad sacra-
mentum accede. Quicqd intelligere
nō vales. deo oīpotenti secure com
mitte. Nō fallit te deus. fallit̄ q sibi
nimiū credit. Grauit̄ deus cū simpli-

cibus reuelat se humilibus dat intel
lectum parvulis. aperit sensus puris
mentibus. et abscondit gratiam cu-
riosis ⁊ superbis. Ratio humana de
bilis est ⁊ falli potest: fides aũt vera
falli non potest. Omnis ratio et na-
turalis inuestigatio fidem sequi oz:
non p̃cedere nec infringere. Nam fi
des et amor ibi maxime p̃cellunt et
occultis modis in hoc sanctissimo et
superexcellentissimo sacramento ope
rantur. Deus eternus ⁊ immensus in
finite q; potentie facit magna et in-
scrutabilia in celo et in terra. nec est
inuestigatio mirabilium opum eius
Si talia essent opa dei vt facile ab
humana ratõe caperent non essent
mirabilia nec ineffabilia dicendo.

Explicit liber Quartus
de sacramento altaris.

Incipit tractatus de me-
ditatione cordis.

Incipit tractatus de meditatõne cordis Johannis Gerson

Capitulum primum

editatio cor

dis mei in ꝓspectu tuo sp

Felix certe q cũ ꝓpheta põt ex sentẽtia dicere vbũ istud deo Dz videam⁹ in ꝑmis qd sit meditatõ cordis. non ꝓ carnali solo sed spũali corde. est autẽ meditatio vehemens cordis applicatio ad aliqd inuestigãdum et inueniendũ. Et hec opplicatõ fortis hz difficultatẽ que qñq; maior est qñq; minor. Qđ vt intelligat ꝑ supponat ex creditis et ab experientia. cor nr̃m conditum esse. ꝛ tres habere specieb⁹ oculorũ mentales oculos rationales oculos sensuales. Et ex illis est vtrobiq; vnus oculus in cognitione. alius in affectione. Fun

datur hec distinctio in altera qua di
cimus hoiem hr̃e portionem seu fa
ciem rationis duplicem quaꝝ superi
vertit ad leges etnas: altera ad tpa
les. Neutra tñ in actu suo dependet
ab organo corpeo. Sub istis est ra
tio demersa corpori. que sensualitas
appellatur. Primus oculorum voca
tur ab alijs oculus mentis. alter ocu
lus rationis: tercius oculus carnis.

La. ii.

Uerat ab initio bñ ꝓdite ra
tionalis nature talis ordo or
dinisq; tranquillitas: ꝙ ad
nutum et merum impiũ sensualitas
rationi inferiori. et inferior ratio su
periori fuiebat. et erat ab inferiorib⁹
ad supna ꝓnus ⁊ facilis ascensus. fa
cięte hoc leuitate originalis iustitie
subleuantis sursum corda. quẽadmo
dũ naturaliť ignis sua leuitate sursũ
fertur. At vo postq; aduersus dñm

supremum ingrata ꝓditio demeruit auferri iusticiam hanc originalē sub introijt pond⁹ grauissimū ꝯcomitās pctūm. qđ miserā et cuptiuatā aīam trahere nō cessat ad infima tanq̄ cir cūligata sit funibus cathenis et com pedibus: vincta in mendicitate et fer ro. Sicq; mirabili. īmo miſabili cō fusione facta est ordinis prioris per nersio. q̄ in hoīe sic merso tenebris et carcere ceco cōturbatus est in ira triplex vtrīq; oculus ꝑ impfectionē in sensualitate: ꝑ obunbilationez in inferiori rationis ꝑfectione et ꝑ quā dā excecatōz in supiori rōnis portōe

Ca. iii.

Abemus ecce cansam p̄maz difficultatis: quā in medita tione sentimus. quā in habē dis semꝑ ad dñm oculis experimur Facit hoc penalis illa gaudio deor sum iugiter impellens: quēadmodū

videre est sensibiliter in aque ductu que tota facilitate defluit in ima. Cõtinetur autem vel sursum leuatur: non nisi cum violentia. Non aliter cor ad infima pronum leuiter effluit hac illacq; veluti sine retinaculo vel labore quoniam facilis descensus auerni. Ait poeta: Sz reuocare gradum superasq; euadere ad auras: ꝫ opus hoc labor est.

Ca. iiii.

Erscrutemur consequent̃ ex predictis naturam seu ꝓprietatem meditationis: quoniã ex ꝫ ipso q̃ꝫ necessaria nobis ad deũ tendentibus existat videbimus: Diximus aũt ⁊ repimus ꝙ meditatõ est vehemens applicatio vel attentio animi ad aliqd inuestigandũ vl' inueniendũ fructuose. Addim⁹ fructuose ne meditatio vergat aut in supstitionem aut in curiositatẽ aut in melan

colicam stoliditatem. Dicamus ꝙ cō plentes ꝙ meditatio est vehemens et salubris animi applicatio ad aliquid inuestigandū vel expimentalit cognoscendum. Ponimus ꝟ vltimū ꝓpter naturam ipsius afflictionis: q̄ diuersa sortit nomina ꝓportionalit ad conditionē cognitionis. Non potest aliter affectio cognosci q̄; expimentaliter ab eo qui p eam afficitur Quam expimentalē affectionis cognitionem non potest eam habens in alterum verbis quibuslibet infunde re nisi similiter affectus sit alter ille. Quoniā solus nouit. put in apocalypsi scribitur: qui accipit. Propterea vocatur manna absconditum. Exemplum est perspicuum in illo qui nouit dulcedinem mellis solum per doctrinam: sicut medicus sanus infirmicatis dolorem. Hec aūt dulcedo a gustante. hic dolor ab egrotante

aliter et longe cognoscuntur.

La. v.

Erpendamus ex his q̃ꝫ ꝓfun de senserit ꝓpheta naturam meditatõnis dum ait. In meditatione mea exardescet ignis. Utrũqꝫ eñ complexus est lumẽ intellectu: ⁊ ardorez in affectu. Quã vero sit difficile ꝙ ignis deuotionis spũalis exardescat flatu meditatõis fiet notum ꝯsiderantibus ignem materialem: dum queritꝫ a lignis aquosis viridibꝰ luto respersis elici. Suffla quantũ potes. iterum atqꝫ iteruꝫ multo conatu resuffla: emerget plurimus ab initio fumus ab initio conturbans oculos. Uix emicabit scintilla. quo mox euanescet: Disperges forsitan iratus congesta prius ligna si non in longanimitate perstiteris. Quã longanimitatẽ appellamur hic meditatõꝫ aut meditatõi ꝯiungendã

Ca. vi.

Eminimus aliquas scripsisse doctrinas vel industrias nedum latino: sed gallico sermone sup habenda meditatione tali licet fortassis vteremur alijs terminis in tractatulo de mistica theologia parte scda que praxim eius docet in altero de morte ꝓtemplationis edito in altero rursum de mendicitate spū ali compilato. Deniq; tanta reperit difficultas. tanta ꝑ diuersitate hoīm varietas in practicando doctrinam vere sancteq; meditationis: q̄ an silere vel aliquid scribere |consultius sit: videor egomet mihiipsi quā doq; sub dubio fluctuans.

Ca. vii.

Um enim recogito: q̄ absq; meditationis exercitio nullus secluso dei miraculo spe

ciali. ad pfectionē ꝯtemplationis di
rigit aut puenit: nullus ad rectissimā
cristione religionis normā vix se cō
ponit audeo celans: ardeoq; studiuꝫ
sctē meditationis suadere. At vo dū
totiens exptus picula sedulus reco-
gito difficultatem ⁊ arduam caritatē
pueniendi quo trahere meditatō nit
tit ego quasi torpens et stupidus ef
ficior. Quesierit aliqs quo pacto sic
venit. qꝛ nimiū frequent exptum est
studiū meditationis ꝯuerti dilabiq;
in morbū melancolice passiōis ppt
īmoderatōꝫ vl' ppter supbiam dari
in reprobū sensū diabolice illusiōis

Ca. viii.

Anducamus exemplis id qd
dicimus. Scimus vinū in io
cunditate et hoīs salute con
ditū esse. Sic eñ scriptura. sic ratio
loquit. Uidemus tamē ex abusu po
tantiū. p̄sertim dum febriū discrasia

laborant q̄ potus vini alioquin salubris causat vl' egretudiuis augmētum vel maniam et furorem: aut qñ q; mortem. Nos ante filios omnes adam quis egrotos quis fabricitantes esse pessimis aīe febribus negauerit: quibus vertunt̄ in nauseam et amaritudinē optima diuinorum eloquiorum verba. quibus in fel ꝯuertit̄ suauissimus diuini verbl panis. Heu miseros nos heu quaꝫ ex intima cōsideratione talia miserie conclamauit apostolus. Infelix ego homo qs me liberabit de corpe mortis huius Subiungit. Gr̄a dei ꝑ ih̄m cristum.

Ca. ix.

Uid agimus ergo? Quid abimus precipites per abrupte vitiorum. Ibimus ne post d̄sideria cordis nr̄i. ⁊ in ad inuentionibus nr̄is pessimis despati sine lege: sine freno: sine ordīe? Nūqd sufficiēt

nobis cogitationes in stabiles: sordi
de: fluxe somnioq; simillime: que nō
ꝓsolationem ve edificationē allatu
re sunt sed desolationem mestitiā ꝛ
ruinam oblectantibus se in eisdem.
Respōdebimus ne quaq; id fieri de
bere: sed adsit discretio moderatrix
in oībus qua non securius hīre post
diuinam grām poterimus q; p sedu
lum et securum alterius experti nos
q; diligentis et agnoscentis ꝓsilium

Cap. x.

Lamat Aristoteles vocem
expientie lequens. q ars et
virtus sunt circa difficilia vt
ars pingendi. ars scribēdi: ars cytha
ricandi: virtus castitatis: virtus for-
titudinis: virtus sobrietatis: hoc vo
sic intelligendū est q ab initio virt⁹
ꝛ ars multas in acquisitionē sua pa
tiunt difficultates: dum vero fuerint
ꝓquisite facilia sunt eis oīa. Pingit

faciliter pictor exercitatus in arte sic de scriptore sic de citharicante videmus. ita vt dixerit idem Aristotiles ꝙ ꝑfecta non deliberat tam sibi facilia est actus suus.

Ca.xi.

Tamur ista compatione dū de meditatione loqmur. Attendamus ꝙ in trahēdo passim lineas picture vel scripture difficultas nulla est sicut nec in discussiōe digitorum ꝑ cithare cordis. Inuenimus similit̄ in cogitatione: Non em̄ difficult̄ aut laboriose nunc hoc: nūc illud ꝓut occurrerit cogitatur sed ꝙ nullus inde resultet effectus: vides ī sic pngente. sic scribente: et sic citharicante: ita neq; ꝓrsus in sic cogitante: īmo cum se talibus cogitationib⁹ vagis oblectauerit. vt dicit Seneca tristis remanebit. Porro laboriose studiose ⁊ attentissime cum mira tar

ditate pīgendo: scribendo: et citharī cādo. fit qñq; vt bñ ⁊ celerit̄ ista fiāt

Ca. xii.

Uorsum ista? Nimirum vt ostendamus quemadmoduz de cogitatione nulla vnq̄ ꝓficiet aut emerget in meditationem quanto minus in ꝯtemplationez? Et meditatione v̄o que sūmam hz difficultatem. si bona fide simplici et discreta diligent̄ exerceat̄: ꝑueniemus ad hanc ꝑfectionē ꝙ absq; vlla difficultate fiet apud nos fructuose. qd̄ sūmo meditationis studio ꝯquirere voluimus. Ita deniq; transibit meditatio in ꝯtemplationē. Non em̄ differt ꝯtemplatio a meditatiōe nisi penes facile ⁊ difficile: qm̄ vtrobiq; est fructus aliter q̄ in cognitione.

Ca. xiii.

Escribitur aūt ꝯtemplatio ꝙ ē liber ⁊ expeditus mentis intui

tus in res ꝑspiciendas vsq; quaq; dif
fusus. Et hoc q̃ ad ꝯtemplationē que
respicit intellectū: Porro q̃ ad ꝯcem
platiōꝫ q̄ ꝯsistit in affectu et in praxi
descibit eā hugo. ꝙ est ꝑ subleuate
mentis iubilū: mors quedā carnaliū
desideriorꝝ. Hoc ē gustare q̃ꝫ suauis
est dn̄s. quē iustū seqt̃ alia longe co
gnitō: q̃ꝫ fuerit ītellectualis solū visio
vl' q̄dā auditō ꝑ fidē aut ꝑ scripturā

Ca.xiiii.

Editabiiur ecce aliquis ge-
mens et suspirans vt colum
ba. dicet cum ꝓpheta: medi-
tatus sum nocte cum corde meo ex-
ercitabar. ⁊ scophebam spirituꝫ meū
facit hoc anxie. difficulter laboriose
eecogitando nūc omnes annos suos
in amaritudine anime sue: nnuc iudi
cia dei que sunt abyssus multa in ce
lo sursum et in abyssis deorsū: et ita
de reliquis circa q̄ versat̃ meditāti

attentio vehemens: vt ea que medi-
taf vel cogitat lympidius vl' firmi⁹
in affectum ſuū trahat. Efficiet tandē
vt hec oia tanta felicitate recogitet
et ſapiat: q̄ facilis eſt ipſa cogitatio
Docent nos exempla p̄dicta ſi dubi
tamus. Non eñ plus laboris habēt
ſcriptor pictor: citariſta bñ agendo
q̄ optime didicerint: quaz vagus z
vanus aliquis abinitio diſcurrent ſi
ne arte z ordine p lineas picture. vel
ſcripturē: aut per citbare cordas.

La. xv.

Dendum eſt ad premiſſa ni-
hilominus q̄ vix eſt aliquis
ita perfectuſ in arte ſua quin
aſſidue poſſit ad aliqua vel cogno-
ſcenda vel agenda p̄ficere qualia ne
ceſſe eſt vt non habeat cum labor .
multo magis ℟ verum eſt in ipſa de
q̄ loqmur meditatione q̄ nouos veri
tatis aut deuotionis fetus iugit pa-

rere studet: sed non de est pruritōnis dolor ꝓpter illud maledictum spūa liter intellectum. In dolore paries fi lios tuos. Non emminit tñ pressure ꝓpt̄ gaudium. quia natus est sibi no uus cognitionis et affectōnis sancte fetus in animi sui mundum.

Ca. xvi.

Uenit aūt ab initio frequen tius vt dum aliquis nondū purgatus a vitijs satagit me ditari vt columba: meditatur quasi vetus simea dolos odia. Meditatur sic̄ canis rabiosa silentia rodens iux ta verbum satiriei. Meditat q̄si sor dida sus: dū fetissimas in animo ver sat reuersatq; cogitationes. Quid porro de blasphemie spū. q̄; abbo minabilis: q̄; horridus. Nōnunq; re surgit tritans meditantē loquēs ad uersus deus sctōs sctās̄q; ingentia q̄ nec fari licet. Jaciuntur infidelitatis

iacula. baratrum desparationis aperit exprimentū quoq; manifestat. q̄ recte iusserit sapiens fili accedēs ad seruitutem dei. prepara animā tuam ad tentatōnem: Sequitur presidium certissimū: sta in timore. Beatus ē vir qui semp est pauidos.

La. xvii.

Auidus vo semp quomodo beatus queret aliquis dum timor additur timore. scrupulus scrupulis. pusillanimitas pusillanimitati: presertim cum non adest assidue consiliator. dux et p̄monstrator itineris arti z rectis? Si vero talis pui rarus est inuentus forte fuerit cumocio nouum meditantem instruendi quantum libuerit felix quidem erit ipse uouus tyro. si tamen ptin⁹ absq; vlla trepidatione paratus est credere consilio. Sed o quotiens bene ibesu. quotiens hesitabit. et idem

repetet iterum iteruz. que quasi falli reformidans queret idem. Deniq; nō vretur erga dantem sibi ꝓsilium doctrina iacobi que est vt pastulet in fide nihil hesitans. Scripsi quedā sup huiusmodi scrupulis in tractatulo ō ꝓparatione ad missam eliqua similiter de cautelis contra scriptuz blasphemie duriſſimuz: aduersus quem remedium optimū est contēnere nec curare quin potius irridere. nam sup his solicite ꝓfiteri nisi forsan in principio ꝓ cautela ad habendū ꝓsilium

De scrupulis vero teneatur hec regula ꝙ aduersus eos agenduz est si ita prudens aliquis et expertus consiliatoz dictauerit . mandauerit aut iusserit. nec aget in hoc contra cō scientiam suam demeritorie. dum illam ad consilium sapientorum per rationis libertatem ab animo suo mutat et disponit q̄uis assidue sen-

sualitatis remurmuratio forte sen-
ti at. Aloquin nūq̄ fiet in pace deo
locus cordis: Rursus aduertendum
q̄ sicut dicente aristotile omnis nr̄a
cognitio venit a sensu iterum neces-
se est omnē intelligentem fantasma-
ta speculari. sic originat. meditatio
nostri cordis a sensibilibus que figu
rata sunt que colorata et ceteris ac
cidentibus tp̄is et loci circūuoluta.
Hinc sunt meditationis conscripte.
hinc imagines picte vel sculpte hinc
generaliter fit illud psalmiste: Me-
ditatus sum in omnibus operibus
tuis: in factis manuū tuarum medita
bar. Que vtiq; facte ꝛ opa sunt cor
poralia. Nihilominus debz assurge
re meditans vltra progredi. veluti p
scalam aliquod ex visibilibus ad in
uisibilia. sic dicit apostolus: quoniaz
inuisibilia dei. ex his que facta sunt
intellecta conspiciunt sempiterna q̄z

virtus eius et diuinitas: Propterea docens nos a corporalibus ad spūalia migrare dicebat. Et si cristum fm carnem cognouimus nunc tamē fm carnem non cognoscimus.

Ca. xviii.

Duertendum vo q̄ meditaturis duplices inter ceteras tenduntur insidie: vna dū petunt p̄silium sup occurrentibus scrupulis in meditatione sua. p̄sertim mulier a viro. Altera dum sunt in actu meditatōnis. Fit in p̄mo casu crebrius et leuius q̄ a multis credi pōt agglutinatio quedam animoꝝ velata pallio sctē deuoteq; dilectionis q̄ p̄mo p̄fabulatiōibus sb̄ typo q̄rendi p̄silij querit: de hinc aīa veluti p̄fricata calescit et sensim igne ceco carnalis amoris carpitur et virtur: nec intelligit primo donec tandem ad risus leues: ad facetos blādo q; ge-

puentus est. Auertat deus a seruis suis id quod reliquum silemus. Timeo inquit apostolus. nedum spū ce peritis: carne consumamini. Scripsi iam pluries talia ꝓsequenter ad augustinum. nominatim in tractatulo de ꝓbacione spirituū. In currunt alii ad piculuꝫ meditantes: dum in solis fantasijs: dum solis imaginibus corporeis se tradunt. et toto corde vehementer incūbunt. Fit pinde ꝙ meditans dum transire satagit in ꝓtemplationem collabatur ad melancolicam seu fantasticam lesioneꝫ ita tandem vt imagines iterum versatas in imaginatiua virtute ꝓ rebus ipis exterioribus accipiat. Et sicut euenit in somniantibus dū dormiunt. non aliter istis in vigilia contigit quorum verba et opera nullam inter se connexionem. nullum ordinem seruant vbi neqꝫ est ꝓncibium neqꝫ finis. vbi

sicut vulgo dicit. neq; est caput neq; cauda. sed de gallo sit saltus ad cignum. ita vt vigilantes somniare videantur. De qualibet dicunt vulgares. Jlz resuent on font en resuerie. Porro timent non timenda sperant non speranda. Nunc gaudio dissoluuntur. nunc subito merore tabescũt Quales egent amplius fomento sacratis q̃ monitione sapientis.

Tractatus aureus et perutilis de perfecta ymitatione xp̃i et vero mundi contemptu Cum tractatulo de meditatione cordis finiunt feliciter Anno. Mo. cccc. lxxxvii

-28737-
January, 19
Gift
Mrs. Jesse D. Hat

5-5c

F487
I32+

John Carter Brown
Library
Brown University

This book is the gift of
Louisa Dexter Sharpe Metcalf

sic derelinquas me dne ne accrescant ignorantie mee et multipli
centur delicta mea. Et In ii nona benedicam. p. Conserua l. iiii

Conuertimini ad correptionem meam et proferam uobis
spiritum meum et ostendam uerba mea quia uocaui et
renuistis extendi manum meam et non fuit qui aspiceret
Despexistis omne consilium meum et increpationes meas
neglexistis. Ego quoque in interitu uestro ridebo et subsannabo
cum uobis quod timebatis aduenerit cum irruerit repentina ca
lamitas tunc inuocabunt me et non exaudiam mane consur
gent et non inuenient me eo quod exosam habuerunt sapientiam.
℟ Da michi sedium tuarum dne assistricem sapientiam et noli me re
probare a pueris tuis quoniam seruus tuus sum ego et filius ancille tue.
℣ Mitte illam a sede magnitudinis tue ut mecum sit et mecum
Si intrauerit sapientia cor tuum et scientia laboret. Quoniam l. v
anime tue placuerit. consilium custodiet te et prudentia
seruabit te ut eruaris a muliere aliena et ab extranea
que mollit sermones suos et relinquet ducem pubertatis
sue et pacti dei sui oblita est inclinata est ad mortem domus
eius et ad inferos semite illius omnes qui ingrediuntur ad eam
non reuertentur nec apprehendent semitas uite. Qui enim recti
sunt habitabunt in terra et simplices permanebunt in ea. Impu
ro de terra perdentur et qui iniqui agunt auferentur ex ea. ℟
Giuum celi circuiui sola et in fluctibus maris ambulaui in omni gente
et in omni populo primatum tenui superborum et sublimium colla propria uirtu
te calcaui. ℣ Ego in altissimis habito et thronus meus in columpna
nubis.